

EDİTÖRDEN

Sevgili okurlar;

Dergimizin bu sayısının konusunu yerli ve milli üretim seferberliğine ayırdık.

Ekonomik kalkınmayı sürdürülebilir kılmak adına her alanda yerli ve milli üretimi destekleyici politikalar uygulanmaktadır. Ülkemizin geleceği içi bu politikanın önemi büyüktür zira tüm ülke ekonomileri de kendi ürünlerini koruyucu politikalara doğru evrilmektedir.

Ekonomi ve kalkınma programlarımızda, eylem planlarında, her bir bakanlığımızın hayata geçirdiği projelerde, Belediye Başkanlarımızın yapmış olduğu çalışmalarda vatandaşlarımızın da desteğiyle yerli ve milli üretim seferberliği uygulanmaktadır. Her geçen gün bu konuyla ilgili başarılı uygulamaları görmekteyiz.

Dergimizde aldığımız görüşlerde her kesimin bu konuya kararlılıkla destek vermekte olduğunu gördük. Sektörümüzün duayenlerinden firmalarını nasıl milli bir değer haline getirdiğini öğrendik.

Dergimizin bu sayısında milli mühendisimiz Merhum Feyzi Akkaya'nın 1984 yılında kaleme aldığı sadece inşaat sektörü değil herkesin kendisine pay çıkartması gerektiği öğütleri paylaşıyoruz. Bu kıymetli bilgileri sizlere ulaştırmamıza olanak tanıyan Feyzi Akkaya Temel Eğitim Vakfı'na teşekkür ederiz.

İnşaat sektöründe gündem yoğun. Seminerlerimize devam ediyoruz. Yargıtay Kararları Işığında İnşaat Sektöründe İş Hukuku Uygulama Semineri'ni bu kez İstanbul'da düzenledik.

Kamu ihale mevzuatında 19.06.2018 tarih ve 30453 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliklerle, e-ihale uygulamasına geçilmesi ve ihalelerde e-eksiltme ve yeterlik sistemi üzerinden e-ihale yapılabilmesi gibi elektronik ihale uygulamaları konusunda birçok yenilik geldi. Sektörümüz temsilcilerinin karşılaştıkları bu yeni uygulamaları en doğru şekilde aktarmak amacıyla Kamu İhale Kurumumuzun desteğiyle sektörün üç kuruluşu İNTES-ASMÜD-TMB ortaklığıyla Yapım İşlerinde Elektronik

İhale Uygulamaları ve Genel Değerlendirme Toplantısı'nı düzenledik. Toplantıda kamu ihale uzmanları sektörü bekleyen yeni uygulamaları ayrıntılarıyla anlattılar.

Her iki toplantının detaylarını dergimizin sayfalarında bulacaksınız.

"Bir Şehir Bir İnsan" bölümünde Haşemoğlu İnşaat A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Nazmi Haşemoğlu hanları, hamamları, camileri ve medreseleri gibi birçok esere sahip olan nadide şehirlerimizden memleketi Bitlis'i anlattı.

Türkiye MYM 2018 yılında mesleki yeterlilik ve belgelendirme faaliyetlerine farklı illerimizde görevlendirdiğimiz uzmanlarımızla devam etti. Sektörümüz ile ilgili önemli bir gelişme yaşandı. İnşaat işçisi mesleğindekiilere şantiyelerde çalışabilmek için mesleki yeterlilik belgesine sahip olmak zorunluluğu getirildi. Şantiyelerde iş güvenliğinin sağlanması için bu kararın çok önemli olduğunu düşünüyoruz. 2016 yılında yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşu Türkiye MYM olarak inşaat işçilerine yönelik mesleki yeterlilik ve belgelendirme faaliyetlerini yürütmekteyiz.

Türkiye Arabuluculuk Merkezimiz -TAM faaliyetlerinde bir yılı geride bıraktı. Yaklaşık 20.000 işçi ve işveren arasındaki iş uyuşmazlıklarını çözüme kavuşturduk. 2019 yılı başından itibaren ticari davalarda da öncelikle arabuluculuğa başvuru zorunlu hale geliyor. TAM olarak bu alandaki uyuşmazlıkları çözüme kavuşturmak konusunda altyapımızı tamamladık. Son olarak genel merkezimizde arabulucularımıza merkezimizde kurulan online sistem hakkında teknik bilgileri aktardığımız bir bilgilendirme toplantısı gerçekleştirdik. Ayrıca üye firmalarımızın insan kaynakları, hukuk ve ilgili birimlerde çalışanlara yönelik arabuluculuk sistemine ilişkin gelişmeleri anlattık.

2019 yılı da ülke menfaatlerini gözeterek sektörümüze hizmet vermek adına çok çalışacağımız bir yıl olacak. Milletçe daha çok çalışarak, üreterek, refah içerisinde bir yıl geçirmek dileğiyle.

YÜZ YETMİŞ

İNTEŞ İşveren Sendikası Adına Sahibi
Celal KOLOĞLU

Sorumlu Müdür
H. Necati ERSOY

Yayına Hazırlayanlar
Demet SOMUNOĞLU

Yönetim Yeri
4. Cadde 719. Sk. No: 3, Yıldız, Çankaya, Ankara
T: 0312 441 43 50 (pbx), F: 0312 441 36 43
intes@intes.org.tr / www.intes.org.tr

"İnşaat Sanayii Dergisi® 556 Sayılı KHK Uyarınca
Türk Patent Enstitüsü Tarafından Tescile
Bağlanmıştır"

İNTEŞ Kuruluş Tarihi
5 Şubat 1964

Sendikamız Türkiye İşveren Sendikaları
Konfederasyonu üyesidir.

İnşaat Sanayii Dergisi Ocak-Şubat 2004 tarihinden
itibaren hakemli dergidir.

İNTEŞ İnşaat Sanayii Dergisi'nin adı da dâhil olmak
üzere tamamı üzerindeki telif hakları İNTEŞ'e aittir.

Dergide yayınlanan yazılar yazarlarının kişisel
görüşü olup hiçbir şekilde İNTEŞ tüzel kişiliğinin
görüşü olarak mütalaa edilemez.

Dergide yayınlanan yazıların her hakkı saklı olup,
İNTEŞ'ten yazılı izin alınarak ve kaynak gösterilmek
suretiyle kullanılabilir.

ISSN: 1303-8028
Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın,
Ücretsizdir. İki ayda bir yayımlanır.
Abonelerine ücretsiz olarak gönderilir.

Yapım
Reta Reklamcılık ve Tanıtım Ltd. Şti.
Ziyaurrehman Cd. 285. Sk. No: 26/19
Çankaya, Ankara
www.reta.com.tr

Basım
Desen Ofset San. ve Tic. A.Ş.
Birlik Mh. 448. Cd. 476. Sk. No: 2
Çankaya, Ankara
www.desenofset.com.tr

Basım Tarihi ve Yeri
30 OCAK 2019 / ANKARA

BAŞYAZI
4

Yerli ve Milli Olma
Bilinci

Celal Koloğlu
Yönetim Kurulu Başkanı

DOSYA
10

Yerli ve Milli Üretim Kalkınmanın Göstergesidir

Ömer Bulut
Toplu Konut İdaresi -TOKİ Başkan Vekili

DOSYA
14

Kamu Alımları Yerleşmede
Önemli Bir Rol Oynuyor

Hamdi Güleş
Kamu İhale Kurumu Başkanı

6

DOSYA

Sürdürülebilir Ekonomik Büyüme İçin Yerli ve Milli Üretim

24

DOSYA

Yerli Müşavir Mühendislik ve Mimarlık Sektörünün Güçlendirilmesi

Ahmet Süreyya Ural

Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

28

DOSYA

Yerli Sanayinin Gelişiminin Ekonomik Kalkınmaya Etkileri

Ayberk Özcan

Türkiye Asfalt Müteahhitleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

32

DOSYA

Dış Pazarda Türk Malı İnşaat Malzemelerine Güveniliyor

Ferdi Erdoğan

Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı

34

DOSYA

Çelik Sektörümüz Yurt İçi Talebi Tamamıyla Karşılacak Kapasiteye ve Kabiliyete Sahiptir

Fuat Tosyalı

Türkiye Çelik Üreticileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

38

DOSYA Özgün Mühendisler Yetiştirilmeli

Sinan Tara

ENKA İnşaat ve Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

İNTEŞ Yüksek Danışma Kurulu Başkanı

44

DOSYA

Başarının Arkasında 80 Yıllık Deneyim, İlk Günkü Heyecan Var

Adnan Nas

STFA Yatırım Holding Yönetim Kurulu Başkanı

48

DOSYA

Türk İnşaat Sanayisinin Çınarı Orhan Yavuz'un Kilometre Taşları

Orhan Yavuz

Ürman Çelik Boru Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

İNTEŞ Kurucu Üyesi

DOSYA 18

TSE Yerli ve Milli Üretim Çalışmalarına
Katkı Sağlamaktadır

Prof. Dr. Âdem Şahin
Türk Standardları Enstitüsü Başkanı

TOPLANTI 66

Yargıtay Kararları Işığında
İnşaat Sektöründe İş Hukuku Uygulamaları
Semineri

DOSYA 22

Yerli Üreticiyi Destekleyerek Bölge
Ekonomisini Canlandırıyoruz

Aziz Kocaoğlu
İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı

BİR ŞEHİR BİR İNSAN 92

Bitlis'e Gelen Mest Olur

Nazmi Haşemoğlu
Haşemoğlu İnşaat A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı

SEKTÖRÜN DUAYENLERİ 62

Feyzi Akkaya - Sezai Türkes

TÜRKİYE MYM'DEN 96

İnşaat İşçileri Mesleki Yeterlilik Belgesi
Zorunluluk Kapsamına Alındı

56

DOSYA

Milli Sanayi - Yerli Teknoloji Yol Haritası
Ersin Arioğlu
Yapı Merkezi Holding Yönetim Kurulu Başkanı

74

TOPLANTI

Yapım İşlerinde Elektronik İhale Uygulamaları ve Genel Değerlendirme Toplantısı

84

ETKİNLİK

Afyon 1. Uluslararası İçme Suyu ve Atıksu Sempozyumu

88

ETKİNLİK

Karayolu 4. Ulusal Kongresi ve Sergisi

100

TÜRKİYE MYM'DEN Mesleki Yeterlilik Kurumu Ulusal Yeterlilik Sisteminin Kalitesinin
İyileştirilmesine Yönelik Tedbirler
Erdi Doğan
Mesleki Yeterlilik Kurumu İstatistikçi

108

KÜLTÜR SANAT AJANDASI

112

VEDA

Hidromek'in Kurucusu Hasan Basri Bozkurt Vefat Etti
1947-2018

114

HABERLER

TAM'da Arabuluculuk Uygulamaları Bilgilendirme ve Genel Değerlendirme Toplantısı

116

HABERLER

Tanın ve Orman Bakan Yardımcısı Akif Özkal'dı'ya Ziyaret

117

HABERLER

Türk Sanayi Devî Gürüş'ten Kosova'ya Büyük Yatırım

118

HABERLER

Ankara'nın Şehir Hastanesi Hasta Kabulüne Hazır

120

HABERLER

Lima'nın Sosyal Sorumluluk Projelerine Yurt Dışından Ödül Yağdı

122

HABERLER

Türkiye'nin İlk ve Tek Süpersonik Raylı Test Hattı Açıldı

124

HABERLER

Femas Uluslararası Alanda Ülkemizi Yeni Görevlerle Temsil Ediyor

125

SUMMARY

BAŞYAZI

Celal Koloğlu
Yönetim Kurulu Başkanı

Yerli ve Milli Olma Bilinci

Türkiye topyekün tarımda, sanayide, inşaat sektöründe, enerjide, bilimde, teknolojiye yerli ve milli olmak için çalışmakta, bu bilinçle hareket etmektedir

Bugün Türkiye her alanda üreten, ürettiklerini dünyaya pazarlayan güçlü bir ülke konumundadır. Güçlü bir ekonomi için tüm sektörlerde yerli kaynaklarımızın kullanılması, yerli üretimin özendirilmesi kalkınma sürecimizi hızlandırmak adına önemlidir.

Dünyada ekonomik ve bağımsız bir güç olmak için kendi iç dinamiklerimizle beslenmek kaçınılmazdır. Zira tüm Dünya ekonomileri de artık kendi üreticilerini korumak amacıyla yerli üretimi destekleyen büyüme politikaları yürütmekte, buna göre tedbirler almaktadırlar.

Hükümetimiz tarafından açıklanan ekonomik ve kalkınma planlarında da yerli ve milli üretim ve yüksek teknoloji ürünlerin yerli imkanlarla geliştirilmesi bir devlet politikası haline gelmiştir. Bu kapsamda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yerli ve milli üretim seferberliği başlatılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımız bu konuyu şu sözlerle ifade etmiştir “Ülkemizde tasarlanabilecek, üretilebilecek hiç bir ürünü, yazılımı, sistemi acil durumlar haricinde kesinlikle dışarıdan hazır olarak almayacağız. Gerekirse daha çok zaman harcayacak ama mutlaka kendi tasarımlarımızı geliştireceğiz.”

Yerli ve milli üretimin yaygınlaşması domino etkisi sağlayarak üretimin tüm alanlarına da yansımaktadır. Üretimde bağımsızlık, kaynakların verimli kullanılmasını sağlayarak, daha düşük maliyetle üretilen mallarımızın dünyadaki rekabet gücünü arttıracaktır.

Son dönemde bu politika tüm sektörlerde uygulanmakta, özellikle yaşanan gelişmeleri gürurla takip etmekte olduğunuz savunma sanayinde ülkemiz, kendi mühendislerimizle tamamen yerli tasarım ve teknolojiler kullanılarak kendi araçlarını üreten, bunları ihraç eden bir ülke olma yolunda hızla ilerlemektedir.

Ekonomimizin lokomotifi inşaat sektörü ise kendisine bağlı 200 farklı sektörü harekete geçiren yerli ve milli sektörlerimizin başında gelmektedir. Sektör kendine özgü yapısı nedeniyle emek yoğun bir sektör olup, istihdam potansiyeli yüksektir. Bu nedenlerle sektörümüzdeki yerli kaynaklarla üretimin ekonomik büyümeye katkısı da büyük olacaktır.

Bugün, Türk inşaat sektörü gerek yetkin iş gücü, yetkin mühendislik, mimarlık yapısı ve gerekse inşaat malzemeleriyle ülke sınırları dışında da başarısını kanıtlamıştır. İnşaat malzemeleri sektöründe her yıl artan ihracat potansiyelimiz ve dünyanın her noktasına ulaşan inşaa faaliyetlerimiz bu başarının göstergesidir.

Hükümetimizce başlatılan seferberlikte sektörümüze de önemli destek verilmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum

tarafından gelecek dönemde hayata geçirilecek projelerde ve devam eden çalışmalarda yerli ve milli ürünlerin kullanımının tercih edilmesinin önemine vurgu yapılması önemlidir. Hükümetimizin başlattığı bu yolda özel sektör ve sivil toplum kuruluşları olarak destek vermeliyiz. Birlikte daha güçlü olacağımızın bilincinde olmalıyız. Sektörümüzde, insan kaynağımıza, bilgi birikimimize ve müteahhitlerimizin tecrübelerine güveniyor, bu yolda başarılı olacağımıza inanıyoruz.

Son dönemde yaşadığımız kur dalgalanmalarına bağlı temel inşaat girdi maliyetlerinde öngörülemeyen artışlar nedeniyle sektör mensuplarımız işlerin durma noktasına geldiği zor süreçler yaşadı. İnşaat malzemelerinde yerli ve milli üretim paylarının artırılması bu alandaki dalgalanmalardan sektörümüzü bir nebze koruyacaktır.

Bugün Türkiye topyekün tarımda, sanayide, inşaat sektöründe, enerjide, bilimde, teknolojiye yerli ve milli olmak için çalışmakta, bu bilinçle hareket etmektedir. Yerli ve milli olma yolunda bizler özel sektör olarak rekabet ederken kalite odaklı olmalıyız. Bu nedenle teknoloji ve AR-GE'yi maliyet unsuru olarak değil, kazanç unsuru olarak görmeliyiz. Çalışanların nitelikli ve işinin ehli olmasına özen göstermeli, eğitimle yeteneklerini geliştirebilmesine olanak sağlamalıyız. Bu yolda devletimizin destekleyici ve denetleyici rolüne her zamankinden daha çok ihtiyacımız bulunmaktadır.

Türkiye'miz 2019 yılına büyük hedeflerle giriyor. Kalkınmış ülkeler seviyesini yakalayabilmek için çok çalışmalı, birlik ve beraberlik ruhu içinde milletçe birbirimize destek olmalıyız. Yeni yılın tüm vatandaşlarımıza huzur, bereket ve iş dünyamıza kolaylıklar ve başarılar getirmesini diliyorum. Sağlıcakla kalınız.

DOSYA

Sürdürülebilir Ekonomik Büyüme İçin Yerli ve Milli Üretim

Küresel rekabette üstün olabilmek için tüm ülke politikaları, milli ve yerli üretimi desteklemekte bu yönde daha aktif, korumacı ve rekabet güçlerini artırmaya yönelik sanayi politikaları uygulamaktadırlar. Ülkemizde dışa bağımlılığı azaltmak, üretim süreçlerinde optimal fayda sağlamak amacıyla yerli ve milli üretim seferberliği başlatılmıştır.

Kalkınma planlarımızda ithalata bağımlılığı azaltmak ve ihracatı artırmak amacıyla enerjiden ulaşım, sağlık sektörüne ve ulusal güvenliğimizi destekleyici savunma sanayinde yerli ve milli üretim seferberliği başlatılmıştır.

Türkiye ekonomisi, son yıllarda önemli bir dönüşüm sürecinden geçmektedir. Ülkemiz, ekonomisiyle siyasi ve sosyal yapısıyla "gerçekleştirilen reformlar ile dünyanın en hızlı büyüme performansı gösteren ekonomileri arasında yerini almıştır.

Kaynaklarını verimli kullanan, istihdamın verimliliğini artıran, sosyo-ekonomik dengeleri gözetken, özel sektör öncülüğünde, bir büyüme modeli benimsenmiştir.

Ekonomik kalkınmayı destekleyici politikalar sayesinde 2003-2017 yılları arasında, yıllık ortalama reel büyüme hızımız %5,7 olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz, en güçlü ekonomilerin temsil edildiği G-20'nin faal bir üyesi olmuştur. Küresel ekonomilerin

yavaşlama gösterdiği dönemler olan 2008 ve 2009 yıllarındaki küçülmelerin ardından ekonomimiz, toparlanma başarısı göstermiştir. 2010 yılından itibaren ekonomimiz, kesintisiz yüksek oranlı büyüme kaydetmiştir.

2017 yılında GSYH, %7,4 oranında artış hızıyla 2013 sonrası dönemde kaydedilen en yüksek büyüme hızına ulaşmıştır. Bu dönemde, büyüme oranlarının yüksek seyretmesinde; genişleyici maliye politikası, Hazine destekli Kredi Garanti Fonunun kredi kefalet teşviki sayesinde firmaların krediye erişim imkânlarının artırılması, makro ihtiyati politikalara ilişkin genişletici bir çerçeve ortaya konulması etkin olmuştur. Ayrıca kayıt dışı ekonomi ile mücadele, tarım ve

Bir ürünün yerli sayılabilmesi için tamamen Türkiye’de üretilen veya elde edilen ürünler ile üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış olması gerekmektedir.

sanayi sektörleri başta olmak üzere üretimi teşvik etmek ve desteklemek amacıyla farklı konularda yeni vergisel düzenlemeler, Türkiye’de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı kapsamında ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamak, arz güvenliğini sağlamak, dış bağımlılığını azaltmak amacıyla önemli düzenlemeler hayata geçirilmiştir

2018 yılı ise büyümede beklentilerin aşağı çekildiği bir yıl olmuştur. 2017 ve 2018 yıllarında enflasyon oranlarındaki yükseliş, yaz aylarında dış politikada yaşanan gelişmelere bağlı olarak mali piyasalarda zayıflama kaynaklı kur hareketlerindeki aşırı dalgalanmalar nedeniyle ekonomimiz, 2018 yılı üçüncü çeyrek büyümesi 1,6 olarak gerçekleşebilmiştir.

Ancak çevresinde yaşanan tüm olumsuzluklara, terör ve ekonomik manipülasyonlara rağmen ekonomik reformlara hız kesmeden devam edilmiştir. Uluslararası doğrudan yatırımları ülkemize çekmek amacıyla gerekli yasal düzenlemeler bir bir hayata geçirilmiştir.

Açıklanan eylem ve kalkınma planları, 2019 yılı yatırım programları, reel sektörü destekleyici niteliktedir. Şeffaf bir yatırım ortamı ve iş dünyasının öngörülebilirliğinin sağlanması adına yeni eylem ve kalkınma planlarıyla önemli tedbirler alınmıştır.

Cari işlemler açığının sürdürülebilir bir seviyede tutulması ve makroekonomik istikrarın desteklenmesi, ödemeler dengesi politika ve tedbirlerinin temel amacını oluşturmaktadır.

Alınan tedbirlerin başında da yerli ve milli üretim politikasının her alanda benimsenmesi yer almıştır. Zira dünya ekonomilerinde dengeler sürekli değişirken ve ekonomik büyüme tahminleri aşağı çekilirken küresel rekabette üstün olabilmek için tüm ülke politikaları, milli ve yerli üretimi desteklemekte bu yönde daha aktif, korumacı ve rekabet güçlerini

artırmaya yönelik sanayi politikaları uygulamaktadırlar.

Kalkınma planlarımızda ithalata bağımlılığı azaltmak ve ihracatı artırmak amacıyla enerjiden ulaşım, sağlık sektörüne ve en önemlisi ulusal güvenliğimizi destekleyici savunma sanayinde yerli ve milli üretim seferberliği başlatılmıştır.

Yerli ve milli üretim politikaları

Yerli ve milli kavramı hükümet politikaları içerisinde yer bulmuştur. Yerli kavramı, yabancı ya da yerli bir firma tarafından ülkemiz sınırları içerisindeki üretim faaliyetini içermektedir.

Milli kavramı ise temel olarak gerçek ve tüzel kişi, fikri ve sınai hakları ile ulusumuza ait olan anlamındadır. Aynı zamanda fikri ve sınai hakları ulusal kaynaklardaysa yurt dışında yapılmış olsa bile milli ürün olarak sayılmaktadır.

Türkiye’de hem tasarımı yapılmış hem de üretilmiş ise yerli ve milli kavramlarına denk gelmektedir. Burada elbette mühendislerimiz tarafından tasarım ve üretim yapılması, yerli ve milli değeri artırmaktadır.

Türkiye’nin hedeflediği büyümeye ulaşmak için sanayide dış bağımlılığın azaltılması, uluslararası pazara entegre olarak geliştirilmesi, rekabet gücünü artırarak ekonomik yapısı bağımsız bir ülke olması gerekmektedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın SGM 2014/35 numaralı Yerli Malı Tebliği, 13.09.2014 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Buna göre, bir ürünün yerli sayılabilmesi için tamamen Türkiye’de üretilen veya elde edilen ürünler ile üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye’de yapılmış

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, teknolojiyi tasarlayan, geliştiren, üreten ve ihraç eden ülke konumuna ulaşmanın önemine işaret ederek sanayinin tüm alanlarında yerli ve milli üretim seferberliği başlatmıştır.

olması gerekmektedir. Aynı zamanda, ürünün yerli katkı oranının en az %51 olması şartı getirilmiştir.

Mevzuatımızda kamu alımları yoluyla yerli üretimin desteklenmesi konusu, güçlü bir şekilde yer almıştır. İhalelerde yerli ürün ve isteklilerin teşvikine ilişkin uygulamalar yaygınlaştırılmıştır. Kamu İhale Mevzuatında, ihalelere sadece yerli isteklilerin katılması ile yerli istekliler ve yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı tanınmasına ilişkin olarak düzenlemeler getirilmiş ve buna göre, Kamu İhale Kanunu'nun 63. maddesinde yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen ihalelerde, %15 oranına kadar idari şartnamede belirtilen fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Ticaret Bakanlığı'nca Türkiye'de üretilen mallar için etiketlere yerli olduğunu belirtir nitelikte ayırt edici işaret konulması zorunluluğu getirilmiş ve tüketicilere yönelik mal satışlarında, ürünün ülkemizde üretildiğini göstermek üzere tüketicilerin dikkatini ilk bakışta çekecek nitelikte 'yerli üretim' logosu hazırlanarak kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanımız Murat Kurum tarafından, 81 ilin il müdürlüklerine, gelecek dönemde hayata geçirilecek projelerde ve devam eden çalışmalarda yerli ve milli ürünlerin kullanımının tercih edilmesine ilişkin bir genelge gönderilmiştir. Genelgede, ileriiki dönemde yaşama geçirilecek projelerde yerli ve milli ürünlerin tercih edilmesi istenmiştir.

Buna göre, yeni yapılacak projeler, yapım aşamasında olan işler ve devam eden yapım işleri ile tüm imalatlarda, 7033 sayılı "Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi" amacıyla çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu İhale Kanunu'nun ilgili maddeleri ve eklerinde yer alan listeye

göre kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanda yerli üretim ürünlerinin tercih edilmesi gerektiği aktarılmıştır.

Tüm bu düzenlemelerle yerli ve milli üretim artık stratejik bir devlet politikası ve kalkınma aracı haline gelmiştir.

Her alanda yerli ve milli

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, teknolojiyi tasarlayan, geliştiren, üreten ve ihraç eden ülke konumuna ulaşmanın önemine işaret ederek sanayinin tüm alanlarında yerli ve milli üretim seferberliği başlatmıştır.

Bu alanların başında, savunma sanayi gelmektedir. Ülke olarak terörle mücadelede yerli imkanlarımızı kullanmaya öncelik verilmiştir. Zira savuma sanayimizde yerlilik oranı hızla artarak %65'ler mertebesini geçmiş, böylece ülkemizin bütçesinden büyük kaynak ayırdığı savunma alanı için döviz çıkışı engellenmiştir. Savunma Sanayi Bakanlığımızca savunmada yazılımların milli olması konusunda kararlılık sergilenmektedir. Özgün teknoloji ve bağımsızlık, savunma gücümüzü artıracaktır. Bu kapsamda, insan kaynaklarımızın geliştirilmesi de Hükümetimizin öncelikli hedefleri arasındadır. İkinci Yüz Günlük İcraat Programında yerli ve milli savunma sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için; ASELSAN, TAI, HAVELSAN gibi köklü kurumlarla iş birliği yapılması hedeflenmiştir.

İnşaat sektörümüz, dünyada da önemli bir marka değerine sahiptir.

Ulaştırma sektöründe; dünyanın en büyük havalimanları, en uzun tünelleri, en yüksek köprüleri Türk müteahhitleri, Türk mühendis, mimar ve müşavirlerimizce inşa ediliyor. Türkiye, müteahhitlerimizin inşa ettiği ulaştırma yatırımlarıyla dünyanın ulaştırma üssü olma hedefini ortaya koyuyor.

Demir yollarımız tüm ülke geneline yayılıyor, yüksek hızlı tren hatlarını inşa ediyoruz.

İletişim ağıımız, hız ve kalitede sınır

tanımlıyor. Türk mühendislerimiz kesintisiz, hızlı iletişim ağlarıyla dünyayla bağlantımızı sağlıyorlar. Türkiye'nin ilk yerli uydusu TÜRKSAT 6A'nın 2020 yılında uzaya fırlatılmasına yönelik çalışmalar devam ediyor.

Diğer yandan yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın potansiyelinden yararlanılarak enerji arz güvenliği sorununu aşacak yatırımlar hayata geçirilmekte ve bu konuda somut adımlar atılmaktadır. Ülkemiz ekonomisi, gelişen ve değişen ekonomik yapısı ve genç nüfusuyla enerji ihtiyacı hızla artan ülkeler arasındadır. 2000-2016 yılları arasında yıllık elektrik enerjisi talebi, dünyada ortalama %3 artış gösterirken ülkemizde bu oran, yaklaşık %5 oranında gerçekleşmiştir. Bu yüksek talep artışının güvenli bir biçimde karşılanabilmesi, enerji politikamızın temel önceliğidir.

Bu kapsamda, 2019 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programında, enerjide yerli ve milli hedefi doğrultusunda enerjinin nihai tüketiciye sürekli, kaliteli, güvenli,

asgari maliyetlerle arzını ve enerji temininde kaynak çeşitlendirmesini esas alarak; yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarını mümkün olan en üst düzeyde değerlendiren ve ülkemizin uluslararası enerji ticaretindeki stratejik konumunu güçlendiren rekabetçi bir enerji sektörüne ulaşılması temel amaç olarak belirlenmiştir.

Bu amaçla yenilenebilir enerji yatırımlarını teşvik politikası kapsamında, büyük ölçekli yenilenebilir enerji kaynak alanları (YEKA) oluşturularak yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması ve üretim tesislerinde kullanılan ekipmanın yurt içinde üretilmesi ya da yurt içinden temin edilmesi planlanmaktadır.

Rüzgâr ve güneş enerjisinde potansiyelimizi optimal ölçüde kullanabilmek amacıyla Şanlıurfa, Hatay ve Niğde'de kurulması planlanan toplam 1.000 MW gücündeki güneş enerjisi santrallerine yönelik ihale teklifleri, 5 Ekim 2018 tarihi itibarıyla alınmaya başlanmıştır. Ayrıca 1.200 MW

gücündeki deniz üstü rüzgâr enerjisi santrallerinin kurulmasına yönelik ihale çalışmaları da devam etmektedir.

Türk inşaat sektörümüz sadece altyapı ve üstyapıda ortaya koyduğu eserlerle değil, inşaat malzemeleriyle de gücünü dünyada kanıtlamıştır. Bir inşaat yapımında kullanılan tüm girdileri üretmekle kalmıyor, bunları aynı zamanda dünyaya ihraç ediyoruz. Yapılarda yerli ve milli ürünlerin kullanılması sektörün büyümesine ve dolayısıyla ekonomimizin büyümesine katkı sağlayacaktır.

Gerek mevzuat gerekse destekleme politikalarıyla yerli malı kullanımı ve yerli üretim, endüstrinin güçlenmesine katkı sağlayacak ve istihdam artışını destekleyecek, ülkemizi dünyada daha rekabetçi konuma getirecek ve ekonomik kalkınmayı sürekli kılacaktır.

Ülkemiz için büyük önem arz eden yerli ve milli üretim seferberliği konusunu, kamu ve özel sektörden değerli isimlerin görüşleriyle sizlerle buluşturuyoruz.

DOSYA

Ömer Bulut

Toplu Konut İdaresi -TOKİ Başkan Vekili

Yerli ve Milli Üretim Kalkınmanın Göstergesidir

*Yabancı ürünlere
harcanan yaklaşık
her 5.000 dolar,
bir insanımızı işsiz
bırakmaktadır.*

Dünyada yaşanan büyük ekonomik gelişmelere paralel olarak, ekonomik büyümenin ve kalkınmanın temelinde, gerek ulusal ve gerekse işletmeler bazında eldeki kaynakların tam, doğru ve etkin bir şekilde kullanılması yatmaktadır.

Yüz binlerce mal ve hizmetin sunulduğu bir küresel pazarda verimli, kaliteli, güvenli, sağlıklı, yani sosyo-ekonomik açıdan değerli mal ve hizmet üretmenin, ülke ekonomileri için ne kadar önemli olduğunu biliyoruz.

Dışa bağımlıktan istihdama kadar birçok ekonomik ve sosyal dengeleri yakından etkileyen yerli ve milli üretim bilinci, bugün gelişmiş ülkelerin hassasiyetle üzerinde durduğu önemli politikaların başında gelmektedir. Hatta günümüzde, küresel savaşların temelinde yerli ürünlerin pazar payı kavgasını görmektediriz.

Hesaplamalar, yabancı ürünlere harcanan yaklaşık her 5.000 doların bir insanımızı işsiz bıraktığını göstermektedir.

Yerli ve verimli üretim ekonomik sorunların anahtar kavramlarından biridir. Hatta kalkınmanın en somut ölçülerinden biri de sayılabilir. Sosyal ilerlemenin ve hayat standartlarının yükselmesinin temelinde de bunlar vardır. Yerlilik ve verimlilik düzeyi artan bir ekonomi, daha düşük maliyetlerde üretim yaparak, daha ucuz ve kaliteli malların dünya piyasalarında rekabet etmesini sağlayabilmektedir.

Onun içindir ki yerli malların üretilmesi ve kullanılmasının temelinde bağımsızlığın ana fikrini ve milli bilincini görürüz. Avustralya'da yayınlanan bir deterjan reklamında kullanılan şu sözler aslında ne demek istediğimi daha iyi anlatıyor: "Avustralyalılar! Şimdiye kadar hep

Yerlilik ve verimlilik düzeyi artan bir ekonomi, daha düşük maliyetlerde üretim yaparak, daha ucuz ve kaliteli malların dünya piyasalarında rekabet etmesini sağlayabilmektedir.

yabancıların mallarını kullandınız. Artık Avustralya malı kullanın ve vatanımızı onlardan geri alalım...”

Hükümetimiz de yerli ve milli üretimin desteklenmesi yolunda ciddi kararlar almıştır. Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programında da Yerli ve Milli Üretim için teknoloji ve imalat sektörleri başta olmak üzere, Yerli Uydu ve Uydu Teknolojilerinin Geliştirilmesini gündemine almıştır. Savunma sanayinde son yıllarda yapılan yerli üretime ilişkin atılımlar ve ilerlemeler ise hepimizin göğsünü kabartmaktadır.

İnşaat sektörü de Türkiye için önemli ve vazgeçilmez bir sektördür. Yaklaşık 200'ün üzerindeki inşaatla ilgili yerli alt sektör faaliyet göstermektedir. Bu sektörler ülkemizin ve bölgenin inşaat malzemesi üreticilerinin başında gelmekte ve ülke ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadır.

Mesela, inşaat sektörü 2017 yılında %8,9 büyümeye gerçekleştirmiştir. İnşaat harcamaları cari fiyatlarla %25,8 büyüyerek 533,8 milyar Türk Lirası olmuştur. Yıllık ortalama istihdam ise 2 milyon 95 bin kişiye ulaşmıştır.

Yine inşaat malzemeleri iç pazarı da 2017 yılında, cari fiyatlarla %25,7 büyümüş ve 347 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. İnşaat malzemeleri ihracatı ise 2017 yılında %8,6 artmış ve 17,33 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla yerli üretim, ülkemiz için kaçınılmaz, önemsenmesi ve üzerinde durulması gereken milli bir konudur.

Yerli ve Milli İnşaat Malzemeleri ve İş Makinelerinin Kullanımının Önemi

Yapım işlerinde yerli malı kullanılmasına ilişkin hükümetimiz ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından önemli kararlar alınmıştır.

Sivas Merkez Sosyal Konutları

İnşaat sektöründe yerli malzemelerin kullanımı hem yerli sanayimizin güçlenmesini sağlayacak hem de istihdamı geliştirecektir. Hatta uygun fiyatların oluşmasını, dolayısıyla da inşaat sektöründeki fiyat artışlarının dengeli olmasını da beraberinde getirecektir.

Sayın Bakanımız Murat Kurum tarafından da bu konuda bir genelge yayınlanmıştır.

“Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile Kamu İhale Kanunu’nun 63’üncü maddesinde yapılan değişiklikler ile yapım işlerinde kullanılacak malzemelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız tarafından ilan edilen listede yer alan ve ihale konusu işte kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması şartı getirilmiştir.

Bunların içinde makine ve ekipman kapsamında Orta-Düşük, Yüksek, Orta- Yüksek teknoloji gerektiren 130’a yakın makine ve ekipman için yerli malı kullanma zorunluluğunun getirildiğini görmekteyiz.

Yapım işlerinde malzeme listesi incelendiğinde ise 100’e yakın malzemenin yerli malı olma şartı getirilmiştir.

Yani her türlü iç cephe ve dış cephe boyalar, vernikler, boru ve hortumlar, zemin kaplamaları, banyo küvet ve duş tekneleri, plastik pencere ve pervazlar, pencere eşikleri, çok katlı yalıtım camları, çimento, mermer, taşlar, karolar, taş yünü ve asma tavan malzemeleri, merdiven ve balkonlar için çelik barlar, çatı yalıtım ve dış cephe yalıtım malzemeleri gibi...

Bu yerli malzemelerin kullanımı hem yerli sanayimizin güçlenmesini sağlayacak hem de istihdamı geliştirecektir. Hatta uygun fiyatların oluşmasını, dolayısıyla da inşaat sektöründeki fiyat artışlarının dengeli olmasını da beraberinde getirecektir.

Yerli ve Milli Üretimde İdaremizce Uygulanan Politikalar

Projelerimize ait mahal listeleri ve teknik şartnamelerimizde kullandığımız yapı malzemelerinin,

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın birim fiyat kitabında var olan ve tarifi yapılan yapı malzemelerinden seçilmesi hususuna titizlikle önem verilmektedir.

Birim fiyat kitabının haricinde kullanılması icap eden özel birim fiyatlı malzemeler için ise yerli ve milli olmayan malzemelere yer verilmemesi konusunda temel bir politikamız vardır. Özellikle şartnamelerde, özel birim fiyat tariflerinde, bu malzemelerin yerli malzemeler olması gerektiği hususu belirtilmektedir.

Mahal listelerimizde yer alan ve ihale kapsamında bulunan tüm işlerin yapımında kullanılacak malzemelerde ise TSE belgesine havi olmak, kalite, sağlamlık, uzun ömürlülük ve ekonomik gibi hususlar esas olmakla birlikte; kullanılacak malzemelerin menşeinin yerli olması ve İdaremize önceden bildirilerek ve İdaremizin onayının alınması gerektiği hususu da şartnamelerimizde açıkça yer almaktadır.

TOKİ’nin 2018 yılı çalışmaları ile 2019 yılı hedefleri

2018 yılında, ülkemiz üzerinde oynanan ekonomik saldırılara rağmen TOKİ olarak, başta konut yapımı olmak üzere, her alanda faaliyetlerimizi başarıyla sürdürdük. 2016 yılında yaklaşık 64 bin, 2017 yılında 60 bin olan konut sayısı bu yıl, piyasa şartları da gözetilerek yaklaşık 21 bin konut olarak ihale edilmiştir.

Halen TOKİ’nin 355 aktif şantiyesinde, yaklaşık 91 bin nitelikli konut ve sosyal donatıların inşası devam etmektedir. 2018 yılının ilk 11 ayında toplam 49 bin konutun satışı gerçekleştirilmiş, 42.461 bin konutun da vatandaşlarımıza teslimi sağlanmıştır.

Ayrıca bildiğiniz gibi Millet Bahçeleri yapıyoruz. Cumhurbaşkanlığımızın ilk 100 günlük icraat programı kapsamında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın Koordinasyonunda

5 adet Millet Bahçesinin açılışı yapılmıştır. Bunlardan birisi İstanbul Kayaşehir Millet Bahçesi'dir ve TOKİ tarafından yapılmıştır. Diyarbakır Sur Dicle Vadisi Millet bahçesinin inşaatına başladık, Ocak ayı içinde 4 Millet Bahçesinin ihalesini daha gerçekleştireceğiz. Bunlar; İstanbul Pendik Millet Bahçesi, İstanbul Kayaşehir 2. etap Millet Bahçesi, Batman Millet Bahçesi ve Elazığ Millet Bahçesi'dir. 7 Şubat'ta da Eskişehir Millet Bahçesinin ihalesi yapılacaktır. Ayrıca 17 Millet Bahçesinin de proje çalışmalarını sürdürüyoruz.

Türkiye çapında ise Bakanlığımızın koordinasyonunda toplamda 28 ilde yaklaşık 25 milyon m²'lik alanda 52 adet millet bahçesi yapımının sürdürüldüğünü, bunun önümüzdeki süreçte 81 ilde yaygınlaştırılacağını ifade edebilirim.

Millet Bahçeleri Projesi, şehirlerimize ayrı bir değer katacağı gibi gelecek nesillerimizin daha yeşil ortamlarda yaşamasına imkân da sağlamış olacaktır.

Kentsel dönüşüm çalışmalarımız da aynı hız ve yoğunlukta devam

etmektedir. TOKİ olarak 15 yıl içinde kentsel dönüşüm kapsamında yaklaşık 17,4 milyar liralık ihale gerçekleştirdik. Şu anda 59 il, 134 ilçede toplamda 162 kentsel dönüşüm/yenileme projesi yürütülmektedir.

2019 yılında ise özellikle yeni yaklaşımlar ve tasarımlarla birlikte yeni projeler, yeni modeller ortaya koyacağız. Başta konut olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaç duyduğu eğitim, güvenlik, sağlık, spor gibi hizmet binalarının yapımına da devam edilecektir.

Mardin Sosyal Konutları

DOSYA

Hamdi Güleç
Kamu İhale Kurumu Başkanı

Kamu Alımları Yerlileşmede Önemli Bir Rol Oynuyor

Ülkemizde yerli üretimin korunması ve gelişmesinin sağlanması ile dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla çeşitli hedefler belirlenmiş, bu yöndeki politikalar en üst düzeyde sahiplenilmiştir.

Geride kalan yüzyıldan bu yana, küreselleşme ve teknolojik gelişmeler ülkelerin ekonomik sınırlarını genişletmiş ve buna bağlı olarak sermaye hareketleri daha kolay bir şekilde gerçekleşmiştir. Bu durum ülkelerin büyüme hedefleri, üretim ve yatırım kararları gibi birçok alanda doğrudan etken olmakla birlikte, son yıllarda bu yöndeki politikaların yavaş yavaş terk edilmeye başlandığı ve ülkelerin milli menfaatlerini koruyucu politikalar belirleme yoluna gittiği görülmektedir. Bu kapsamda, yerli sanayiinin korunması ve yerli ürün kullanımının teşviki gibi hedefler öne çıkmakta ve tüketicilerin tercihlerini bu yönde kullanmaları özendirilmektedir. En büyük tüketici konumundaki kamu sektörünün harcamalarının yerli üretimi destekleme amacıyla kullanımı da sık görülen uygulamalar arasında yer almaktadır.

Örneğin, ABD’de “Buy American Act” ile kamu ihalelerinde yerli malı alınmasına ve kullanılmasına öncelik verilmektedir. Avrupa Birliği’nde su, enerji, ulaştırma ve posta sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşların ihalelerine ilişkin 2014/25 sayılı Direktifte, teklifte üçüncü ülke menşeli ürünlerin oranının teklifi oluşturan ürünlerin toplam değerinin %50’sini geçmesi halinde söz konusu teklifin reddedilebileceği düzenlenmektedir. Bunun yanında Brezilya, Hindistan, Endonezya gibi gelişmekte olan ülkelerde de ihalelerde yerli isteklileri ve yerli malını koruma amaçlı düzenlemeler bulunmakta ve bu yöndeki örnekler her geçen gün artmaktadır.

Ülkemizde de yerli üretimin korunması ve gelişmesinin sağlanması ile dışa bağımlılığın azaltılması amacıyla çeşitli hedefler belirlenmiş, bu

Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı Projesi'nin (TANAP) Lot 2 inşaatı Yüksel İnşaat A.Ş.

yöndeki politikalar en üst düzeyde sahiplenilerek gerek “2019 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı”nda gerekse Yeni Ekonomi Programı kapsamında açıklanan “2019-2021 Orta Vadeli Program”da yerli üretimin ve tüketimin özendirilmesi ve geliştirilmesi ile yerlileştirilmenin yaygınlaştırılmasına yönelik hedeflere belirgin bir şekilde yer verilmiştir.

4734 sayılı Kanunda Yerli Ürün ve İsteklilerin Desteklenmesi

2017 yılında ülkemizde kamu alımlarının milli gelir içindeki payı %7 seviyelerinde gerçekleşmiş olup bunların toplamı, yaklaşık 233 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kamu alımlarının yadsınamayacak derecede bir büyüklüğe sahip olması bu alanda belirlenecek politikaların da önemini artırmıştır.

2014 – 2018 yıllarını kapsayan Onuncu Kalkınma Planı'nda yer verilen 25 adet öncelikli dönüşüm programından

biri, “Kamu Alımları Yoluyla Teknoloji Geliştirme ve Yerli Üretim Programı” başlığı ile yerli sanayii ve üretimin desteklenmesine yönelik hazırlanmıştır. Söz konusu programda belirlenen hedefler doğrultusunda, 2014 yılından bu yana kamu alımları yoluyla yerli üretimin desteklenmesi konusunda mevzuat altyapısı güçlendirilmiş ve ihalelerde yerli ürün ve isteklilerin teşvikine ilişkin uygulamalar yaygınlaştırılmıştır.

4734 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde yerli istekli kavramı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilikler olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanun'un 63'üncü maddesinde ise ihalelere sadece yerli isteklilerin katılması ile yerli istekliler ve yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı tanınmasına ilişkin olarak ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. Buna göre, mal alımı ihalelerinde yerli

malına yönelik; hizmet ve yapım işi ihalelerinde ise yerli istekliye yönelik avantajlar sağlanabilecek ayrıca yapım işi ihalelerinde bahse konu listelerde yer alan makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması koşulu aranacaktır.

Mal alımı ihalelerinde, yerli malı teklif eden istekliye fiyat avantajı sağlanmakta olup bu avantajın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen ve Kurum tarafından ilan edilen orta ve yüksek teknolojili ürünler listesinde bulunan ürünler bakımından, %15 oranında uygulanması zorunludur. Kurum tarafından ilan edilen son listede, 3171 adet orta ve yüksek teknolojili ürün ile 189 adet yüksek teknolojili yazılım ürünü yer almaktadır. Söz konusu listede yer almayan ürünlerin alımına yönelik gerçekleştirilecek mal alımı ihalelerinde ise %15 oranına kadar fiyat avantajı uygulanıp uygulanmaması hususu idarenin

4734 sayılı Kanun'da, yerli malı veya yerli istekli lehine fiyat avantajı uygulamasına yönelik düzenlemeler ile kamu alımları yoluyla yerli sanayi ve üretimin gelişimine katkı sağlamaya ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

takdirindedir. Ayrıca eşik değerin altındaki mal alımı ihalelerinin yabancı isteklilere kapatılması da mümkündür.

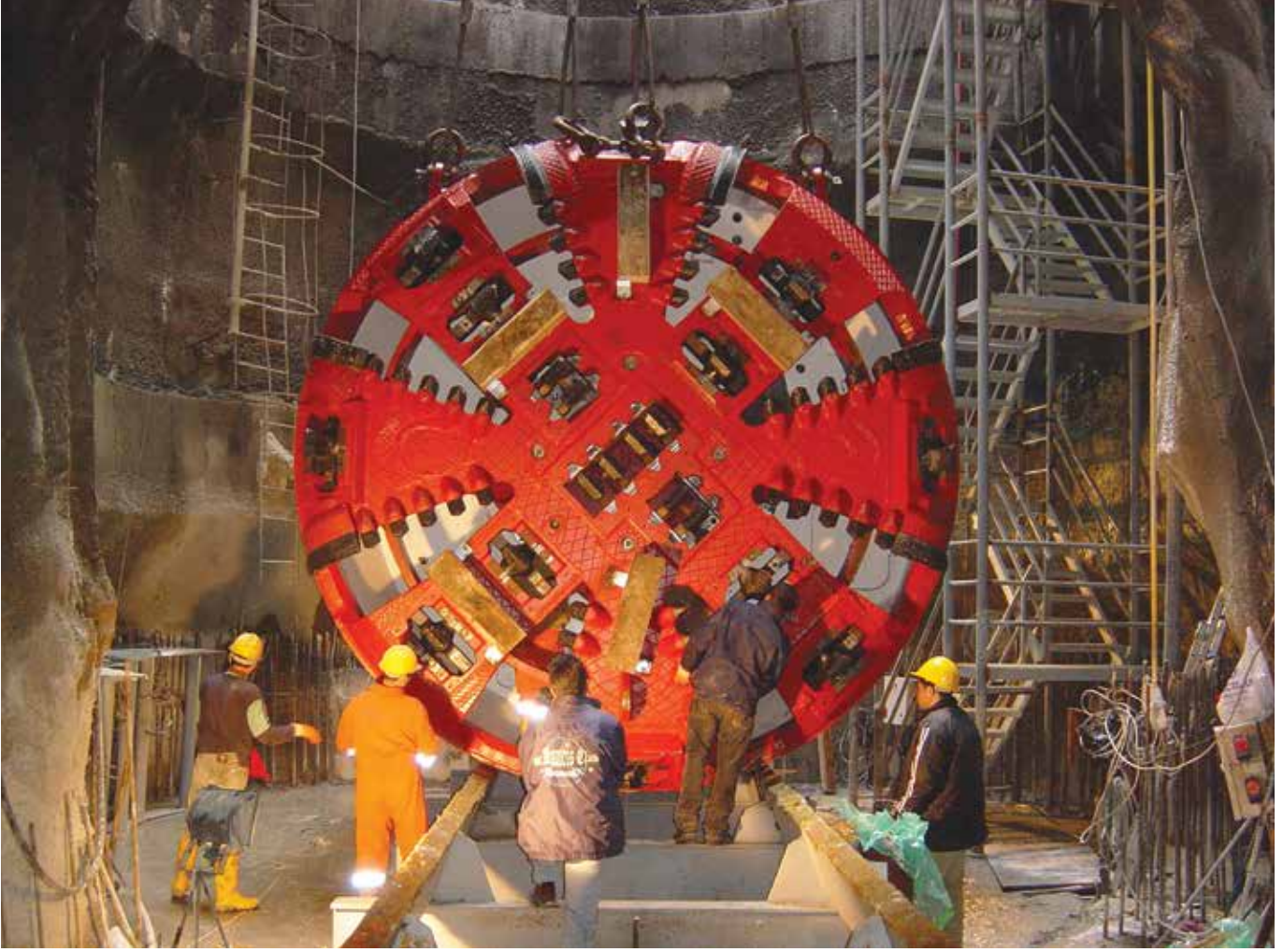
Yapım işleri ihaleleri ile hizmet alımı ihalelerinde ise yerli istekliye yönelik %15 oranına kadar fiyat avantajı uygulanabileceği gibi yaklaşık maliyeti eşik değerin altında olan ihalelerde sadece yerli isteklilerin katılımına yönelik düzenleme yapılabilmektedir. Ayrıca yapım işlerinde, sözleşmenin yürütülmesi sürecinde, yerli malı kullanımı konusunda birtakım zorunluluklar bulunmakta ve idarelere ilave bazı koşullar getirme imkânı sunulmaktadır.

Buna göre, yapım işlerinde kullanılan malzemelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, makinelere ve ekipmanlara ilişkin ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından orta düşük, orta yüksek ve yüksek teknoloji makine, malzeme ve

ekipman arasından belirlenen, Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan ve ihale konusu işte kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması mecburidir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından toplam 289 kalem makine, malzeme ve ekipmana anılan listelerde yer verilmiştir. Bu çerçevede idarelerce ihale dokümanı hazırlanması sürecinde, bahse konu listelerde yer alan ve yerli malı olması zorunluluğu aranan makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın sözleşmenin yürütülmesi aşamasında kullanılmasını temin edecek şekilde planlanması gerekmektedir. İdarelerin bu listedeki kalemler dışında ayrıca sözleşmeye özel olarak başka kalemlerde de yerli makine, malzeme veya ekipman belirleyebilmesine imkân bulunmaktadır.

Değirmenüstü HES, Kahramanmaraş, Gülsan İnşaat A.Ş.

Ambarlı Atık Su Tünel İnşaatı, İstanbul, Özgün İnşaat A.Ş. - İlci İnşaat A.Ş.

Yerli İstekli ve Yerli Malına İlişkin Uygulamanın Somut Görünümü

Yukarıda aktarılan hukuki düzenlemelerin, yerli üretimi desteklemeye yönelik kamu politikası hedeflerine uyumlu bir yapı içinde olduğu açıktır. Düzenlemelerin uygulamadaki somut görünümü ise Kamu İhale Kurumu tarafından altı aylık dönemler halinde yayımlanan Kamu Alımları İstatistikleri Raporu ile kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

2017 yılı gerçekleşmelerine göre, yabancı isteklilerin katılımına açık olan 16.843 adet ihalenin 6.309 adedinde (%38) ihale dokümanında yerli istekli/yerli malı lehine fiyat avantajı uygulanacağı belirtilmiştir. Tutar bazında değerlendirme yapıldığında, yabancı isteklilere açık olarak gerçekleştirilen yaklaşık 159 milyar TL'lik kamu alımının 70 milyar TL'lik kısmında (%44) yerli istekli/yerli malı lehine fiyat avantajı uygulanacağı belirtilmiştir. Bu göstergeler, idareler tarafından yerli malı uygulamalarının etkin biçimde yürütüldüğünü göstermektedir.

İhale dokümanında yerli istekli/yerli malı lehine fiyat avantajı uygulanacağı belirtilen ihalelerin ihale türüne göre dağılımı ve eşik değerin üzerindeki toplam kamu alımları içindeki payı incelendiğinde, eşik değerin üstünde olan ve ihale dokümanında yerli istekli/yerli malı lehine fiyat avantajı uygulanacağı belirtilen mal alımı ihalelerinin eşik değerin üzerindeki ihaleler içindeki payı, tutar olarak %45 olurken, bu oran yapım işi ihalelerinde %55, hizmet alımı ihalelerinde %21 ve danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde %64 olarak gerçekleşmiştir.

Bunların yanı sıra, yapım işlerinde yerli malı kullanımı konusunda 2017 yılının sonunda yayımlanan düzenlemeler uyarınca, 2018 yılında 20 bine yakın yapım işinin sözleşmesinde, ilgili Bakanlıklar tarafından yayımlanan listelerde yer alan makine, malzeme veya ekipmana ilişkin ihtiyaçlar yerli ürünler ile karşılanmıştır. Bu ihalelerin toplam hacminin 100 milyar TL'ye ulaştığı dikkate alındığında, kamu alımları yoluyla yerli sanayimize

sağlanan desteğin boyutu daha iyi anlaşılabacaktır.

Sonuç olarak, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de kamu alımları ekonomik ve sosyal bir politika aracı olarak kullanılmakta olup, bu çerçevede 4734 sayılı Kanun'da, yerli malı veya yerli istekli lehine fiyat avantajı uygulamasına yönelik düzenlemeler ile kamu alımları yoluyla yerli sanayi ve üretimin gelişimine katkı sağlamaya ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Yerli istekli ve yerli malını koruyucu ve alım tercihinin bu yönde kullanımını teşvik edici yaklaşımların gerek hukuki düzenleme gerekse somut uygulamalar boyutuyla dikkate değer bir biçimde arttığı görülmektedir. Bu çerçevede, kamu alım sürecine ilişkin önümüzdeki dönemde yaşanacak dönüşüm ve yeniliklerle birlikte, Kurumumuzun, ülkemizin kalkınması ile sanayide ve üretimde yerleşme konusundaki ulusal politikalara katkısı da artarak devam edecektir.

DOSYA

Prof. Dr. Âdem Şahin
Türk Standardları Enstitüsü Başkanı

TSE Yerli ve Milli Üretim Çalışmalarına Katkı Sağlamaktadır

Standardizasyon hizmetlerimizle üreticilerimize; uluslararası pazarda, standartlara uygun, yüksek kalitede mal ve hizmet üretmelerini sağlayacak standartları temin etmek suretiyle katkı vermekteyiz.

Ekonomik kalkınma; bir ülkenin ekonomik, siyasi ve sosyal refahının geliştiği süreçtir. Bir ülkenin ekonomik kalkınması; nüfusun yaşam düzeyi, ekonominin rekabet yeteneği, ülkenin gayri safi yurt içi hasılası, kişi başına düşen millî gelirin olumlu yönde değişmesi ile tarif edilir.

Gelişmekte olan ülkelerin yüksek ve sürdürülebilir bir ekonomik büyüme oranını yakalayabilmesi ve gelişmiş ülkelerle aralarındaki kalkınmışlık farkını kapatabilmesi için katma değeri yüksek, ileri teknoloji ürünler üretmesi ve ihraç etmesi gerekir. Bunun yapılabilmesi için ülkelerin, Ar-Ge harcamalarına milli gelirden daha fazla pay ayırmaları ve ileri teknoloji üretimi gerçekleştirecek yüksek nitelikli iş gücünün yetiştirilmesine yönelik eğitim düzenlemeleri yapmaları bir zorunluluktur. Yeni teknolojilerin ülkeye kazandırılmasında, doğrudan yabancı yatırımlar da etkin bir yoldur ancak

asıl önemli olan Silikon Vadisi türü çalışmalarla yerli ve milli teknolojilerin gelişmesine ivme kazandırılmasıdır. Bu şekilde, dışarıdan alınan ara malı ve enerji ile katma değeri yüksek ürünler üretilip ihraç edilerek cari işlemler açığı azaltılabilir, sürdürülebilir bir ekonomik büyüme sağlanabilir.

TSE'nin yerli ve milli üretim çalışmaları

Türk Standardları Enstitüsü(TSE), *standardizasyon ve uygunluk değerlendirme* hizmetleriyle 'yerli ve milli üretim' çalışmalarına önemli katkılarda bulunmaktadır.

Standardizasyon hizmetlerimizle üreticilerimize; uluslararası pazarda, standartlara uygun, yüksek kalitede mal ve hizmet üretmelerini sağlayacak standartları temin etmek suretiyle katkı vermekteyiz. Bu katkıyı bir üst basamağa taşıyarak üreticilerimizin uluslararası standartlarını hazırlanma süreçlerine aktif olarak katılımını

sağlamak, böylece onların kendi yöntem ve teknolojilerine uygun standartlar hazırlanmasını mümkün kılmak nihai amacımızdır. Bu amaç doğrultusunda, 2017 yılında Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planı yürürlüğe girmiştir. “Tüm paydaşların standard hazırlama sürecine etkin bir şekilde katıldığı, standartları uygulamayı ilke edinmiş, küresel alanda belirleyici ve söz sahibi bir ülke olmak” vizyonu ile hazırlanan strateji belgesi, sanayicilerimizin uluslararası rekabette hem kendilerine hem de ülkemize avantaj sağlamalarına yardımcı olacak en önemli enstrümanlardan biridir.

TSE, bir yandan da dünya genelinde büyük bir pazara sahip *uygunluk değerlendirme* hizmetleriyle yerli ve milli üretime katkı vermektedir.

TSE, 2015-2018 döneminde; *uygunluk değerlendirme* faaliyetlerinde odağına muayene-gözetim hizmetlerini alarak ürün, personel ve sistem

belgelendirme, ulaşım-lojistik, deney-kalibrasyon, bilişim teknolojileri gibi yerli ve milli üretim için önem taşıyan alanlarda hizmetlerini nicelik ve nitelik olarak artırmıştır.

TSE'nin Savunma Sanayi Başkanlığı ile birlikte yapacağı *Kara Araçları Test Merkezi* ise başlı başına *yerli ve milli üretime ivme kazandıracak* bir projedir. Bu merkez, yerli otomobil ve savunma sanayi araçları için bütün test ve deneylerin gerçekleştirilebileceği, AR-GE faaliyetlerinin yapılabileceği bir üs olacaktır.

Öte yandan Enstitümüz, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulamaya konulan *Yerli ve Milli Üretimi Destekleme Politikasına* da tüm gücüyle destek vermektedir. Enstitü bu çerçevede, Bakanlığımız ile koordineli olarak iş dünyasının ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda, 1 Eylül 2018 tarihinden 31 Aralık 2019 tarihine kadar geçerli olacak ve mali değeri 74 milyon liraya ulaşan paketi uygulamaya koymuştur.

Buna göre, üreticilerimize destek amacıyla; ürün belgelendirme, yönetim sistemleri belgelendirme, helal belgelendirme, yeni/küresel/ eski yaklaşım yönetmelikleri çerçevesinde uygunluk değerlendirme, ulaşım ve lojistik sistemleri belgelendirmeleri, hizmet yeri belgelendirme, muayene gözetim hizmetleri ile bilişim teknolojileri alanındaki ürün/süreç ve yönetim sistemleri belgelendirmelerindeki belirli kalemlerde *yüzde 25 indirim* uygulayacaktır.

Üreticilerimizi, hâlihazırda verdiğimiz hizmetlerimizde yapacağımız bu indirimlerle desteklerken buna ilaveten geriye dönük alacaklarımızı da yeniden yapılandıracağız. Enstitümüzün, vadesi geçmiş ve icra takibi başlatılmış *borçlara ödeme kolaylığı* sağlamaya yönelik düzenleme çalışması devam etmektedir.

Tekfen İnşaat ve Tesisat A.Ş.

TSE, dünya genelinde büyük bir pazara sahip uygunluk değerlendirme hizmetleriyle yerli ve milli üretime katkı vermektedir.

KOSGEB'e üye tüm firmalara, TSE tarafından yapılacak belgelendirmelerde *yüzde 100 oranında belgelendirme desteği* de devam etmektedir.

TSE'nin uluslararası standardizasyon kuruluşları arasında daha ileri seviyelere gelmesi ve milli bir marka olarak uluslararası alanda çalışmalarını yaygınlaştırması için gerçekleştirilen çalışmalar

Uluslararası standardizasyon faaliyetlerine her zaman ayrı bir önem veriyoruz. Bu çalışmalara etkin şekilde katılmak amacıyla gerekli düzenlemeleri yapma ve sürekli geliştirme gayreti içerisindeyiz. Konusunda uzman kişileri bir araya getirdiğimiz, "Ayna Komite" adını verdiğimiz yapılar mevcut. Firmalar, üniversiteler, KOBİ'ler, STK'lar ve bizi şahıslar bu komitelerde yer alarak standartların hazırlanmasında ülkemizin pozisyonunu ve görüşlerini belirliyorlar. TSE'nin uluslararası

standardizasyon kuruluşları arasında marka değerinin her geçen gün artması aslında çeşitli platformlardan gelen bu paydaşlarımızla ilgili. Ayna Komitelerimizin sayısını artırarak ve uzman havuzumuzu genişleterek uluslararası standardizasyon çalışmalarında daha etkili olacağımıza inanıyoruz. Ayrıca bu alandaki gayretin sağlayacağı bilgi birikiminin, ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda bir itici güç olacağını düşünüyoruz.

İlaveten, uluslararası standardizasyon kuruluşlarının en önemli ve en saygın üyelerinden biri olarak genel toplantıların ülkemizde yapılması konusunda da sorumluluk alıyoruz. Örneğin, geçtiğimiz eylül ayında "ISO/TC 165 - Ahşap Yapılar" Teknik Komitesinin yıllık toplantısı İstanbul'da yapıldı.

Öte yandan çeşitli organizasyonlar düzenleyerek sanayicimizle bir araya geliyor, standardizasyon çalışmaları hakkında farkındalık oluşturmaya

çalışıyoruz. Bunların en sonuncusunu, 14 Ekim Dünya Standardlar Günü vesilesiyle Ankara'da gerçekleştirdik. Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank'ın da katıldığı bu zirvede, standardizasyon çalışmalarına sürekli ve aktif olarak katkı sunan Ayna Komite üyelerimize ödül verilerek teşekkür edilmiştir.

Türkiye'nin her alanda yerli ve milli marka değerinin artması ve iş dünyasından beklentilerimiz

TSE, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO), Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC), Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) ve Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi'nin (CENELEC) tam üyesidir. ISO ve IEC kuruluşlarına üyeliğimiz 1956 yılından, CEN ve CENELEC kuruluşlarına tam üyeliğimiz ise 2012 yılından bu yana devam etmektedir.

Uluslararası standardizasyon kuruluşlarında, standartlar ilgili Teknik Komiteler tarafından

hazırlanmaktadır. Üye ülkelerin standartlar konusundaki görüş ve gelişmelere yaklaşımları ise Ayna Komiteler aracılığıyla iletilmektedir. Ayna Komiteler tarafından iletilen ülke görüşleri, uluslararası oylamaya dâhil olmakta, böylece standartlara koyulan kuralların hazırlanmasında söz sahibi olma şansı elde edilmektedir.

Ülkemiz adına ISO, IEC, CEN ve CENELEC teknik komite çalışmaları, paydaşlardan gelen talep üzerine en az 3 ayrı kurum/kuruluşun bir araya gelmesiyle TSE tarafından kurulan Ayna Komiteler (MTC-Mirror Technical Committees) ile takip edilmektedir. Bu komitelere üyelik, TSE'ye yapılacak başvuru ile mümkün olmaktadır. Ayna Komite üyeleri, CEN/ISO Teknik komitesinin tüm çalışma dokümanlarına erişim hakkına sahip olmakta, ISO/CEN/TC toplantılarına ülkemizi temsilen delege olarak katılabilme imkânı bulabilmektedir. Üyelerin, ülkemiz iş dünyasının

ihtiyaç ve taleplerinin uluslararası standartlarda vücut bulması anlamına gelecek bu çalışmalara mümkün olduğunca görüş vermesi ve gerektiğinde standard hazırlama ile ilgili toplantılara katılması büyük önem taşımaktadır.

Özetle TSE; kamu, özel sektör, üniversite ve sivil toplum örgütü temsilcilerinden oluşan paydaşların katılımıyla oluşturulan Ayna Komiteler ile uluslararası standartların belirlenmesinde ülkemizin de söz sahibi olmasına imkân sağlamaktadır. Uluslararası standartlarda Türkiye'nin söz hakkı zaten mevcuttur. Bu hakkın kullanılması, yerli ve milli sanayinin gelişimine verilecek en büyük destek olacaktır.

İş dünyamızı bu çalışmalara katılmaya ve TSE Ayna Komitelerine aktif görüş bildirmeye çağırıyorum.

DOSYA

Aziz Kocaoğlu
İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı

Yerli Üreticiyi Destekleyerek Bölge Ekonomisini Canlandırıyoruz

Yerli ve milli teknolojiye sahip ürünlerin geliştirilmesi ve üretimde dışa bağımlılıktan kurtulma düşüncesi, bugün ortaya çıkmadı. Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhuriyet'le birlikte başlattığı bir projedir bu. İzmir'de düzenlenen 1. İktisat Kongresi'nin ana fikri de ekonomik anlamda güçlü bir Türkiye için yerli üretimin desteklenmesidir. Mesela, daha 1923 yılındaki bu kongrede, "Ham maddesi yurt içerisinde yetişebilen sanayi dalları kurulmalıdır." diye bir karar alınmış, "Milli bankaların kurulması sağlanmalıdır, sanayi teşvik edilmelidir." denilmiş. Kısacası yerli ve milli üretim düşüncesi, Mustafa Kemal Atatürk'ün 95 yıl önce görüp dile getirdiği bir söylemdir. Sadece söylemde de kalmamıştır, Anadolu'nun dört bir yanında fabrikalar kurmuştur. Kendi tarım ürünlerini, kendi madenlerini işleyen, uçağını, traktörünü, tren vagonlarını üreten bir Türkiye'nin temelleri atılmıştır. Ne yazık ki

50'lerden sonra izlenen politikalarla birlikte neredeyse tüm ekonomik kazanımlarımızı kaybettik. Bugün oluşan dış ticaret açığı, son derece ürkütücü boyutlardadır. Çözüm reçetesi belli: 1923 ruhuna geri dönmek. Bilimde, teknolojiye, tarımda, sanatta her alanda üretmek, üretmek...

Büyükşehir Belediyemizce yerli ve milli ürün kullanılması için hayata geçirilen uygulamalar

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin son 15 yıldaki uygulamalarına bakarsanız, bu konunun önemini anlayabilirsiniz. Bizim bu süreçte ortaya koyduğumuz ve bilim insanlarının "İzmir Modeli" adını verdiği yönetim şekli, bir belediyenin klasik görev tanımlarının dışına çıkarak kendini yaşadığı kentin kalkınmasından, insanların ekonomik refahının tesisinden de sorumlu hisseden yaklaşımının bir ürünüdür. Peki yerlilik ve millilik adına ne yaptık dersiniz... Önümüze koyduğumuz stratejik

planlar çerçevesinde, kentin hangi bölgesinde, hangi sektörlerde gelişim sağlayabileceğimizi tespit ettik. Dünya coğrafyasının en verimli topraklarına, tarım için en elverişli iklim özelliklerine sahip bir ülkenin tarım ürünü ithal ediyor olmasını kabul etmemiz mümkün değil. Büyük kentlerimizin park ve bahçelerini yurt dışından getirilen çiçek ve fidanların süslediği bir süreçte biz kendi üreticimize yöneldik. Türkiye'de ilk kez bir yerel yönetim olarak sözleşmeli üretim modeliyle çiçek ve süs bitkileri alımına başladık. Yerli üreticiyi desteklemeye yönelik bu girişim, bölgede ekonomik hayatı canlandırdı. Sözleşmeli üretim modeli sayesinde çeşit ve kalite arttı. Yaşadığı krizi atlatan Bayındırlı çiçekçiler, şimdi birçok dünya ülkesine çiçek satışı yapıyor. Hatta bu alandaki dünya devi Hollanda ile ortak proje yürütüyor. Bununla da yetinmedik, önce "Okul Sütü Projesi" ile ardından, "Süt Kuzusu Projesi" ile çocuklarımızın süt içmesini

Ulaşım sektöründe, ihale yasalarının elverdiği ölçüde, yerli ve milli kuruluşlarımızı tercih ediyoruz.

sağlarken, dağıtılan sütleri ise yerli üreticiden, Tire Süt Kooperatifi'nden temin ettik ve etmeyi sürdürüyoruz. Bugün dar gelirli ailelerin yaşadığı bölgelerde, 1-5 yaş grubundaki çocukları hedef alan "Süt Kuzusu" projesi ile 131 bin 500 çocuğun evine ayda 8 litre süt bırakıyoruz. Proje sayesinde, İzmirli yoksul ailelerin çocukları süt içerek sağlıklı bir şekilde büyürken, Tire'deki süt üretim miktarı Türkiye ortalamasının tam 6 katı arttı. Üreticilerin kurduğu kooperatif, 2013 yılında Birleşmiş Milletler tarafından 'örnek kalkınma modeli' seçildi. Bu modeli birçok kooperatif ve farklı ürün gruplarıyla sürdürüyoruz.

Sadece tarımda değil, ulaşım sektöründe de ihale yasalarının elverdiği ölçüde, yerli ve milli kuruluşlarımızı tercih ediyoruz. Mesela, deniz ulaşımının geliştirilmesi amacıyla kullandığımız 15 yolcu gemisi, Türk sanayici ve mühendisleri tarafından üretildi. Tamamen yerli üretimle hayata geçirilen projede gemiler; savunma, havacılık ve uzay teknolojisinde kullanılan karbon kompozit malzeme ile yapıldı. Yalova'da inşası tamamlanan gemiler, Türk gemi inşaat sektörüne yeni bir ufuk açtı. Gemiler, gövdesinin oluştuğu hafif malzemeden dolayı, yüksek hızlara ulaşılması için benzer tipte gemilerle kıyaslandığında çok daha düşük makine kuvvetine ihtiyaç duyuyor. Bu özelliği gemiyi hem tasarruflu aynı zamanda egzoz emisyonları göz önüne alındığında bir o kadar da çevreci yapıyor. Modern bir kentin insanların beklentilerini karşılayabilecek kadar konforlu, engelli vatandaşların rahatlıkla kullanabileceği kadar sosyal bir anlayışla üretilen yeni gemilerimiz sayesinde Türk gemi inşaat sanayi, yeni bir segmentte adını tüm

dünyaya duyurdu. Hizmete alınan gemiler sayesinde Türk denizciliğinin çitası yükseldi.

Belediyemizce gerçekleştirilecek altyapı projelerinde, mevcut yasal düzenlemeler ve yürürlükteki ihale mevzuatı çerçevesinde, yerli firmalar ve yerli ürün kullanımı noktasında mümkün olan pozitif ayrımı yapıyoruz.

Yerli ve milli marka değerimizin artması için iş dünyasından beklentilerim

Son 15 yıldır belediye başkanlığı yapıyorum. Ama daha önceki süreçte de hep üretimin ve ticaretin içinde oldum. İş dünyasının hangi zorluklarla mücadele ettiğini, üretim denen sürecin ne kadar meşakkatli olduğunu iyi bilirim. Bizim onlardan en büyük beklentimiz, tüm zorluklara rağmen üretmekten vazgeçmemeleri. Sermaye birikimimizi kolay yollardan büyütebileceğimiz birçok argüman varken, reel sektörün içinde kalmak ve 'önce ülkem' diyebilmek çok önemli. Ben, Türk iş dünyasının bu bilince sahip olduğu inancındayım.

DOSYA

Ahmet Süreyya Ural

Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Yerli Müşavir Mühendislik ve Mimarlık Sektörünün Güçlendirilmesi

Yerli ve Milli Üretim Seferberliği ile ilgili bu günlerde popüler bir hale gelen söylemlerin aslında birçok alanda ve sektörde bazı dönemlerde hatırlanan bir can simidi değil, her zaman akılda tutulması gereken önemli bir stratejik yaklaşım olduğunu vurgulayarak konuyu ele almak daha doğru olacaktır. Öyle sektörler vardır ki bunlar ülkenin belkemiği, altyapısıdır ve bunların özellikle yerli olanından hiçbir durumda vazgeçmek uzun vadede doğru bir yaklaşım olamaz. “Teknik Müşavirlik” hizmetleri ve bunun temelini oluşturan mühendislik ve mimarlık hizmetleri de bu kategoride ülkemizin omurgasını oluşturan sektörlerdendir. Türk Müşavir Mühendislik ve Mimarlık Sektörünün eski ve önde gelen sivil toplum kuruluşlarından biri olan Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği (TürkMMMB), 40. yılına

yaklaşırken kuruluş hedeflerinin en başında gelen Türk Mühendislik ve Mimarlık sektörünün geliştirilmesi ve büyütülmesi hedefini, ilk günkü titizlik ve kararlılıkla korumuş ve savunmuş bir kurum olarak bugün de bu hususları en samimi ve güçlü şekilde dile getirebilme hakkını haizdir.

Müşavir mühendislik ve mimarlık sektörü dediğimizde ne anladığımızı da özellikle burada da hatırlatmakta fayda olacaktır. Müşavirlikten bahsedildiğinde, ülkemizde, biraz da eksik ve hatalı bir anlayışın hâkim olduğunu zaman zaman gözlemliyoruz. Müşavir mühendislik ve mimarlık hizmetleri, bir yatırım projesinin en başından yani fizibilite ve planlama çalışmalarından başlayıp tüm projelendirme aşamalarından, ihale dosyalarının hazırlanmasına; ihale süreçlerinde, danışmanlık hizmetlerinden yapım

sırasında teknik kontrollük ve sözleşme yönetimine; devreye alma ve işletme sırasında, garanti sürelerinde yapılacak denetimlere, proje yönetimine uzanan geniş bir hizmetler zincirinin tamamıdır. Bu hizmetlerin belli kısımlarında görev alınabileceği gibi tümünde de tek veya birden fazla müşavir mühendis ve mimarlık firmaları yer alabilirler. Ancak en önemli husus, bu firmaların bu hizmetleri yaparken yalnız bu hizmetler karşılığında ve sadece işverenden bir kazanç elde etmeleri, tamamen yapımcı ve malzeme tedarikçilerinden bağımsız karar verebilme etkinliği ve prensibinde hareket etmeleridir. Bu anlamda, serbest ve bağımsız çalışan mühendis ve mimari firmaların ve şahısların önemi büyük olup bu yüzden de bu sektörün korunması ve desteklenmesi çok önemlidir. Çünkü bu firmaların

*Hem sanayide
hem de hizmet
sektöründeki her türlü
büyüme, çeşitlenme,
yeni teknolojilerin
ortaya çıkartılması,
mevcutların daha
verimli ve etkin üretime
dönüştürülmesi, yurt
dışında çok daha
rekabetçi olunabilmesi
için tek yoldur.*

tek sermaye ve kazançları, bilgi ve birikimleri ve uzman teknik kadrolarıdır. Bu hususu özellikle not ettikten sonra daha geniş bir perspektif ile bugüne kadar hangi şartlar ve tehditler altında çalıştığına bakmak gerekiyor.

Birçok alanda globalleşme adı altında atılan adımlar ve özellikle de yabancı paranın bollaştırılması dolayısıyla da kurların düşmesi ile Türkiye gibi gelişme sürecindeki ülkelere yaratılan kaynaklar, aslında çok hızlı ve sistematik bir şekilde maalesef yabancı ülkelere yani bu bol ve ucuz görünen yabancı finans kaynaklarının sahibi olan ülkelere dolaylı yollardan geri dönmüş, bir kısmı da uzun vadeli borçlar olarak zaman içinde faizi ile geri dönmeyi bekler hale getirilmiştir. Yabancı paranın bol ve ucuz görüldüğü, özellikle de korumasız bırakılan sektörlerde hem ithal ürün ve

malzemeler hem de “kalifiye/uzman” teknik iş gücü serbest ve çok daha iyi şartlarda ülkemize gelmiş, birçok büyük yatırım projesinin mühendislik ve mimarlık alanlarında bizlere rakip olmuştur. Bazen de sadece yabancı olmalarının verdiği algı ile çok daha avantajlı şekilde iş alabilmiş ve elde ettikleri kârlarıyla birlikte getirdikleri kaynakları, bizim borç hanemize yazarak geri götürmüşler ve aslında bizden çok kendi ekonomilerine fayda sağlamışlardır. Çoğu zaman da bu ucuz döviz görünümlü kaynakların verdiği rehabet veya fonların sahiplerinin dayatmaları ile bu hizmetler, yerli ve milli firmalara hiçbir zaman verilmeyen bedeller ve şartlarla yaptırılmıştır. Bu konuda sayfalarca yazı yazmak ve örnek vermek mümkündür.

Üstelik yukarıda bahsedilen projeler (ki aralarında hem Türkiye hem de

840 MW İç Anadolu Kombine Çevrim Doğalgaz Güç Santrali-Kırıkkale, Gama İnşaat A.Ş.

uluslararası boyutta önemli projeler de bulunmaktadır) sayesinde yabancı firmalar, önemli iş bitirme belgelerine sahip olmakta ve bu belgelerle de gerek yurt içinde gerekse de yurt dışında Türk mühendislik ve müşavirlik firmalarının rakibi olmaktadır. Bu nedenle Avrupa Birliği finansmanlı projeler de dahil olmak üzere yabancı mühendislik ve müşavirlik firmalarının yer almasının gerekli olduğu tüm projelerde, en azından yabancı firmanın muhakkak bir Türk mühendislik, müşavirlik firması ile ortak girişim oluşturması ve lider firmanın Türk firma olması konusunda gerekli mevzuat oluşturulmasının, bu seferberlik anlayışı dahilinde, idarelerimiz tarafından mutlaka gündeme alınmasının önemine değinmek isteriz.

Bugün geldiğimiz noktada geriye baktığımızda ise bu durumu anlatmak, muhatapları ikna etmek kolay gibi görünse de zamanında maalesef bu hususlar pek de dikkate alınmamış ve rağbet görmemişti. Bu süreçte, özellikle insan kaynaklarında hem kamu hem de özel sektörde bir daralma ve zayıflama yaşanmıştır. En azından büyümesi ve gelişmesi gereken bir sektör olan müşavirlik sektörü, gerekenden çok daha yavaş ve az oranda büyüyebilmiştir. Tüm bu gelişmeler nedeniyle firmalarımız mali yönden dayanıklı ve güçlü hale gelememiş, zaten cazibesi az olan bu sektörde çalışmak isteyen profesyonel uzmanların sayısı da git gide azalmış ve yenilerinin gelmesi de zorlaşmıştır.

Bu aynı durum, aslında yerli malzeme üreticileri için belki de daha büyük oranda etkili olmuştur. Öyle ki ucuz ve bol görünümlü ithal birçok ürünün yerli olarak üretilmesi yerine dışarıdan getirilmesi çok daha cazip olmuş, özellikle sanayici ve inşaat malzemeleri üreticileri için rekabeti çok daha zorlaştırmıştır. Tabiidir ki esas olan ülkenin yerli sanayisinin ve üretiminin, özellikle de yurt dışı satışını hedefleyerek her alanda arttırılmasıdır.

Hem sanayide hem de hizmet sektöründeki her türlü büyüme, çeşitlenme, yeni teknolojilerin ortaya çıkartılması, mevcutların daha verimli ve etkin üretime dönüştürülmesi, yurt dışında çok daha rekabetçi olunabilmesi için tek yoldur. Bu, ayrıca

TCDD Yüksek Hızlı Tren, Alsim Alarko

Avrupa Birliği finansmanlı projeler de dahil olmak üzere yabancı mühendislik ve müşavirlik firmalarının yer almasının gerekli olduğu tüm projelerde, en azından yabancı firmanın muhakkak bir Türk mühendislik, müşavirlik firması ile ortak girişim oluşturması ve lider firmanın Türk firma olması konusunda gerekli mevzuat oluşturulması, yerli ve milli seferberlik anlayışı dahilinde, idarelerimiz tarafından mutlaka gündeme alınmalıdır.

ölkemiz insanları için iş ve aş demektir ve bundan da ötesi, daha yüksek ve yaygın bir refah düzeyine erişmenin de en önemli aracıdır.

Nasıl sanayi ve üretim kendi iç pazarında büyümeden yurt dışında da rekabetçi ve etkin olamaz ise hizmet sektörü olan müşavir mühendislik ve mimarlık sektörü de tabii ki öncelikle yurt içinde güçlü olmalı ve gelişmelidir ki yurt dışında da başarılı olabilsin.

Yukarıda bahsettiğimiz ve uzun sürelerde ve zar zor şartlarda bugünkü konumuna ulaşan sektör firmalarımız, her zaman yurt dışı iş imkânlarını da bir yandan takip etmiş, bazen tek başlarına bazen diğer Türk yüklenici firmaları ile birlikte yurt dışında birçok projede görev almıştır. Böylece Türk müşavir mühendislik ve mimarlık sektörünün büyümesine ve ayakta kalmasına katkı sağlamış, hem de bu alanda tecrübe kazanmıştır. Şüphe yoktur ki Türk ürünlerinin, Türk taahhüt hizmetlerinin ve işçiliğinin yurt dışında fırsat ve alan kazanması için çalışmaların en baştan yani planlama-fizibilite, tasarım ve projelendirme aşamalarından başlaması ve bunun da ancak Türk mühendis ve mimarları tarafından yapılması ile mümkündür. Bu bakımdan, firmalarımızın güç birliği yapması, en azından yurt dışında birlikte oluşturacakları daha büyük ve kuvvetli yapılar ve markalar ile daha fazla yer edinmeleri çok önemlidir.

Firmaların bir araya gelmesi için devletimizin, bu tip iş birliklerini ve güç birliklerini, özendirici teşvikleri ve destekleri belirleyici olacaktır. Böylece daha fazla dış pazarda pay sahibi olacak firmalarımızın geliştirdiği projelerde, Türk ürünleri ve yüklenici/taahhüt hizmetleri kullanılmasının da önü açılabilir. Aynı şekilde, yurt dışında iş yapma imkanını elde eden yerli taahhüt firmalarının da projelendirme hizmetleri için öncelikle Türk mühendis ve mimarlarını tercih

etmeleri ve işlerine dahil etmeleri de yine bu firmaların ilgili ölkelere giriş yaparak daha sonra başka işlerde kilit rol oynamalarına imkân verecektir.

Tüm bunları yapmaya gayret ederken de Türk mühendis ve mimarlarının ölkemizde daha iyi şartlarla, daha fazla ve istikrarlı bir iş ortamında gelişmesine de önem ve imkân verilmesi gerektiği unutulmamalıdır. Bugün için beklenmedik ve hızlı bir artış gösteren döviz kurları ve azalan dış kaynak imkânları, her ne kadar bizlere kötümser bir tablo çıkarıyorsa da makul seviyelere gerileyen ancak daha gerçekçi olan döviz kuru seviyesi ve bedava olmadığı anlaşılan yabancı kaynakların azalması aslında bir avantajı da ortaya çıkarmaktadır. Öyle ki bu süreç, top yekûn inşaat sektörünü ve yatırımcı kamu ve özel sektör kurum yönetimlerini önemli bir farkındalığa taşımıştır. Bir süre bazı sıkıntılar yaşansa da uzun vadede bu durum hem bizlerin hem üreticilerin hem de taahhüt hizmetlerinin yurt dışı rekabet gücünü ciddi oranda artıracaktır. Asıl refah ve zenginlik, bizlerin yurt dışında kazandığı paraları ölkemize getirmesi ile yaratılmış olacaktır. Bu hedef için tüm sektör, öncelikle yerli ve milli olanla kol kola girmeli ve el ele vermeli, güç ve iş birliği yapmalıdır. Devletimizin de destek ve teşvikleri ile ölkemiz insanları ve sektörümüzün yetişmiş kadroları da hak ettiği hayat ve refah seviyesine erişmelidir.

TürkMMMB bu süreçte; İNTES, TMB, İMSAD, TSMD ve benzer ilgili sektör STK'ları ile yakın bir iş birliği içinde çözüm önerileri üretmek ve politikaların oluşturulmasına yardımcı olmak amacıyla üzerine düşen tüm koordinasyon, organizasyon ve iletişim görev ve sorumluluklarını yürütme kararlılığındadır. Bu olumsuz ve zor zamanların ileride daha müreffeh günlere erişmemize vesile olması ümidi ile.

DOSYA

Ayberk Özcan

Türkiye Asfalt Müteahhitleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Yerli Sanayinin Gelişiminin Ekonomik Kalkınmaya Etkileri

Dış ticaret hedeflerine ulaşabilmenin yolu ithalatı yapılan ürünleri, yurt içinde kendi teknolojimizle imal etme yoluyla dışarıya para akışını engellemek ve özellikle getirisi yüksek ürünleri daha fazla ihraç edebilmekten geçiyor.

Bir ülkenin ekonomik kalkınması; nüfusun yaşam düzeyi, ekonominin rekabet yeteneği, ülkenin gayri safi yurt içi hâsılası, kişi başına düşen millî gelir ve ekonomik özgürlüğün olumlu yönde değişmesi gibi etkenlerle karakterize edilir.

Gayri safi millî hâsılanın artması ise ihracat- ithalat dengeleriyle oluşan dış ticaretle ilişkili olup, bu alanda açık yaratmamak için dinamiğinde insan sermayesi ve yarattığı yenilikler bulunan “ihracat” konusu her daim önem arz etmektedir. Özellikle içinde bulunduğumuz çalkantılı bu ekonomik süreçte, yerli üretimin ve ihracatın önemi sıklıkla dile getirilmektedir.

Ayrıca, son dönemde açıklanan 2019-2021 yılları arasında ekonomimizin yol haritası konumundaki, “Yeni Ekonomi Programı”nda sürdürülebilir büyümenin ve cari açığı azaltmanın

en sağlıklı yolunun katma değerli ihracat olduğu belirtilmekte ve bu yıl, 170 milyar dolar olan ihracatımızın artışını sürdürerek 2021’de 267 milyar dolara ulaşmasının hedeflendiği açıklanmaktadır.

Bu rakamlara ulaşmanın yolu ise ithalatı yapılan ürünleri, yurt içinde kendi teknolojimizle imal etme yoluyla dışarıya para akışını engellemek ve özellikle getirisi yüksek ürünleri daha fazla ihraç edebilmekten geçiyor ki ülkemizde imalat sanayimizin ve ihracatımızın yapısına baktığımızda, maalesef bu kategorideki ürün ihracat oranının oldukça düşük olduğu görülüyor.

Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin teknoloji üretebilme kabiliyetleri ile ilişkili olduğu bu noktada, üretim bazlı sürekli bir büyüme trendinin yakalanması için bir yol haritası

Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin teknoloji üretebilme kabiliyetleri ile ilişkili olduğu gerçeğinden hareketle, sanayi politikalarının ekonomi üzerindeki etkilerinin sağlıklı değerlendirilmesi son derece önem arz etmekte.

oluşturulması, alınması gerekli tedbirlerin belirlenmesi ve sanayi politikalarının ekonomi üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi son derece önem arz ediyor. Bu gerçeklerden yola çıkan hükümet yetkilileri, “Yerli ve Milli Üretim Seferberliği” kapsamında ihracatta yüksek teknoloji ürünlerin payının artırılması amacıyla Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması (SAYEM)’i devreye sokarak, sanayi kuruluşları, Ar-Ge merkezleri, KOBİ’ler, teknoloji girişimleri ve üniversitelere çağrıyla çıkmış ve tümünün güç birliği yapacağı mekanizmaya 500 milyon TL destek verileceğini açıklamıştır.

Ülkemiz sanayisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilmesini ve yerli

sanayimizin küresel ekonomiden daha çok pay alabilmesini sağlamak amacı ile sürdürülen politikalar ve yürütülen çalışmalar, KOSGEB, TÜBİTAK, STK’lar, TOBB, Üniversiteler, sanayiciler gibi birçok tarafça da desteklenmektedir.

Bu yaklaşımla hükümet, öncelikle ekonomideki en büyük mal ve hizmet alıcısı konumunda olan “kamu kurum ve kuruluşlarının alımlarını yönlendirmek üzere” 4734 sayılı Kanun’da 2017’de değişiklik yaparak, getirisi yüksek, ancak ihracatı düşük olan orta-yüksek gruptaki ürünleri teşvik etmek amacıyla, kamuda mal alımı ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine, %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanabileceğini belirtmiş, ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Erbaa-Reşadiye Yolu, Ösak İnşaat A.Ş.

*Hükümetin,
yerli ürünlerin
kamu alımında
kullanılmasına
yönelik olarak
yürüttüğü politika,
endüstrinin tüm
 taraflarınca iyi
okunmalı.*

tarafından orta ve yüksek teknoloji
sanayi ürünleri arasından belirlenerek
ilan edilen listede yer alan malları teklif
eden istekliler lehine %15 oranında
fiyat avantajı sağlanmasına mecburiyet
getirmiştir.

Yine aynı amaçla söz konusu Kanun'da
"yapım işlerinde kullanılacak makine,
malzeme ve ekipmanların tamamının
veya belli bir kısmının yerli malı
olması şartının getirilebileceğini,
ancak malzemelere ilişkin Çevre
ve Şehircilik Bakanlığı tarafından;
makinelere ve ekipmanlara ilişkin
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
tarafından orta düşük, orta yüksek ve
yüksek teknoloji makine, malzeme
ve ekipman arasından belirlenip
hazırlanan listelerde yer alan ve

ihaleye söz konusu olan yapım işinde
kullanılacak ürünlere yerli malı olması
şartı getirilmiştir.

Bu düzenlemeler, yerli üretimi
artırmakla kalmayıp aynı zamanda
Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini de
destekleyecek, yurt içinde üretilen
ürünlerin maliyetlerini düşürecek
ve ithal edilen ürünlerin yurt içinde
üretimini sağlayacaktır.

İhalesi devletçe yapılan yapım işlerine
ait sözleşmelerde kullanılması zorunlu
olan malzeme listesinde çimento,
demir ve çelik ürünleri gibi temel yapı
malzemeleri bulunmakta olup; sektör,
yol yapım ve bakım işlerinde çimento
ve demiri istenilen miktar ve kalitede
temin edebilmektedir. Sektörümüzle

Yerli malı kullanımının, ülke ekonomisine sağlayacağı katma değerleri göz önüne alırsak, fiyat- servis-yedek parça açısından çok daha fazla cazipliği olan yerli malı kullanımında devlet tarafından sürdürülen teşvik edici girişimler oldukça önemlidir.

ilgili yapım işlerinde kullanılması zorunlu olan makine ve ekipman listesinde, sınırlı sayıda ekipman yer almaktadır.

Kamu mal alımlarında ise fiyat avantajı sağlanacak orta-yüksek teknolojiler ile üretilen ürünlerin yer aldığı listede, endüstrimizde kullanılan öğütme makineleri, konkasörler, ayırma ve eleme makineleri, beton ya da harç karıcılar, çimento mikserleri, agrega ile bitümü karıştırmakta kullanılan plantler gibi ürünler, OECD ölçütlerinde olduğu gibi genellikle “orta teknoloji sanayi ürünleri” sınıfında yer almaktadır.

Hükümetin, ülkesinin ürünlerine güvenerek sanayimizin gelişmesi adına yerli ürünlerin kamu alımında kullanılmasına yönelik olarak yürüttüğü bu politikada verilen mesajın, endüstrinin tüm taraflarınca iyi okunması gerekmektedir.

Bu noktada, belirtmeliyim ki endüstrimizde kullanılan bu ürünleri, ülkemizde üreten farklı kategorilerde firmalar olmakla birlikte, bunlar arasında uluslararası muadilleri ile rekabet edecek şekilde kaliteli üretim yapabilme gücü olan ve ürünleri dünya ölçeğinde tercih edilerek kullanılan firmaların varlığı endüstrimize ve ülkemize güç katmaktadır.

Dolayısı ile Türkiye’de sektörümüzde olduğu gibi birçok sanayinin hâlihazırda edinmiş olduğu üretim yetenek ve pazarlama gücünün, devletin devreye aldığı etkili politikalarla çok daha fazla ileri gidebileceğini düşünmek yerinde olur.

Aslında ülkemizdeki bu seferberlik, diğer gelişmiş ülkelerin bu konudaki yaklaşımlarına bakıldığında, ülkemiz adına oldukça geç kalınmış bir girişim olarak görülebilir. Çünkü yerli üretimin ekonomiyi pozitif tetikleyeceğinin farkında olan gelişmiş ülkeler,

ülkelerinde yerli malı markasını destekleme bilincini sürekli gündemde tutarak, ürünlerinin ülke içinde ve dışında kullanımını yönlendirici tedbirler alabilmekte.

Konuyu, Türk firmalarının dünyanın birçok ülkesinde üstlendikleri işler bağlamında ele aldığımızda ise milyonlarca dolarlık başarılı işlere imza atan müteahhitlerin, bu varlıklarını ülkemiz ilgili sanayi ürünleri lehine ne kadar kullandıkları tartışılabilir. Tabii ki bu konuda işin sözleşme şartları, ülke koşulları, kredi kaynağı gibi farklı etkenler olabilmekle beraber, milli bilinç ve hükümetin sağlayabileceği ekonomik ve siyasi teşvik de önem taşımaktadır.

Yerli malı kullanımının, ülke ekonomisine sağlayacağı katma değerleri göz önüne alırsak, fiyat-servis-yedek parça açısından çok daha fazla cazipliği olan yerli malı kullanımında devlet tarafından sürdürülen teşvik edici girişimler oldukça önemlidir. Ancak ülkemizdeki düzenlemelere göre, bir ürünün ihalelerde avantaj sağlayabilmesi için Yerli Malı belgesine sahip olması gerekmekte olup bu belge, üretilen ürün maliyetinin %51’nin yerli kaynaktan sağlanması halinde temin edilmektedir. Bu noktada, ürünün yerlilik oranlarına göre gerçek Türk markası olanlarının daha net belirlenerek yerli üretimin amacına daha uygun olarak desteklenmesi ve ürünlerin uygunluk kontrollerinin dikkatli bir şekilde denetlenmesi gibi konular da önem taşımaktadır.

Dolayısıyla ülkemizin ekonomik bağımsızlığına ve ekonomik anlamda güçlenmesine fırsat sağlayacak, ekonomik kalkınmaya daha fazla destek verecek bu milli dayanışmada, her bir tarafın üzerine düşeni yapmasının ve bu milli bilinçle hareket edilmesinin önemli olduğunu belirtmek isterim.

DOSYA

Ferdi Erdoğan

Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı

Dış Pazarda Türk Malı İnşaat Malzemelerine Güveniliyor

Türkiye inşaat malzemesi sanayisinin ürünleri, kalitesiyle kendini dünya çapında ispatlamış durumda. İhracat performansımız da bunu destekler nitelikte. Ama ne yazık ki ülkemizde üretilen birçok ürün grubunda, hala ithal ürünler tercih edilmekte. Dış Ticaret Endeks raporlarımız da gösteriyor ki 'Made in Turkey' algısı henüz iç pazarda hak ettiği değeri görememekte. İç pazarda da yerli malzemeye duyulacak güvenin artması şart. Mümkün olduğu kadar ihracatın arttığı, ithalatın azaldığı bir denge kurmaya çalışmalıyız.

Bugün geldiğimiz noktada, Türkiye inşaat malzemesi sanayisinin, katma değeri yüksek ürünler üretmesini hem milli ekonomimiz hem sektörümüz için son derece önemli buluyoruz.

Günümüz global rekabet ortamında, değişime ayak uydurabilenler ayakta kalıp pastadan payını alıyor. 2023 yılında dünyanın en büyük ekonomileri arasına girmeyi hedefleyen Türkiye'nin

inşaat malzemesi sanayicileri olarak Türkiye markasıyla öne çıkıp ihracatımızı artıracığımıza ve çok daha güçlü konuma geleceğimize inanıyoruz.

Türk inşaat malzemelerinin milli gelirimize katkıları ve dış ticaret potansiyeli

İnşaat malzemeleri, Türkiye'nin en yüksek katma değerini üreten sektörlerinden. Çünkü ağırlıklı taşa-toprağa dayalı, kendi maden yataklarımızdan elde edilen madenlerin işlendiği bir sektör. Otomotiv de dahil en yüksek katma değeri biz sağlıyoruz.

İnşaat malzemesi sanayisi, 2017 yılı sonu itibarıyla otomotiv, tekstil ve hazır giyimden sonra en yüksek ihracat yapan üçüncü sektör. Türkiye'nin toplam 115 milyon tonluk ihracatının neredeyse üçte birini, inşaat malzemeleri sanayisi gerçekleştiriyor.

2014'te 22,1 milyar dolara kadar yükselen ihracatımız, daha sonra gerileyerek

2016'da 16 milyar dolara düştü, geçen yıl ise tekrar yükselişe geçerek 17,3 milyar dolara ulaştı. 2018'in ilk 10 ayında ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21 artarak 17 milyar dolara ulaştı. Dolayısıyla 2018 yılını, 20 milyar doların üzerinde inşaat malzemesi ihracatıyla kapatacağımızı söyleyebiliriz.

Yakın ve komşu pazarlardaki göreceli iyileşme ile AB pazarı, ihracat artışına katkı sağlıyor. Jeopolitik sorunlar nedeniyle küçüldüğümüz Irak, Rusya gibi pazarlarda tekrar işlerimiz normalleşmeye başladı.

İç pazarda inşaat işlerimizin önceki yıllara göre yavaşlamasının ardından, sanayicilerimiz çok çabuk hareket ederek ihracata yöneldi. Türkiye, inşaat malzemelerinde en yüksek ihracatı ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Kanada gibi ülkelere yapıyor. Ülke olarak çok kaliteli üretim yapıyor, inşaat malzemelerinin birçok alanında dünyada liderliğimizi sürdürüyoruz.

En yüksek ihracat yaptığımız ülkeler, sanılanın aksine, Avrupa ülkeleri. En yüksek ihracat yaptığımız ilk 20 ülke arasında 6 tane gelişmiş ülke var. Bu 6 ülke, ihracatımızın 5 milyar dolarını alırken, diğer 14 ülke ise 5 milyar dolarını alıyor.

İhracat kilogram değeri ise biraz geriledi ve inşaat malzemeleri sanayisi ihracat birim fiyatı da 0,60 dolardan 0,54 dolara düştü. Atılan stratejik adımlar da üreticiyi ihracata yönlendirdi.

Yıl sonunda; Türkiye'nin ulaşacağı toplam 170 milyar dolarlık ihracatın 20,5 milyar dolarını, 120 milyon ton dış satışın da 35 milyon tonunu inşaat malzemeleri sektörünün gerçekleştirmesini bekliyoruz. Kilogram ihracat değerinin artırılmasıyla bu alandan çok ciddi gelir elde edilebilecek.

Yerli ve milli üretim seferberliğinin gerçekleştirilmesinde inşaat sektörünün rolü

Her fırsatta dile getirdiğimiz gibi, 'Batı'nın standartlarıyla üretip Doğu'nun fiyatlarıyla rekabet ediyoruz.' Dış pazarda, 'Türk Malı' inşaat malzemelerine çok güveniliyor.

Küresel Rekabet Endeksi'nde yer alan 140 ülkenin 115'ine ihracat gerçekleştiriyoruz. Bugün üreticiler, 'Ben bu işi sürdürürsem desteği alacağım. Türkiye'nin bu kaynağa ihtiyacı var.' şeklinde düşünüyor. Türkiye'deki sanayicilerin genelinde, kapasite ayırıp dış pazara yönelim hâkim.

İnşaat malzemelerinde, akıllı teknolojilerin kullanıldığı alanlarda, ciddi yatırım fırsatları bulunuyor. Kamunun da yönlendirmesiyle bu alanda yatırım yapanların milli ekonomi adına önemli kazanımlar sağlayacağını düşünüyoruz.

Yerli malı konusunda, kamuda hassasiyet oluşması da oldukça önemli. Ayrıca müteahhitlerimize, mimarlarımıza, yenileme çalışması yapanlara, konut alıcılarına Türk üretiminin kalitesini gerçekten hiçbir yerde bulamayacaklarını ısrarla dile getiriyoruz.

Dinar RES-Afyonkarahisar, Gürış İnşaat A.Ş.

İnşaat sektöründe yerli ve milli marka değerimizin artması için beklentilerimiz

Sektörün önündeki bazı engellerin kaldırılmasıyla marka değerimizin ve ihracatımızın ciddi şekilde artacağına inanıyorum.

Türkiye'nin uyguladığı düşük gümrük vergilerine karşın bazı ülkeler ürünlerimize yüksek vergiler uyguluyor, bazı ülkeler ise tarife dışı engeller yaratıyor. Ürünlerimize tarife dışı engeller veya yüksek vergiler uygulayan ülkeler yakından takip edilmeli, müzakere edilmeli, gerektiğinde mütekabiliyet unsurları ve diğer karşı önlemler uygulanmalı.

Türk Eximbank'ın sağladığı kredilerin daha uzun vadeli olması gerekiyor. Türk Eximbank'ın destekleri sayesinde, inşaat malzemeleri ihracatının yüzde

25'inin yapıldığı Afrika ülkeleri ile ilgili payın artabileceğine inanıyorum.

Türk Eximbank'ın ihracat kredi sigortasının Asya, Orta Doğu, Afrika bölgesindeki ülke limitlerinin ve alıcı limitlerinin artırılması, yeni pazarlara güvenle açılma konusunda ihracatçılarımıza fayda sağlayacaktır.

Gümrüklere ve limanlara demir yolu ulaşımının artırılması gerekiyor. Tüm taşıma hizmetlerinin birbiriyle uyumlu hale getirilmesi, demir yolu ağının genişletilmesi, üretim merkezi, ham madde alanları ve limanlar arasında demir yolu taşımacılığının geliştirilmesi ihracatımızın artmasında faydalı olacaktır.

Madencilikte, bazı bürokratik engellerle karşılaşılıyor. Buradaki süreçlerin hızlanması gerektiğini düşünüyorum.

DOSYA

Fuat Tosyalı

Türkiye Çelik Üreticileri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Çelik Sektörümüz Yurt İçi Talebi Tamamıyla Karşılacak Kapasiteye ve Kabiliyete Sahiptir

Yerli ve milli üretim kavramının hükümet programlarına girmiş olması, son derece yerindedir.

Türk ekonomisinin verdiği dış ticaret ve cari işlem dengesi açığı, ekonomik büyümemizi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durumun, ülkemizin iktisadi ve sosyal kalkınması bakımından sürdürülebilir olmadığı ortadadır. İthalata bağımlılığı yüksek olan ekonomik yapı, sürdürülebilir değildir. Bu sebeple sanayimizin ihtiyacı olan yatırım ve ara malı ihtiyacının daha büyük bir kısmını yerli kaynaklardan temin etmek durumundayız.

Bu değişimin ilk işaretlerinin son iki hükümet programında yer aldığı görülmektedir. Yerli ve milli üretim kavramının hükümet programlarına girmiş olması, son derece yerindedir. Uygulamaya kararlılıkla devam edilmesinde büyük fayda olduğunu düşünüyorum. Bu kapsamda,

sanayinin ihtiyacı olan ancak ülkemizde üretimi bulunmayan ara ve yatırım mallarının üretilmesinin yanında yenilikçi ve katma değeri yüksek ürünlerin üretiminin desteklenmesi, Ar-Ge harcamalarının seçici bir yaklaşımla yeniden değerlendirilmesi önemlidir. Çünkü bugüne kadar uygulanan teşvik ve Ar-Ge uygulamalarından arzu edilen sonuca ulaşamamıştır. İhracatımız içindeki katma değeri yüksek ürünlerin payının, bugün hâlâ %3-4 seviyelerinde bulunması, gelişmiş teknolojiler ile üretilen, yüksek katma değerli ürünlere yönelmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır. Japon Toyo Kohan firması ile kurduğumuz ortaklık, bu amaca hizmet etmektedir. Türk çelik sektörü ve Tosyalı Holding olarak bu yöndeki gayretlerimizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Küresel ölçekte rekabetin her geçen yıl daha da artığının farkında olan çelik sektörümüz, rekabet gücünü artırabilmek için gerek ürün gamının çeşitlendirilmesi gerekse nitelik olarak geliştirilmesi gayreti içerisinde.

Küresel ölçekte rekabetin her geçen yıl daha da artığının farkında olan çelik sektörümüz, rekabet gücünü artırabilmek için gerek ürün gamının çeşitlendirilmesi gerekse nitelik olarak geliştirilmesi gayreti içerisinde. Bu çerçevede, Ar-Ge merkezleri kurulmakta ve teknoloji transferine yönelik yabancı ortaklıklar gerçekleştirilmektedir. Halihazırda, sektörümüzde 25 Ar-Ge merkezinde ürün geliştirme faaliyetleri sürdürülmektedir.

1930'larda yaklaşık 300.000 ton/yıl üretim kapasitesi bulunan sektörümüz, 2017 yılı itibarıyla 51,5 milyon ton üretim kapasitesi ve 37,5 milyon ton ham çelik üretimiyle, önemli bir seviyeye gelmiştir. Sektör, bu üretimiyle dünyanın sekizinci çelik üreticisi konumundadır. 2018 yılının

Ocak-Kasım döneminde ise 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 0,5 artışla 34,4 milyon ton ham çelik üretilmiştir. Bu sonuç, yaşanan tüm zorluklara ve son aylarda bazı sektörlerin talebinde gözlenen %50'nin üzerindeki daralmaya, sektörümüzün boyun eğmediğini ve ihracata yönelerek oluşturduğu yeni dengeler sayesinde üretim faaliyetlerini kesintisiz bir şekilde sürdürdüğünü net bir şekilde ortaya koymaktadır. Üretim artış oranının düşük kalmasında, küresel korumacılık tedbirleri, iç piyasamızın daralması ve belirli ürün gruplarında dampingli fiyatlarla yapılan ithalâta karşı, yeterli korumanın bulunmaması etkili olmuştur.

Keza, 2017 yılında 18,3 milyon ton çelik ihracatıyla dünyanın sekizinci ihracatçısı konumunda bulunan

*Türkiye'deki projelerde,
Türk çeliğinin
kullanılmasını
mümkün kılacak
tedbirlerin alınması,
“Yerli ve Milli”
politikasının temelidir.*

sektörümüz, ülkemizin toplam ihracatı içerisinde 13,4 milyar dolar ve %8,9 oranındaki payı ile üçüncü sırada yer almıştır. Bu yılın Ocak-Ekim döneminde ise 17,4 milyon ton çelik ihraç edilerek 14,2 milyar dolar döviz girişi sağlanmış, çelik ürünleri ihracatının toplam ihracatımız içerisindeki payı, yüzde 9,7 seviyesine yükselmiştir. Aynı dönemde, 10,7 milyar dolar karşılığı 14,9 milyon ton ithalât yapılmış, ihracatın ithalâtı karşılama oranı %126,3 olmuştur. Son aylarda yurt içi talepteki %8,3 oranındaki gerilemeye rağmen, ithalâttaki gerilemenin %5 civarında kalması, başka bir ifade ile en zor şartlarda dahi ithalât yoğunluğunun artışıını sürdürmesi, rahatsızlık yaratmıştır.

Diğer taraftan, Türk çelik sektörü, 37,5 milyon ton ham çelik üretimi, 15 milyar dolara yaklaşan ihracatı ile 50 bin kişi doğrudan, 300 bin kişi de dolaylı olmak üzere tahminen 350 bin kişiye istihdam sağlamaktadır. Ayrıca okul, yurt, kütüphane, sağlık merkezi gibi sosyal sorumluluk projelerine yaptığı katkılarla ülkemizin iktisadi hayatının ötesinde önemli sorumluluklar üstlenmektedir.

Benzer durumu, toplam dış ticaret verilerinde de gözlemek mümkündür. Türkiye'nin dış ticaret verileri, ihracatımız artarken ithalâtımızın daraldığını ve son aylarda dış ticaret fazlası vermeye başladığımızı göstermektedir. Bunun konjonktürel değil, yapısal bir mahiyet kazanabilmesi için ithalâta dayalı

Her halükârda, ülkemizin güçlü bir çelik sektörüne ihtiyacının bulunduğu açıktır. ABD, AB ve Kanada gibi ülkelerin, çelik sektörlerini koruma yönündeki keskin tavırları, sektörün stratejik önemini net bir şekilde ortaya koymuştur. Türk çelik üreticileri de bu durumun farkındadır.

mekanizmaların gözden geçirilmesine ve Türkiye'nin kendi iç dinamiklerine, kendi kaynaklarına yönelmesini sağlayacak tedbirlerin alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu konuda öncelikle kamu alımlarına yönelik yatırımlarda kullanılacak girdilerin, yurt içinden tedarik edilmesini gerekli görüyoruz. Bu cümleden olarak Akkuyu nükleer santralinde kullanılacak inşaat demirlerinin Rusya'dan ithal edilmesi yönündeki girişimleri üzüntü ile karşılıyoruz. Nükleer santral yetkililerinin, önce söz konusu çelikleri Türkiye'den tedarik etmeyi kabul edip daha sonra sertifikasyon konusunda kendi ülkemizde, çelik sektörümüze âdeta tarife dışı engel çıkartma gayretlerini yadırgıyoruz. Benzer şekilde, Çanakkale Köprüsü'nde de ithal çelik kullanım çabalarına izin verilmemesi ve Türkiye'deki projelerde, Türk çeliğinin kullanılmasını mümkün kılacak tedbirlerin alınması "Yerli ve Milli" politikasının temelidir.

Şu anda yaşanan sıkıntıların özünde, geçmiş yıllarda vermiş olduğumuz yıllık 60 milyar dolara varan cari işlem açığının yattığını ve cari açığın kaderimiz olmadığını unutmamak gerekiyor. Bir daha benzer durumların yaşanmaması için Türk çelik sektöründen başlayarak, diğer tüm sektörlerde yurt içi kaynaklara yönelecek bir mekanizmanın oluşturulması ve geleceğe yönelik ihtiyaçlardaki potansiyel artışların, yurt içi kaynaklardan temini için yatırımlara hız kazandırılması önem taşıyor. Bunun da yatırım iklimi konusunda inandırıcı ve ikna edici bir ortamın oluşturulmasıyla mümkün olabileceğini kabul etmek durumundayız. Yaşadığımız zor ekonomik şartlar, Türkiye'ye yeniden yapılandırma konusunda, gerekli dersleri çıkartarak uygulamaya aktarma konusunda ciddi fırsatlar sunuyor. Bu fırsatların önümüzdeki aylarda en iyi şekilde değerlendirileceğine inanıyoruz.

Çelik sektörümüz, otomotiv sanayinden, inşaat, beyaz eşyadan savunma sanayine, rekabetçi fiyat ve kalite ile tedarikçi konumundadır. Bugün, devlet desteği ile üretim yapan Çin, Ukrayna ve Rusya da dâhil olmak üzere, dünyada çeliğin en ucuza satıldığı ülke durumundayız.

Türk çelik sektörünün bu seviyeye gelmesi elbette kolay olmamıştır. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ile yapılan serbest ticaret anlaşmasının, sektörün teşvik imkanlarından yararlanmasını engelleyen hükümleri ve bazı çelik üreticisi ülkelerin devlet destekli, dumpingli fiyatlarla piyasaları bozan agresif ihracat politikalarının baskısı, sektörümüzü olumsuz yönde etkilemektedir.

Her halükârda, ülkemizin güçlü bir çelik sektörüne ihtiyacının bulunduğu açıktır. ABD, AB ve Kanada gibi ülkelerin, çelik sektörlerini koruma yönündeki keskin tavırları, sektörün stratejik önemini net bir şekilde ortaya koymuştur. Türk çelik üreticileri de bu durumun farkındadır. Rekabetin ve korumacılığın artarak devam etmekte olduğu bu dönemde, tecrübesiyle etkin yönetim anlayışıyla gücünü daha da geliştirme gayreti içerisinde.

Çelik üretiminde gerek miktar ve ürün çeşitliliği gerekse daha yüksek katma değerli üretim seviyesine gelmek için üretici ve tüketici sektörlerin tamamında yerlilik bilincinin gelişmesinin gerekli olduğunu değerlendiriyoruz. Dünya inşaat sektöründe hemen her kıtada gerçekleştirdiği eserlerle, haklı olarak ikincilik konumunu elde etmiş bulunan inşaat firmalarımızın, yurt içinde veya yurt dışında üstlendikleri projelerde, Türk inşaat malzemelerinin kullanılması konusunda gösterdikleri hassasiyet, hiç şüphesiz hem sektörlerimizin hem de Türk ekonomisinin hızla gelişmesi açısından hayati önem taşımaktadır.

DOSYA

Sinan Tara

ENKA İnşaat ve Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı
İNTES Yüksek Danışma Kurulu Başkanı

Özgün Mühendisler Yetiştirilmeli

Öncelikle çok küçük yaşlardan başlayarak sorgulayıcı ve keşfetmeye meraklı bir nesil yetiştirmek, ülkemiz eğitim sisteminin en başlıca hedefleri arasında yer almalıdır. Öğretilmek istenenlerin örneklendirmeler ve denemeler vasıtasıyla aktarılması ve hayattaki karşılıklarının neler oldukları ile alakalı görsel ve düşünsel zekalarının gelişimlerine olanak sağlanmalıdır. Buna faydalı bir örnek vermek gerekirse; Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı BİLSEM (Bilim ve Sanat Eğitim Merkezleri) bünyesinde hizmet veren öğretmenlere, STEM (Science, Technology, Engineering, and Mathematics) olarak isimlendirilen eğitim projesi kapsamında 'Engineering (Mühendislik)' süreçlerinin anlatılma olanağı sunulabilir. Bu sayede bu eğitimlerden geçen öğretmenlerimiz, öğrencilerine mühendisliğin ne demek olduğunu ve ne tür faaliyetleri yerine getirdiğini onlara eğitim hayatlarının en başından itibaren fikir vererek sonraki meslek seçim sürecine de şimdiden ışık tutabilirler.

Ülkemiz çok önemli üniversitelere ve de değerli öğretim üyelerine sahip, bulunduğu coğrafyada bu anlamda örnek bir ülke konumundadır. Ancak gelenen aşamada global anlamdaki gelişmeler ve de değişimler, teknolojik açıdan kaydedilen aşamalarla birlikte değerlendirildiğinde mevcut kimi eğitim ve öğretim programlarının güncellenmesini mecburi kılmaktadır. Örnek vermek gerekirse; kimya mühendisliği dışında ayrıca 'Proses Mühendisliği' adı altında lisans eğitimleri verilmeli, enerji köprüsü konumunda olan ülkemizde petrol ve gaz tesisleri tasarımı ve işletmelerinde görev alabilecek proses mühendisleri yetiştirilebilmelidir. Yine metalurji mühendisliğinden bağımsız 'Teknolojik Malzeme Mühendisliği' lisans eğitim programları yapılmalı ve de bu sayede yarı iletken malzemeler, geri dönüştürülebilir malzemeler ve daha nice teknolojik sistemlerin ihtiyaç duyacağı malzemeler

üzerinde uğraşan mühendisler yetiştirilmelidir. Özetle kendini sürekli güncel tutabilen, sanayi ile daha çok iş birliği içinde olan, gelişim ve araştırmalara açık, daha spesifik ve özgün mühendislik bölümleri oluşturulmalıdır.

Son dönemde ülkemizde, çok önemli ve de mühendislik becerilerinin üst düzeyde olduğu büyük projeler hayata geçirildi. Örneğin; Marmaray Projesi, İzmit Körfez Geçişi, STAR Rafinerisi ve bunlar gibi diğer projeler ticari büyüklüklerinin yanı sıra aynı zamanda global anlamda da mühendislik adına önemli referans teşkil eden projeler konumundadırlar. Fakat ne yazık ki bu projelerde sınırlı ölçekte bir 'Türk Tasarım Mühendisliği' katılımı ve uygulamaları mevzu bahis olabilmıştır. Oysa bu projelerin mühendislik çalışmalarında konsept aşamalarından başlanıp uygulama projeleri sürecine varıncaya kadar olan bütün evrelerinde Türk Tasarım Mühendisliğinden de kimselerin yer

Son dönemde ülkemizde, hayata geçirilen Marmaray Projesi, İzmit Körfez Geçişi, STAR Rafinerisi ve bunlar gibi diğer projeler, ticari büyüklüklerinin yanı sıra, aynı zamanda global anlamda da mühendislik adına önemli referans teşkil eden, mühendislik becerilerinin üst düzeyde olduğu büyük projeler konumundadırlar.

almaları sağlanıp, deyim yerinde ise 'Hands-On Training' şeklinde bir ihale şartı ilgili yüklenici müteahhit kontratlarında zorunlu ön koşullar arasında yer almalıydı. Üstelik de bu tür bir sürece dahil olup, tasarım çalışmaları içinde bilfiil yer alan mühendislerin daha sonra bu projelerin uygulanma aşamalarında da saha mühendisliği – teknik ofis çalışmaları içinde yer almaları sağlanıp, gerek tasarım gerekse de uygulama alanlarında yetişmelerine olanak sağlanıp, sonraki benzer projelerde de 'Türk Mühendisliği' nin daha fazla rol alması ve de en nihayet gelecekte kendi başına projeler gerçekleştirmesinin önü açılabilirdi. Elbette bu tür örneklerin hayat bulabilmesinde devletin öncü bir rol üstlenmesi gerektiği aşikardır. Nitekim geçmiş yıllarda Eti Bank, Devlet Su İşleri, Karayolları Genel Müdürlüğü gibi kurumlarımız yetiştirilmeleri için bünyelerinden kimi genç mühendisleri ya da üniversitelerimizden başarılı öğrencileri yurt dışında eğitmek ve

de sonrasında kimi önemli projelerde yer almalarını sağlamak suretiyle çok önemli hizmette bulunmuşlardır. Bu sayede ülkemiz, 'Hidroelektrik Santral Tasarımı' ve 'Yol ve Otoyol tasarımı' konusunda çok değerli ve uluslararası kabul görmekte olan firma, mühendis ve de uzmanlara sahip olmuştur.

Bu noktada, yukarıda belirtilen kimi ayrıntıları ENKA İnşaat ve Sanayi A.Ş. açısından ve de ortaya koyduğu faaliyetleri üzerinden değerlendirmemiz gerektiğinde ise bu konuda bünyemizde faaliyetini sürdüren 'ENKA Tasarım Merkezi' önemli bir örnek teşkil edecektir.

ENKA Tasarım Merkezi; ENKA İnşaat ve Sanayi A.Ş. tarafından, 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ve bu Kanun'un 10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde Aralık 2017

yılı itibariyle kurulmuş ve Türkiye'deki müteahhitlik hizmetleri veren firmalar arasında bünyesinde bu tür birimi barındıran ilk 'Mühendislik Tasarım Merkezi' olma özelliğini taşımaktadır. Söz konusu birimin faaliyete geçiş tarihine kadar, ENKA bünyesindeki çeşitli birimlerde daha önceleri gerçekleştirilen; konsept oluşturma, tasarım ve geliştirme çalışmalarının tamamı 'ENKA Tasarım Merkezi' görev ve faaliyetleri kapsamına alınmıştır.

ENKA Tasarım Merkezi; uluslararası kalite standartlarında yaptığı tasarım projelerini, başta ENKA'nın müteahhit olarak hizmet verdiği projelerde kullanmak amacıyla; sektöründeki küresel pazar aktörleri ile sürekli iletişim ve etkileşim halinde bulunmakta, tasarım ve geliştirme stratejilerini, yerli ve yabancı çözüm ortakları ile iş birliği yaparak güçlendirmektedir. ENKA Tasarım Merkezi, sahip olduğu öz kaynaklar ve bünyesindeki tasarım ve mühendislik faaliyetleri sayesinde, dış hizmet alımlarını düşük seviyede tutarak bütçesini etkin kullanmakta ve uluslararası rekabet gücünü artırmaktadır.

Türk müteahhit firmalarının global anlamda daha başarılı ve adından bahsedilen kurumlar olabilmeleri, bugüne değin inşaat endüstrisinde ortaya koymuş oldukları çalışmaların benzerlerini daha yüksek katma değer üretmeye olanak sağlayan endüstriyel projelerde de göstermelerinden geçmektedir. Ülkemizde, yurt içinde ve yurt dışında önemli endüstriyel projelerde başarı göstermiş müteahhit firmalar arasında olup, ayrıca mühendislik tasarımını da yapma gayreti içinde olan yani EPC (Engineering Procurement Construction/ Mühendislik-Tedarik-İnşaat) yetkinliğine sahip şirketler arasında ENKA, Tekfen, GAMA ve Rönesans firmaları başlıca örnekler olarak yer almaktadır. Bu firmalar, özellikle endüstriyel sanayi tesis kurulumlarında tecrübeli olup ayrıca da petrokimya endüstrisinde mühendislik yetkinliğine sahip ender Türk müteahhit firmaları arasındadır. Aslında sayısız miktarda enerji ve sanayi tesis kurulumunda uzmanlıkları ile bilinen Türk firmaları bulunmaktadır ancak konu, bu tür tesislerin tasarımına geldiğinde ne yazık ki aynı şeyi söylememiz mümkün

değildir. Bu noktada, Türk firmaları açısından sorgulamamız gereken ana soru; şirketlerimizin bulundukları endüstrilerde küresel değer zinciri üzerindeki konumlanmalarını nasıl iyileştirebilecekleri ve de daha yüksek katma değer üretilip, ihalelerde ne denli başarılı olup olmadıklarıdır. Bunun için de bu firmaların öncelikle mühendislik ve tasarım yetkinliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Kaldı ki taahhüt endüstrisinde inşaat yapımından (C- Construction) daha üst aşamalar olan tedarik (P-Procurement) ve mühendislik (E- Engineering) aşamalarına yükselmenin pek de mümkün olmadığı, en önemli değeri yaratan etmen olan E'nin başarılabilmesi durumunda ise bu tür tesislerin ihalelerinde artık rekabetçi olmanın pek mümkün olmayacağı çok aşikardır.

Yukarıda belirtilen detayları ENKA'nın son dönemde yoğun şekilde ve EPC müteahhit olarak başarılı bir biçimde gerçekleştirmiş olduğu enerji projeleri-elektrik santralleri projeleri üzerinden açıklamaya devam edersek;

"Bu tür projelerde, EPC müteahhitin bünyesindeki 'E' nin başlıca

görevleri; i) 'Ekipman Sağlayıcılar (Tedarikçiler)'in ya da 'Teknoloji Sağlayıcılar (Proses Lisansör Firmalar)'ın sağlayacakları ve de terminolojide 'Black Box' diye adlandırılan üretim birimleri/ sistemleri ve ekipmanların tesisin ihtiyaçlarına cevap verir niteliklerde olmalarını temin edebilmek için gerekli şartnamelerin hazırlanması, ii) Tedarikçiler ya da lisansör firmaların sağlayacakları tasarımlar ile ana tesisin geriye kalan bütününün birbirlerine entegrasyonunun sağlanması şeklinde özetlenebilir. Bu sayede tedarikçi ya da lisansör firmalarla EPC müteahhit arasındaki sorumluluk paylaşımının belirlenmesi sağlanmış olacak ve de en önemlisi, birbirleriyle sorunsuz şekilde ve bir bütün halinde çalışacak 'Tam Entegre' bir enerji/güç tesisi tasarımının yapılması temin edilmiş olacaktır. Özetle; 'E', bir yandan tedarikçiler ve proses lisansör firmaların sağlamaları gerekli yükümlülükleri, hazırlayacağı şartnamelerle tespit ederken öte yandan da bu tedarikçi ve proses lisansör firma tasarımları dışında kalan ve de 'Balance of Plant (BOP)' olarak adlandırılan tesisin değer zincirinin bir bütün halinde tasarlanmasını sağlamış olacaktır. BOP tasarımı için örnekler vermek gerekirse; ekipmanlar arasındaki her türlü proses bağlantı borulamaları ile kabloların tasarlanması, tesis için gereken soğutma suyu, buhar, elektrik vs.nin temini, dağıtımı ve deşarji için yapılması gerekli tasarım faaliyetleri, tesisin ulusal enerji şebekesiyle bağlantı kurulması için gerekli tasarım işleri, tesisin kontrol filozofisinin kurgulanması ve bunun gibi diğer hizmetlerin tamamını kapsar. En nihayet 'E' nin tamamlayacağı birbirine entegre olacak olan bu tesis tasarım çalışmaları, projenin diğer ilgili birimleri olan tedarik, inşaat montaj ve tesis devreye alma gruplarına devredilmiş olacaktır."

Öte yandan uluslararası örnekler incelendiğinde ise; bazı EPC

müteahhitlerin kurulacak tesislerde kullanılacak sistem ya da ekipmanların üreticisi konumunda olmalarının da ayrıca çok ciddi avantajlar sağladığı görülmüştür. Teknolojik olarak ya da ekipman üreticisi olarak üstünlük sağlayan firmaların dışında ayrıca Güney Kore şirketleri gibi bazılarının ise ulusal endüstri ve ticaret politikalarının sağladığı destekten yararlandıkları da bilinmektedir. Diğer bir kesim firmaların ise inşaatçı olarak yola çıkmakla birlikte, şirket satın almalarıyla EPC müteahhit durumuna geldikleri görülmektedir. Dolayısıyla bazı EPC müteahhitlerin çıkış noktasının, 'E' yetkinliklerini geliştirmeleri suretiyle olduğunu ama bazı ülkelerde ise bunun hükümetlerin desteği ile (Güney Kore'de olduğu gibi) ya da Çin gibi kimi ülkelerde ise hükümetlerin zorlamaları suretiyle olduğunu görmekteyiz. Öte yandan ülkemizde bu sözü edilen sektörlerde 'E' yetkinliğine ulaştığını çeşitli yurt dışı projelerde kanıtlamış firmalarımızın olmasına karşın, Türkiye'deki kimi yatırımcılar henüz hala yabancı EPC müteahhitleri tercih etmektedirler. Bu da göstermektedir ki Türk EPC müteahhitlerinin global anlamda daha başarılı ve rekabetçi olabilmeleri için gerek devletin gerekse de özel sektör temsilcilerin bir bütün halinde bu süreçte destekler vermeleri gerekmektedir.

Sonuç olarak özetlememiz gerekirse, hem değerli mühendisler yetiştirmemiz hem de bu mühendislerin görev alacağı uluslararası düzeyde başarılı ve isminden bahsedilen firmalar yaratmamız için;

İlk öğretim kurumlarından başlayarak üniversite lisans ve lisans üstü programlarını, günün gelişen koşullarına uygun biçimde, teknoloji ile içiçe, araştırmacı ve keşfetmeye meraklı bireyler yetiştirecek şekilde yeniden düzenlememiz, genç nesillere mühendislik mesleğini tanıtmamız ve sevdirmemiz gereklidir.

Ülkemizde yapılan petrokimya ve endüstriyel tesislerin tasarımının yerli veya yabancı firmalar tarafından birlikte ve mutlaka ülkemizde yapılması teşvik edilmelidir.

Bu politikalarla bünyesinde değerli mühendisler yetiştirmiş dünyada isminden söz ettirmiş bir firma olmasına sebep olan Enka'nın tarihinden kilometre taşlarını anlatmak istiyorum.

ENKA, 1957 yılında, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden inşaat mühendisi olarak mezun olan babam Şarık Tara ve eniştem Sadi Gülçelik tarafından kurulmuştur.

Hizmet hayatının başından itibaren yönetim ve personel, mühendisler ve işçiler hep birlikte omuz omuza çalışmış, bu da ENKA'nın samimi ve iş birlikçi yönetim şeklinin temelini atmıştır.

Şirketin ilk yıllardaki en önemli projeleri arasında, Unkapanı Üst Geçidi, General Electric Motors Fabrikası, Haydarpaşa Tahıl Ambarı, Siemens Kablo Fabrikası, Goodyear Lastik Fabrikası ve Giresun'da Aksu Kâğıt Fabrikası yer almaktadır.

İlerleyen yıllarda, önce Türkiye'de daha sonra da uluslararası pazarlarda yabancı şirketlerle birçok ortaklık kurulmuştur. Yabancı şirketlerle gerçekleştirilen bu stratejik ve ortak iş girişimlerinin sonucu olarak ENKA ve Alman ortağı, Ortaköy Viyadükleri ve Boğaz Köprüsünün bağlantı yollarını inşa etmek üzere 1970 yılında ilk defa bir uluslararası ihaleyi kazanmıştır. Aynı yıl içerisinde Libya'nın Bingazi şehrinde de bir çimento fabrikasının inşası başlamıştır. Daha sonra ise Anadolu karayolu üzerinde çeşitli otoyol viyadük ve tünellerinin inşaatları gerçekleştirilmiştir. ENKA, yine 1970'li yıllarda Tunçbilek, Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy linyit santrallerini inşa etmiştir.

Ardından gelen yıllar içerisinde Türkiye, Suudi Arabistan, Libya, Ürdün ve Irak'ta Almanya, Polonya,

Avusturya, İngiltere, Fransa, Ürdün ve Japonya gibi ülkelerin büyük firmaları ile iş birliği halinde farklı inşaat projeleri üstlenilmiştir. 1970'lerin sonlarında ENKA, on tanesi yurt dışında olmak üzere ve tamamı eş zamanlı yürütülen 35 adet inşaat projesi gerçekleştirmiştir.

ENKA, 1980'li yılların başlarında; Tasluca ve Kerbelâ Çimento Fabrikaları'nın inşası ile Irak'ta; Riyad Su İletim Sistemi, Al Khafji Deniz Suyu Arıtma Tesisi ve Medine Konut Projesi gibi işler ile de Suudi Arabistan'da faaliyetlerini yaygınlaştırmıştır. Türkiye'de Gerede-Ankara Oto Yolu ve Ankara Çevre Yolu, Irak'ta Bekhme Barajı ve Libya'da Ras Lanuf ve Brega Yeni Kent projeleri ENKA'nın ilk büyük ölçekli projeleri arasında yer almıştır. Bu süreçte diğer büyük bir proje ise Türkiye'de 1.200 MW kapasiteli Hamitabat Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali olmuştur.

Bu arada ENKA Spor, Eğitim ve Kültür Vakfı kurulmuş ve Sadi Gülçelik Spor Tesisleri 1983 yılında hizmete açılmıştır.

O yıllarda şirket; rafineri, petrokimya ve boru hattı projelerinde de çalışmaya başlamıştır. 1984 yılında ENKA Japon ortağı ile iş birliği halinde Irak-Türkiye ham petrol boru hattının genişletilmesi projesini teslim etmiştir.

1989 ise yüksek kalitede ve 180 gün gibi inanılmaz bir inşaat süresinde tamamlanan Sirte Bay Oteli ve Konferans Merkezinin inşaa yılı olmuştur.

ENKA, 1988 yılında Rusya'da ilk inşaat projelerini üstlenmiştir. Bu projeler arasında; 1903 yılında ünlü Mimar Kalugin tarafından tasarlanmış bir mimari harika olan Petrovsky Pasajının restorasyon işleri ve İkinci Dünya Savaşı gazileri için yapılan 1.000 yataklı hastanenin anahtar

teslimi inşaatı yer almıştır. Bu projeleri, eski Rusya Parlamentosu'na ait olan Beyaz Ev'in restorasyon işlerini kapsayan faaliyetler takip etmiştir.

1990 yılında ENKA, küresel arenada faaliyet gösteren, zirvedeki müteahhitlik firmaları arasında yerini almıştır.

Şirket, 1991 ve 1995 yılları arasında yine Rusya'da Alman Hükümeti tarafından finanse edilen yedi konut projesini, çeşitli hastane binalarını, alışveriş merkezlerini, ofis binalarını, endüstriyel tesisleri ve önemli sayıda farklı projeleri kapsayan çok çeşitli mühendislik ve inşaat projesini başarılı bir şekilde tamamlamıştır.

1993 yılından itibaren ENKA, ortağı Bechtel ile birlikte, Kazakistan'da Tengiz Petrol Sahasının geliştirilmesi amacını taşıyan bir dizi proje gerçekleştirmiştir.

MOSENKA, Moskova şehrinin ihtişamına katkı sağlayacak ve aynı zamanda da ofis alanları talebine yanıt verecek tarihi binaları restore etmek amacıyla 1991 yılında kurulmuştur. Şirket, 1995 yılından itibaren Moskova şehrinde gayrimenkul portföyünü genişletmeye başlamıştır. Ofis ve alışveriş merkezi yatırımlarıyla Moskova'nın en büyük gayrimenkul yatırımcısı olmuştur.

ENKA, 1997 yılında, Türkiye'de bağımsız bir enerji üreticisi olmak yolunda önemli bir adım atmıştır. Yapılan Yap- İşlet ihalesinin ardından 1.540 MW kapasiteli Gebze Elektrik Santralinin, 770 MW kapasiteli Adapazarı Elektrik Santralinin ve 1.520 MW kapasiteli İzmir Elektrik Santralinin inşaat ve işletme hakkını elde etmiştir. Santrallerin çalışmaya başlamasından itibaren ENKA, Türk özel sektöründe en büyük elektrik üreticisi olmuştur.

Afşin Elbistan-B Termik Elektrik Santrali, Hırvatistan'daki Bregana-Zagreb-Dubrovnik Karayolu, Hazar Denizi Offshore İnşaat İşleri, Hollanda'daki Rijnmond Enerji Merkezi ve Moskova'daki Swissôtel 2000'li yılların başlarında ENKA tarafından üstlenilen temel projelerden bazılarını oluşturmaktadır.

2006 yılından itibaren imzalanan sözleşmeler arasında; Tacikistan'da 5 yıldızlı Hyatt Regency Oteli, Ukrayna'daki Shakhtar Donetsk Futbol Stadyumu; Arnavutluk'taki Rreshen-Kalimash Karayolu; Moskova Metropolis İş Merkezi, Rusya, Yajva'daki 411 MW Elektrik Santrali; Kosova'daki Morine-Merdare Karayolu; Moskova'daki Lapino Perinatal Hastanesi ve birçok ülkede ABD Elçilik Binaları yer almaktadır.

2011 yılında Lukoil'un West Qurna-2 Elektrik Santralinin inşası için sözleşme imzalanmıştır. Bu proje, ENKA'nın mühendislik, satın alma ve inşaat yüklenicisi olarak rol aldığı

ilk enerji santrali projesi olma özelliği taşımaktadır.

2012-2013 döneminde, Rusya'da Khabarovsk Rafinerisi ve Berezovskaja Kömür Santralinin inşaatını, Irak'ta üç basit çevrim santralinin kombine çevrim santraline dönüştürülmesi ve Majnoon Petrol Sahası Üretim Tesisleri gibi yüksek mühendislik ve teknoloji birikimi gerektiren işleri üstlenmiştir. 2014 yılının başında ise Güney Kafkasya Boru Hattının genişletilmesi çerçevesinde iki Kompresör İstasyonunun ve bir Basınç İndirgeme ve Ölçümleme İstasyonunun inşaat işlerine başlamıştır. Aynı yıl içerisinde, Bazyan Elektrik Santralinin; Kosova Priştine-Hani i Elezit Otoyolunun; 1.500 MW kapasiteli Besmaya kombine çevrim elektrik santralinin; ABD Elçilik binalarının inşaat ve danışmanlık hizmetlerine ilişkin ihaleler kazanılmıştır.

ENKA, 2015 yılında Irak'taki ilk kombine çevrim elektrik santrali olma özelliği taşıyan Erbil Kombine Çevrim Elektrik Santrali Projesi'ni tamamlamıştır.

Aynı derecede öneme sahip olan bir diğer husus ise ENKA'nın alt kuruluşu Çimtaş'ın, dünyanın en büyük açıklıklı dördüncü köprüsü olan İzmit Körfez Geçişi Asma Köprüsü fabrikasyon ve montaj çalışmalarını 2015 yılı içerisinde tamamlamış olmasıdır.

Grubun hızla büyüyen şirketlerinden biri olan Çimtaş Boru, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Avustralya'da büyük ölçekli LNG (sıvılaştırılmış doğal gaz) ve rafineri projeleri için rekor derecede kısa süre içerisinde tam entegre yüksek kaliteli boru imalat işlerini başarıyla tamamlamıştır. Bu imalat işlerinin tamamı, Çimtaş'a ait olan dünyanın en yüksek kapasiteli boru fabrikasında ve yakın zamanda hizmete giren teçhizat ve boru imalat tesislerinde yapılmıştır.

2016 yılının başında ENKA, Kashagan Petrol Sahası Açık Deniz İnşaat İşleri (Kazakistan) ve yeni ABD Elçilik projeleri üstlenmiştir.

ENKA'nın uluslararası inşaat projeleri 2017 yılında da geleceğe yönelik büyümenin motoru olmaya devam etmektedir. Bu yıl içinde; Tengiz Petrol Sahası Geliştirme Projeleri (Kazakistan), Samawa ve Dhiqar Kombine Çevrim Elektrik Santralleri (Irak) ve son olarak da Yap-İşlet yöntemiyle gerçekleştirilecek olan Namakhvani Hidroelektrik Santral Projesi (Gürcistan) gibi birçok projeye başlanılmıştır.

ENKA'nın ilk 60 yılı, büyüme ve başarılarla dolu bir hikayedir. Halihazırda üçüncü kuşak tarafından yönetilen bir aile şirketi olan ENKA, en zor projelerin altına imza atarak ve kendini sürekli iyileştirerek sonuç odaklı bir kuruluş olarak itibar kazanmıştır. ENKA, 2016 yılında, kurum içindeki mevcut mühendislik becerilerini daha fazla kullanmak ve inşaat/yapı, makine, proses, boru hattı, kontrol/enstrümantasyon ve elektrik mühendisliği alanlarında gelişim sağlayarak elektrik santral tasarımı alanındaki uzmanlığına katkıda bulunmak amacıyla Türk inşaat sektörünün ilk araştırma ve geliştirme merkezini kurmuştur. Son olarak ENKA, gelişmiş teknolojik yatırımlarla Türkiye'deki elektrik santrallerinin kapasitesini 3.830 MW'den 4.100 MW'ye çıkarmış, bu sayede ülkenin giderek artan elektrik talebini sürdürülebilir bir şekilde karşılamaya yardımcı olmuştur.

Böylesine büyük ölçekli projeleri teslim ederken aynı zamanda en yüksek kalite standartlarına da ulaşmak ENKA başarısı için her zaman kritik öneme sahip olmuştur.

ENKA, 40.000'in üzerinde inşaat personelinden oluşan bir insan kaynağı, 3.000 parçadan fazla inşaat teçhizatından ve makine parkı ile en yüksek kaliteye sahip hizmetleri derhal sunmak için dünya üzerindeki herhangi bir yerde çok hızlı mobilizasyon kapasitesine sahiptir.

DOSYA

Adnan Nas

STFA Yatırım Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Başarının Arkasında 80 Yıllık Deneyim, İlk Günkü Heyecan Var

Sektörün öncülerinden olan STFA, 1972’de Libya’da kazandığı Tripoli Liman İnşası projesi ile yurt dışında iş alan ilk Türk müteahhidi unvanını elde etti.

1938 yılında; idealist iki genç inşaat mühendisi Sezai Türkeş ve Feyzi Akkaya tarafından kurulan STFA, sektöre kazandırdığı “ilk”ler ve ülke ekonomisine kattığı değerle 80 yılı geride bırakmıştır. Sezai Türkeş ve Feyzi Akkaya’nın güçlü dostluğunun temelinde yükselen STFA; 1930’lu yılların sonunda ülkede inşaat sektörünün yabancıların elinde olduğu bir dönemle zorlu bir yola çıkmış ve cumhuriyetin gelişimine paralel olarak 80 yıla pek çok ilki ve başarıyı sığdırmıştır.

Kurucularının değerlerini kurumsal kültürünün odağına alan STFA; öğrendiklerini paylaşma, kendinden sonra gelenlere aktarma vizyonu ile de pek çok mühendis ve teknisyen için bir iş yeri olmanın ötesinde bir okul olma özelliğiyle öne çıktı. Sezai Türkeş ve Feyzi Akkaya yalnızca iki iş insanı değil, mühendis olarak da bilgi,

birikim ve deneyimlerini sektörün gelişimi için paylaşmayı bir sorumluluk olarak gördüler. İş hayatları boyunca mühendislik sektörüne 500’ün üzerinde yeni buluş kazandırdılar. Bu buluşların bir kısmı mühendislik literatürüne geçti, bazıları ise Türk tezi olarak tanındı. Ayrıca Feyzi Akkaya’nın kaleme aldığı; şantiye işletim sistemleri, proje bazlı ekip yetiştirme ve inşaat alanlarındaki düzen konusundaki önemli konuları çizimlerle anlatan Şantiye El Kitabı, Türkiye’nin müteahhitlik tarihi için önemli bir teknik bilgi ve yöntem havuzu oldu. Yine Feyzi Akkaya’nın, Erzincan Demiryolu inşaatında 44 numaralı köprüye keman telleri bağlayıp “la” sesine akort edilmesiyle, çelik elemanların gerilme oranının incelenmesi yöntemi günümüzde aynı iş için kullanılan “Meihak Gauge”lerin ilk habercisi olarak literatüre girdi.

STFA, inşaat sektöründe Türkiye’de ve dünyanın farklı coğrafyalarında başarılı işlere imza atarken köprü inşaatı ve kazık işlerindeki uzmanlığına baraj, yol, köprü, tünel ve deniz yapıları inşaatları da ekledi.

Yurt Dışında İş Alan İlk Türk Müteahhidi

Sektörün öncülerinden olan STFA, 1972’de Libya’da kazandığı Tripoli Liman İnşası projesi ile yurt dışında iş alan ilk Türk müteahhidi unvanını elde etti. Daha sonra devamı gelen büyük ve önemli projelerle bu başarıyı pekiştirdi. 1978’de Suudi Arabistan’da, 1981’de Mısır’da, 1983’te İran’da, 1984’te Tunus’ta, 1992’de Pakistan’da, 2000’de Umman ve Katar’da, 2001’de Hindistan’da iş alan ilk Türk müteahhidi olarak inşaat sektörünün önemli aktörlerinden birisi oldu. Sektöre ve ülkenin gelişimine katkıları; Sezai Türkeş ve Feyzi Akkaya’nın hem yurt içinde hem de yurt dışında müteahhitlik alanında gösterdikleri üstün başarılarından dolayı 1990

yılında daha önce hiç kimseye verilmemiş bir ödül ile onurlandırılarak Devlet Üstün Hizmet Madalyası’na layık görülmesiyle taçlandı.

1982’den sonra yeniden Türkiye’de, 2. Boğaz Köprüsü ve Çevre Yolları, Orhaneli Termik Santrali, Haliç Tünelleri, Galata Köprüsü gibi projeler gerçekleştirildi.

STFA, inşaat sektöründe Türkiye’de ve dünyanın farklı coğrafyalarında başarılı işlere imza atarken köprü inşaatı ve kazık işlerindeki uzmanlığına baraj, yol, köprü, tünel ve deniz yapıları inşaatları da ekledi. Günümüze kadar en üst düzeyde mühendislik ve inşaat hizmetleriyle etki alanını genişletirken iş yapma biçiminin oluşturduğu güvenle Türkiye, Kuzey Afrika ve Orta

Bidbid Sur Yolu, Umman

Ülkemizin ileriye taşınmasının yolunun daha çok inovasyonla daha fazla katma değer üretmek ve bunları hayata geçirebilecek kapasitede nesiller yetiştirmekten geçtiğine inanan STFA Grubu; kuruluşundan bu yana başta eğitim olmak üzere, birçok alanda topluma katkıyı öncelikleri arasında görmektedir.

Doğu ülkelerinde birçok önemli ve büyük projeler gerçekleştirildi.

Bugün 15 bini aşan çalışanıyla 80 yılı geride bırakan STFA İnşaat Grubu; köprü inşaatı ve kazık işlerindeki uzmanlığına baraj, yol, köprü, tünel, metro ve deniz yapıları inşaatlarını da ekleyerek en üst düzeyde mühendislik ve inşaat hizmetleri sunduğu coğrafyaları genişletmeye devam ediyor. 80 yılda 24 ülkede faaliyet yürüten ve her geçen gün yeni pazarlarda etkisini arttıran STFA İnşaat, bugüne kadar yaklaşık %70'i yurt dışında olmak üzere 35 milyar ABD dolarını aşan iş bitirme deneyimiyle dünya sıralamasındaki yerini de koruyor.

Önemli Projelerde STFA İmzası

STFA İnşaat şu anda Kuveyt, Fas, Umman, Katar başta olmak üzere farklı coğrafyalarda önemli projeleri sürdürmektedir. Katar'da Doha

Gold Line Metro projesi önemli bir aşama kaydetmiştir. 4 milyar dolar bedelli bu proje şu ana kadar Türk müteahhitlerinin yurt dışında aldığı en büyük projelerden biri olma özelliğini taşımaktadır. Umman'da Bid Bid Sur Yol İnşaatı ve Khasab-Tibat Yolu projesi devam eden projeler arasındadır. Devam eden bir diğer proje Kuveyt'teki ilk proje olma niteliğini taşıyan Servis Limanları projesidir. Ayrıca yine Fas'ta Safi Limanı projesi tamamlanma aşamasına gelmiş, Nador Limanı projesinde ise çalışmalar sürmektedir.

İnşaat grubu şirketleri tarafından son dönemde Türkiye'de ve yurt dışında üstlenilen çeşitli iş türlerinde birçok önemli proje başarı ile tamamlanmıştır. Bunlardan bazıları; Türkiye'de İzmit Körfez Geçişi Projesi Köprüsü Altyapı İnşaatları ve Derin Denizde Temel İnşaatları, Yarımca Konteyner Terminali, Tüpraş İşkele İnşaatı, S. Arabistan'da Manifa Su Üstü Geçitleri ve Deniz İşleri, Katar'da,

Nador Limanı, Fas

Mesaieed ve Gabbro Rıhtımları, Umman'da Duqm Limanı, Taqah Limanı'dır.

Enerji ve Makine Sektörüyle Büyüdü

STFA; barındırdığı fırsatlar, gelecekteki önemi ve ülke ekonomisine katkısı noktasında kapsamlı bir analiz yaparak 2000'li yılların başında enerji sektörüne yatırım yapmıştır. 2009 yılında doğal gaz dağıtım ve toptan satış operasyonları ile sektöre giren Enerya bugün, Türkiye'nin ikinci büyük doğal gaz dağıtım şirketi olarak gücünü ve etkisini her geçen gün daha ileriye taşımaktadır. Grup ayrıca iş makineleri sektöründe, SIF İş Makinaları ile dünyadaki en büyük üç iş makinası üreticisinden birisi olan JCB ile süren güçlü iş birliğini de sürdürmektedir.

Topluma Katkı DNA'sında Var

Ülkemizin ileriye taşınmasının yolunun daha çok inovasyonla daha fazla katma değer üretmek ve bunları hayata geçirebilecek kapasitede nesiller yetiştirmekten geçtiğine inanan STFA Grubu; kuruluşundan bu yana başta eğitim olmak üzere, birçok alanda topluma katkı sağlamayı öncelikleri arasında görmektedir. Bu kapsamda 1992 yılında kurulan Bilimsel ve Teknik Çeviri Vakfı'nın Türkçe'ye kazandırdığı online eğitim platformu Khan Academy; STFA'nın yaşam boyu eğitim ve öğrenme konusuna verdiği değerın anlamlı bir yansıması olarak 2013 yılında faaliyete geçmiştir. "Herkese, Her Yerde, Dünya Standartlarında ve

Ücretsiz Eğitim" hedefi ile yol alan Khan Academy Türkçe, ücretsiz online eğitim platformu olarak eğitimde fırsat eşitliğine katkı sağlamaktadır. Sunduğu 7 binden fazla eğitim içeriği ile bugün 36 dilde ulaşılabilen uluslararası eğitim platformu Khan Academy'nin, İngilizce'den sonraki en büyük dijital kütüphanesini sağlayan Khan Academy Türkçe bu sürede 10 milyon kişinin hayatına dokunmuştur.

STFA Grubu; günümüze kadar gerek ülkemizde gerekse farklı coğrafyalarda sağladığı başarı ve itibarla, kazandığı güvenle büyümeye devam ederken iş ortakları, paydaşları ve köklü geçmişinden aldığı güçle, Türkiye'nin geleceğine katkı sağlamak amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

DOSYA

Orhan Yavuz

Ümran Çelik Boru Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı
İNTES Kurucu Üyesi

Türk İnşaat Sanayisinin Çınarı Orhan Yavuz'un Kilometre Taşları

Yıllarca süren büyük demir yolu projesinde müteahhitler, yoksulluk ve imkansızlıklar içinde taahhütlerini hiçbir olumsuz yoruma muhatap olmadan başarı ile tamamlamışlar ve ülkemize eğitilmiş bir işçi gurubu kazandırmışlardır.

İNTES'in İnşaat Sanayi dergisinde; İnşaat Müteahhitliği ile ilgili sorunlar, bu konuda İNTES öncesi yaptığımız çalışmalar, kuruluş sonrası İNTES'in katkıları vb. konulara değinebilme fırsatını muhtelif yazılarımla değerlendirmiştım.

04 Aralık 2018 tarihli yazılarınızla özetle "İnşaat sektörümüzün milli bir değerimiz haline gelmesini yaratan tüm aşamalarda tanıklık etmiş olmam nedeniyle" görüş belirtme isteğinizi, verdiğiniz kısa zaman süresi içinde yerine getirmeye gayret sarf edeceğim. Ancak talep edilen yazının birkaç satırla ifade edilmiş konusu, "İnşaat müteahhitliği" mesleğinin bir asra yakın süreçte geçirmiş olduğu evreleri kapsıyor.

Bu kadar uzun bir zaman dilimine yayılmış kapsamlı bir konunun analizinin istenilen kısa sürede tamamlanabilmesi mümkün olmamakla birlikte üstlendiğim görevi,

yayınlanmış bir kısım denemelerimden özellikle Afyonkarahisar'ın eşine az rastlanan "araştırma" dergisi Taşpınar'da yayınlanmakta olan özgeçmişimle ilgili nehir söyleşiden yararlanarak, alıntılar yaparak yerine getirmeye çalışacağım.

Yazımda, inşaat müteahhitliği mesleğinin günümüzdeki övünülür noktaya gelmesi için kat ettiği aşamaları, 7 adet zaman dilimi içinde değerlendirmeyi planlıyorum.

1. Aşama: Cumhuriyet Dönemi İnşaat Taahhütleri Uygulamaları

Bu aşamada, özellikle demir yolu inşaatları döneminde müteahhitlerin, genel anlamda, Yüksek Mühendis Mektebi mezunları olduklarını, eğitilmiş, güçlü, mütevazı kişilikleri ile mesleklerine toplumda saygınlık kazandırdıklarını görüyoruz.

Yıllarca süren bu büyük demir yolu projesinde müteahhitler, yoksulluk

ve imkansızlıklar içinde taahhütlerini hiçbir olumsuz yoruma muhatap olmadan başarı ile tamamlamışlar ve ülkemize eğitilmiş bir işçi gurubu kazandırmışlardır.

Bu deneyimli, tutumlu, çalışkan taşeron ve işçi gurubuna, 1950 yılında kontrol mühendisi olarak görev yaptığım Akdağmadeni-Yıldızeli yolunda rastladım.

Bu cefakâr demir yolu işçi gurubu ile ilgili bir kısım anılarımı, "Taşpınar" dergisinde yayınlanmış söyleşimden aynen alıyorum.

İşin ovada olan 40 km'lik bölümünde sorun yoktu. Bu bölümü, Garanti İnşaat scraperleri yan ariyetle mevsim sonunda tamamladılar.

"Dağlık bölüme gelince müteahhidin hazırlık döneminden bahsetmeliyim. Yazımda, Garanti İnşaat kurucularının şark demir yolları

yapımından geldiklerini belirtmiştim. Projenin dağlık bölgesinde, demir yolu yapımında uyguladıkları organizasyonu uyguladılar. Bu uygulama için demir yollarında çalışmış deneyimli taşeronları kullandılar.

Daha işin başında, "Yiğitler Maşadı" adındaki tepede bir atlıya ve arkasında yaya yürüyen adamına rastladım. Parlak çizmeleri, dürbünü, yan tarafa asılmış çiftesi, siyah gözlüğü, kovboy şapkası, özenli kıyafeti olan bu yolcuyla ve adamını Don Kişot'a benzettim. Gülmeden yapamadım. Durdurarak, "Yolcu gel şuraya oturalım, konuşalım." dedim. Atlı ile bir gölgeye oturduk.

Ben kendisinin maden aradığını sanmıştım. "Ne için buradasın?" diye sorunca, "Bu yolu yapacağız." dedi. Sohbet uzayınca adamın bizim yolun bu kesimdeki san'at yapılarının kum,

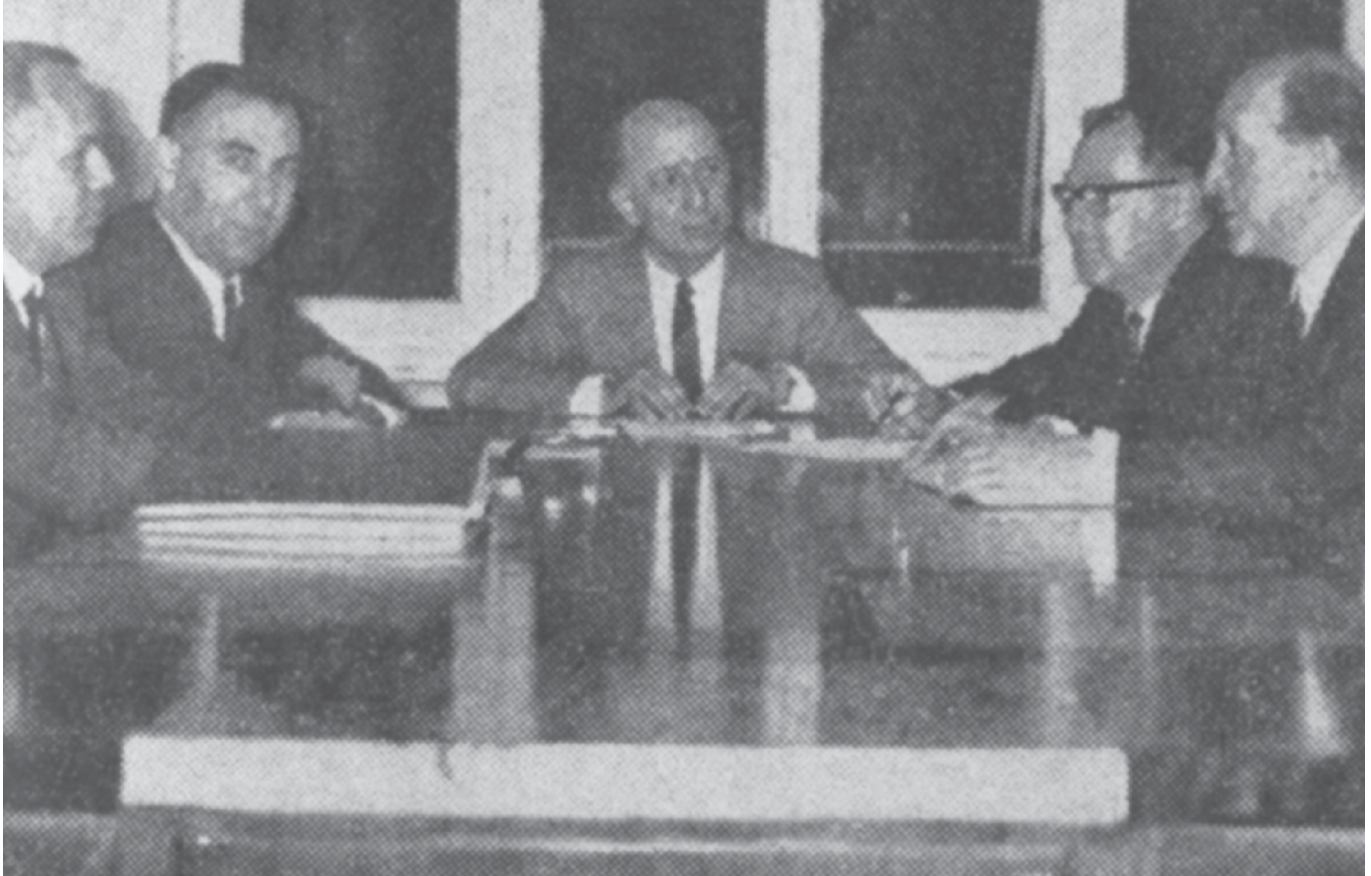
çakıl vb. malzemelerin ihzaratını yapacak taşeron olduğunu ve senelerce şark demir yollarında bu işi yaptığını öğrendim.

Kendisine; "Ne zaman işe başlayacaksın?" dedim. "On beş gün içinde." dedi. "Nasıl olur daha servis yolu yok." dedim. "Servis yoluna gerek yok, biz taşımamızı merkeple yaparız." dedi.

Hakikaten birkaç gün sonra şantiyeye iki yanında kapaklı ahşap kutuları bulunan 50 kadar merkep geldi. Kum-çakıl taşımaya başladılar.

Bundan sonra demir yollarında çalışmış diğer taşeronlar geldi. Dizel motorla çalışan un değirmenlerini, ekmek fırınını kurdular. Ekmek pişirmeye başladılar. Bu hazırlıklar bitince çadırlar, raylar, vagonetler, yemek kazanları, kazma-kürekler geldi. İşçi hazırlıkları bittikten sonra

İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri İşveren Sendikası Yönetim Kurulu: Orhan Yavuz, Haydar Sicimoğlu, Meb'us Ergüvenç, Haluk Üzberki, Hayri Kayadelen - 1965

Ellili yıllarda yaşadığımız ekonomik çöküntüyü yaratan en önemli nedenler arasında, “İnşaat Müteahhitliği” kurumunun öneminden bihaber kişilerin yarattığı, “Emanet İnşaat” modelinin bulunduğunu düşünmekteyim.

alay alay işçiler gelmeye başladı.”

Cumhuriyet dönemi inşaat müteahhitliği uygulamaları ile ilgili diğer bir deneyimimi, 1946 yılında, İTÜ 3. sınıf öğrenciliğim döneminde, teknik eleman yokluğunda, müteahhit firmanın bizleri yeterli ve yetkili şantiye şefi olarak görevlendirdiği doğu memur evleri inşaatında yaşadım.

Sayın okuyucular bu çalışmam ile ilgili detaylı bilgilere, Afyon Belediyesinin www.afyon.bel.tr adresindeki Taşpınar dergisinin 19. sayısının 28. sayfasında ulaşabilirler.

Doğu Memur Evleri inşaatı, 6 milyon TL keşfi ile zamanının en büyük projesi idi. Doğu’da 40 kazanın her birisi için 5-10 ev yapılacaktı. Bu projenin sözleşmesinin ilginç oluşu nedeniyle bir örnek olarak bilgi vermeyi uygun gördüm.

Sözleşmede ödeme, birim fiyatlara göre yapılmıyordu. Ödeme; su

basman, çatı altı, çatı, ince işler gibi birkaç guruba ayrılmıştı. Bu suretle hak ediş tanzimi kolaylaşmış, bürokrasi azaltılmıştı.

Esnek ve pratik bir uygulama sistemine göre hazırlanmış bir sözleşme sayesinde, iki mevsimde bütün binalar tamamlandı. Hizmete sunuldu.

Cumhuriyet dönemi ile ilgili yapım konusundaki üçüncü gözlemim, Malatya-İskenderun yolunun Malatya-Erkenek bölümü oldu. Bu çalışmam, İTÜ son sınıf tatilime rastladı.

Arkadaşlarımla birlikte 1948 yılı Kasım ayına kadar çalıştığımız bu proje ile ilgili detaylı bilgiler Afyonkarahisar Belediyesinin sitesinde bulunan “Taşpınar” dergisinin 19. sayısının 37, 38, 39’uncu sayfalarında bulunabilir.

Bu projedeki ilginç gözlemim, Cumhuriyet Döneminin ilk “emanet inşaat” modeliyle karşılaşmış olmamızdır.

Akçakoca Fabrika, "0" Press 20.000 ton Max. O.D 42" Max W.T 1"

Malatya'dan Erkenek'e kadar olan bizim bölümde inşaat, taşeronlar eliyle yürüyordu. Bizlere aylıklarımız dahi zamanında gönderilmediğinden tiryaki arkadaşlar, tarlalardan topladıkları tütün yapraklarını kurutup gazete kâğıdına sardıkları sigara ile idare ederken, yemeklerimiz ise o gün güzergâhtaki bahçelerden topladığımız eşi bulunmaz sürgü fasulyelerinden ibaret idi.

İskenderun yolunun bizden sonraki bölümleri ise emanet inşaat yöntemiyle yapılmaktaydı.

Emanet inşaat şantiyesindeki talihli arkadaşlar, Amerika'dan gelmiş mükemmel konforlu kamp trailer yatakhaneleri, sıcak duşları, 4 kap yemekleri, şantiye ışıklandırılmaları ile bizlere kıyasla bambaşka bir alemde yaşıyorlardı.

Maliyet muhasebesi olmayan emanet inşaat sistemi ile bu şekilde, 1948 yılında tanıştık.

Gelecekte ülkemiz ekonomisini sarsacak, inşaat müteahhitliği mesleğine gerek olup olmadığı konusunun tartışılmasına, sorgulanmasına neden olabilecek bu geri kalmışlık göstergesi "emanet iş" modeline yazımda ayrıca değinilecektir.

2. Aşama:

1. Aşama maddesinde bahsettiğim Gölbaşı-İskenderun yolu emanet inşaat modeli, tüm ülkemize yayıldı. 1950 yılı sonrası Amerika'dan gelen bol malzeme ile artan tempoda devam etti.

Yol projesi hazırlanması için etüt kadroları oluşturuldu. Arazi ekipleri Amerika'da eğitildi. San'at yapıları ile köprü tip projeleri Amerika'dan getirildi. Özetlemek gerekirse Fevzi Akkaya-Sezai Türkeş ve diğer projeci meslektaşlarımızın iş alanları ile birlikte mühendislik de devletleştirilmiş oldu. Karayolları

personel mevcudu, 50 bin kişiye çıktı. Yüzbinlere yaklaşan bu devlet kadrosu, ılıman iklim bölgelerinde kolay yol işlerini yapmaya başladı.

Amerika'dan iş makineleri gelmeye devam ediyordu. DSI teşkilatı o zamanın adıyla "Su İşleri Dairesi" yöneticileri, devletçilik tuzağına düşmediler. İhalelerini müteahhide iş makinesi vermek kaydıyla tanzim ettiler, müteahhitlerini korudular. 300 kişilik kadrolarını artırmadılar. Ancak kısa bir süre sonra yöneticiler değişti. DSI kadrosu 50 bin, mühendis adedi 5 bin oldu.

1950 yılı sonlarına doğru emanetçi modeli kurumsallaştı ve değişik bir şekil aldı. Devlet, İmar Ltd., Eti Ltd. vb. adlarla inşaat şirketleri kurmaya başladı.

Bu arada proje finansmanı getiren Amerikan, İngiliz firmaları barajlar, Danimarkalılar silo grupları yapmaya, İtalyanlar boru döşemeye başladılar. Müteahhitlerimize belediye işleri ile uğraşmak kaldı.

Emanet iş örneği hoş a gitmiş olmalı ki istisnasız her idare bünyesinde bir teknik büro ve yanında inşaat kadrosu oluşturdu. Böyle bir iddiamın mesnedini merak ederseniz anlatayım.

Altmışlı yılların başında çıkan sendikalar yasası uyarınca, ekserisi şantiyelerimizde yetişmiş lider yapılı bir kısım işçilerimiz, bir "İnşaat İşçileri Sendikası" kurdular. Bu işçilerimiz, parmakla sayılacak kadar az kalmış biz müteahhitlere "iş kolu seviyesinde toplu iş sözleşmesi" tebligatı gönderdiler. Derneğimiz, bu tebligatın tüm inşaat müteahhitlerinin geleceği için çok ciddi sonuçlar yaratacağını düşünerek savunma amacı ile İNTES'i kurdu. İNTES konuyu ele aldı. Gördük ki sendika, bizlerle beraber emanet iş yapan bütün devlet kuruluşlarını da tespit etmiş ve tebligat yapmış.

Sendika, bütün tebligat sahiplerini Dışkapı'da bir kahvede topladı. Hâkim

huzurunda tespit yapıldı. Hâkim, hepimize "inşaat işçisi çalıştırıyor musunuz?" sorusunu yöneltti. Adliye Bakanlığı dışında hiçbir idare, "inşaat işçi ve kadromuz yoktur" şeklinde itirazda bulunmadı.

Hâkim, Adalet Bakanlığı temsilcisine, "Elemanınız yoksa kırılan camlarınızı kim değiştirir?" diye sorunca temsilci, "Biz yasalara saygılı bir kuruluştuk. Yasalarımıza göre Bayındırlık Bakanlığı'ndan başka hiçbir kamu kuruluşu inşaat kadrosu kuramaz, inşaat işlerini Bayındırlık Bakanlığı yapar. Her idare bu konudaki ihtiyaçlarını Bayındırlık Bakanlığı'na bildirmek zorundadır. İdarelerin emanet iş yapmak için kurdukları kadrolar, yasalarımızla bağdaşmaz." dedi ve bu ifade zapta geçti.

İşçi sendikası ile "toplu iş sözleşmesi" müzakerelerimiz, maalesef üzücü bir olay yaşayınca kadar devam etti. Bu olayla birlikte son buldu. Anlatayım.

İşçi sendikasının hukuk sorunları, sanıyorum, profesyonel kimselerce destekleniyordu. Zira sendika başkanının inşaatla hiçbir ilgisi olmayan çevrelerden geldiğini ve yardımcısı Emrullah'ı ise Akdağ-Yıldızeli yolundan tanıyorduk.

Bir toplantımızda, Tahir Baba dedikleri, dış görünüşünü hayret edilecek şekilde Stalin'e benzetmiş başkana, "Sen herhalde bu toplu iş sözleşmesi ile bizleri musalla taşına yollamak istiyorsun." deyince Tahir Baba, "gereksiz bir mesleğin cenaze namazını kıldırmak bana şeref verir." diyerek başta Emrullah olmak üzere diğer üyelerin şiddetli eleştirileri ile karşılaşmıştı. Tartışma oldu. Aradan kısa bir zaman geçmişti ki Afyonlu olan hemşerim Emrullah'ın, Stalin özentili Tahir Babayı vurduğunu öğrendik. 60'lı yıllarda bizleri çok meşgul etmiş olan bu iş kolu seviyesindeki toplu iş sözleşmesi sorunu, kendiliğinden kapanmış oldu. Şer'den gelen hayır misali İNTES yanımıza kâr kaldı.

Yazımda bu konuya fazla yer ayırdığının farkındayım. Ellili yıllarda yaşadığımız ekonomik çöküntüyü yaratan en önemli nedenler arasında, “İnşaat Müteahhitliği” kurumunun öneminden bihaber kişilerin yarattığı “Emanet İnşaat” modelinin bulunduğunu düşünmekteyim.

3. Aşama: 1960-1965 yılları arasını kapsar.

2. Aşama başlıklı bu dönemde, inşaat müteahhitliği ve proje mühendisliği mesleklerinin “Emanet İnşaat” yöntemiyle nasıl devletleştirildiği konusuna yeterince yer verdiğimi düşünüyorum.

Altmışlı yıllara girdiğimizde inşaat müteahhidi olarak kişiliklerimizin yıpranmış olması yanında varlıklarımız tükenmiş, bankalar nezdinde itibarını muhafaza edebilmiş pek az meslektaşımız kalmıştı.

Bayındırlık Bakanlığı’nda sık sık bakan değişikliği yapılması, M.B. komitesinin Bayındırlık politikası ile ilgili görüşlerini öğrenmemizi engelliyor, bizlerde ümitsizlikler yaratıyordu.

Bu tarihlerde, İnşaat Mühendisleri Odası yönetim kurulunda bulunmaktaydım. Başkanımız, müteahhit ve mühendis topluluğunun büyük saygısına sahip, rahmetli Aziz Torun beydi.

Bir gün Aziz Bey, bir elemanını göndererek beni acele makamına çağırırdı. Bana, “Orhan sana MBK’nın bir emrini tebliğ ediyorum. Derhal odamız adına MB Komitesinin kurduğu tahkikat hey’etine katılacak, bu hey’ette müteahhitler için yapılmış yolsuzluk ihbarlarının değerlendirilmesinde görev yapacaksın.” dedi. Dondum kaldım. Kendime gelince, “Aman büyüğüm, benim gibi genç bir müteahhidin ömürlerini bu meslekte tüketmiş üstatlarımızı sorgulaması uygun olmaz, bu işten beni affedin” dedim.

Aziz Bey, “Orhan, senin ismini komiteye bildirdim.” diyerek “Dikkat

et, sana meslektaşlarını koruma fırsatı verdim.” ifadesiyle konuyu sonlandırdı.

Mecburen tahkik hey’etinin Ankara belediye binasında yapılan ilk tahkikat toplantısına katıldım. Toplantı başkanı genç bir müfettiş, masanın üzerini doldurmuş kalın dosyaları göstererek, “Arkadaşlar, bu dosyalarda ülkemizin nasıl soyulduğunu belgeleyen belgeler, ihbarlar bulunuyor.” deyip çalışma düzenimizi ve aldığımız görevin kutsiyetini anlattı.

Uzatmayayım, gruplara bölündük ve ihbarları yerinde incelemeye gittik. Hey’etin, benim dışımda, tamamı bürokrat mühendislerden oluşuyordu.

Bir-iki olay yerinde yaptığımız incelemeden sonra, uygulanan yöntemin her yönü ile yanlış olduğu inancı ile görevimi, hazırlayacağım bir raporu müfettişe vererek sonlandırmaya karar verdim.

Yazdığım yazıda, idarelerin müteahhit seçimi uygulaması yanında, 2490 sayılı Yasa’nın yarattığı haksızlık örneklerine de değinerek, “İhbarlarda doğruluk payı varsa ilgili ihaleyi yapan idarenin genel müdüründen sürveyanına kadar hepsinin müteahhitte birlikte yargılanması gerekir.” şeklinde özetleyebileceğim üç sayfalık bir rapor yazdım.

Bir müddet sonra, ellerinde çikolata kutusu ile hiç tanımadığım müteahhitler, beni ziyaret ederek yazdığım rapor sayesinde muhakeme edilmekten kurtulduklarını söylediler, teşekkür ettiler.

Şüphesiz ki mutluluk duydum. Ancak “bakalım bizim başımıza ne işler gelecek?” diye düşünürken, yazımın aşağıdaki bölümlerini okuduktan sonra siz okuyucularım da başıma gelenlere hayret edeceksiniz.

Üniversite yılları dahil her türlü pozitif toplumsal girişimlere öncülük etmiş, katılmış, Şükrü Er adında yürekli bir arkadaşım vardı. Yetmişli yıllarda korkudan hiçbir sanayici, MESS başkanlığına talip olmazken

Şükrü’nün başkanlığa talip olmasını o dönemin sanayicileri iyi hatırlarlar. Yeri gelmişken Şükrü Er arkadaşşıma rahmet dileyeyim.

Şükrü, bir gün telefon etti. Önemli görev üstlenmiş bir arkadaşı ile çayımı içmeye geleceklerini söyledi. Asker kökenli olduğu belli olan, yanılmıyorsa İhsan isminde, sivil giyinmiş bir arkadaşla birlikte geldiler.

Şükrü, misafirinın İstihkam Albayı, ayrıca M.B Komitesinin Bayındırlık Komisyonu Başkanı olduğunu kendisinin de aynı komitede üye olarak bulunduğunu söyleyerek sözü, benim 3 sayfalık rapora getirdi.

Albay, bana rapor hakkında epeyce detaylı sorular sordu. Açıklamalarımı yaptım. Ben, “Bakalım bu ziyaretin altından bize ne gibi bir suçlama yöneltilecek?” diye düşünürken Albay, “Biz, Bayındırlık Bakanlığı’nda kökten bir reform yapmak istiyoruz. Ancak görev verdiğimiz bakanlar, bürokrasideki alışkanlıklarından vazgeçmiyorlar. Yeni bir görüşe ihtiyacımız var.” dedikten sonra, “Sayın Yavuz, Bayındırlık Bakanlığı teklifimizi kabul eder misiniz?” diye sordu.

Şaşırıp kaldım. Kendimi toparlayıp gurur, onur gibi kelimelerle karışık kem küm ettikten sonra usulü gereği teşekkürlerimi ve verilecek görevin kutsiyetini sıralayarak, “Albayım bir çekincem var, bu çekincemi duyduktan sonra siz karar verin.” diyerek ilave ettim. “Sayın Albayım, ben öğleden evvel paramı almak üzere falanca idarenin muhasebe müdürünün kapısında iki saat kabul edilmeyi bekledim.” deyince Albay, Şükrü’ye, “Şükrü sen bizleri uyarmakta haklıymışsın.” dedi. Bakanlık işi, tatlı bir sohbet ve hatıra ile son bulmak durumuna gelmiş iken “Sayın Albayım, sohbetimizi sonlandırmayalım size önemli gördüğüm bir açıklamam olacak.” deyip “İnşaat Müteahhitleri Odası” kurulması konusundaki çalışmalarımızı anlatmaya başladım.

Rahmetli Büyüğümüz Sezai Türkes'in Akçakoca Fabrika Ziyareti - 1989

Albay, “Bayındırlık Bakanlığında yapacağımız reformun ana unsurunu siz, bizden daha önce düşünmüşsünüz.” diyerek çalışmalarımıza gerekli her türlü katkısı sağlayacaklarını beyan etti.

Bu görüşmeyi arkadaşlarımıza anlattım. Bu girişimimizin, en etkili engelleyicisi olarak gördüğümüz Ticaret ve Sanayi Odaları Birliğinin direnişini kırabileceğini düşündük.

Ancak işler düşündüğümüz gibi gitmedi. Seçimler yapıldı. İnönü Hükümeti iktidara geldi. Hükümet kurulduktan sonra Bayındırlık Bakanı olan bir arkadaşımızın eniştesi maliyeci, rahmetli İlyas Seçkin Bey’i tebrik için ziyaret ettik.

Tebrikten sonra oda konusunu açınca İlyas Bey, “Görüyorsunuz tebrik hey’etleri sırada, sizlerin değiştiği, kurulacak oda konusunu, birkaç gün sonra derneğinizde yapacağım, iade-i ziyarette konuşalım.” dedi.

Birkaç gün sonra, tarihinde ilk defa olarak derneğimiz, bir bakan ve müsteşar tarafından ziyaret edildi. Bu vesileyle soyadı gibi seçkin bir kişiliğe sahip İlyas Seçkin Bey’e rahmetler dileyelim.

Bu ziyaret tarihi öncesi, tasarladığımız odanın yasal yapısı ile ilgili epeyce örnek bilgi toplamış, yasanın taslağını hazır duruma getirmiştik.

Bakanımıza çalışmalarımız hakkında bilgi sunduk. Bazı önerileri oldu. Toplantı sonunda bakanımız, “Yasa tasarısını B.M. Meclisine verin, komisyonlarda titizlikle takip edin. Bu konunun en son komisyonu Bayındırlık komisyonudur. Bayındırlık komisyonundan öğleden önce çıkarsa ben, öğleden sonra taslağı meclise göndereceğim. Mecliste kendim savunacağım.” deyip bizleri sevindirdi.

Sayın Bakanın önerilerine titizlikle uyduk. Meclis çalışmalarına katıldık, amacımızı anlattık.

Bizler bu konuda son hazırlıkları yaparken rahmetli İnönü büyüğümüz,

Amerika’da iken hükümeti düşürüldü. “İnşaat Müteahhitleri Odası” kurulmasına karşı olduğunu açıkça beyan edemeyen odalar birliği, böyle bir yöntemle bizlere cevabını vermişti.

Bu durumdan bir kısım arkadaşlar büyük memnuniyet duydular. Zira hükümetin düşürülmesi, müteahhit olarak aramızda kısa süre bulunmuş olan yeni bir politikacının işiydi. Arkadaşlarımızın görüşüne göre şüphesiz ki “İnşaat Müteahhitleri Odası” kurmak girişimimizi destekleyecekti. Ben ise öğrencilik yıllarımızda yakından tanıdığım, “emanet iş” uygulamacısı yeni politikacının müteahhitlerin örgütlenmesini sağlayacak oda yarasını kesinlikle istemeyeceğini biliyordum.

Bu düşüncelerle meslektaşımızı tebrik ve oda konusundaki çalışmalarımızı anlatmak amacıyla ziyaretine gittik.

Ziyaretimizde, tebriklerimizi sunduktan sonra, mecliste bekleyen

Etütlerim sonrası, elimdeki maddi imkanların yeterli olabileceği teknik yönü ağır basan çelik boru sektörüne girmeye karar verdim. Bu suretle satışlarını taahhüt yoluyla gerçekleştiren bir sektörün, benim alışkanlıklarıma daha uygun olacağını düşündüm ve bu kararımı gerçekleştirdim.

yasa tasarısının yasalaşması için yardım rica ettik, bir iki senelik kısa süre içinde müteahhit olarak aramızda bulunmuş arkadaş, meslektaşlarına, “Böyle boş işlerle uğraşmayın.” nasihatini verdi. Ömrünü şantiyelerde geçirmiş, yaşı yetmiş geçmiş Hayri Kayadelen, Meb'us Ergüvenç büyüklerimiz politikacıya veda için izin istedi. Bizler engel olduk ve devamla işsiz olduğumuzdan yakınarak yurt dışında çalışabilmemiz için teminat mektubu sorununun çözülmesini talep ettik ve yurt dışında iş yapabilmemiz için TPK Kanunu'nda yapılması gereken değişiklik konusundaki düşüncelerini sorduk. Yeni politikacı meslektaşımız, “Sizler bize lazımsınız yakında yapacağımız yatırımların gerçekleşmesinde sizlerin de yetersiz kalacağını göreceksiniz. Yurt dışına gitmeyi düşünmeyeceksiniz.” Şeklindeki yanıt karşısında, olmayacak duaya “Âmin” demektense geleceğimizin planlanmasına şimdiden başlamaya karar verdik.

Ben, elimdeki taahhütler bitinceye kadar yeni taahhütlere girmemeye, bu süre içinde bir sanayi sektörü seçebilmek için araştırma yapmaya başladım.

Etütlerim sonrası, elimdeki maddi imkanların yeterli olabileceği teknik yönü ağır basan çelik boru sektörüne girmeye karar verdim. Bu suretle satışlarını taahhüt yoluyla gerçekleştiren bir sektörün, benim alışkanlıklarıma daha uygun olacağını düşündüm ve bu kararımı bu yönde gerçekleştirdim.

Ancak sanayi sektöründeki yoğun iş hacmine rağmen, inşaat sektöründen ayrılamadım. Deneyimli kadromu muhafaza ederek firmalarımın yatırımları ile meşgul oldum.

Enerji alanında, HES yatırımlarında baraj, kilometrelerce tünel, regülatör, santral yaptık. Sanayi yapıları, ofis,

mesken, otel gibi yapılar yanında boru hatları döşedik. Ana mesleğimden büsbütün kopmadığım için mutluyum.

Genç politikacı meslektaşım ile yapılan bu söyleşi sonrası yazı programımın 3. aşaması bitmiş 4. aşama dönemi başlamış oluyor.

4. Aşama: 1965-1980 yıllarını kapsayacak bu dönem, bizlere 1950-1960 yıllarını fazlasıyla arattı. Bu dönemde firmam, “sanayici” hüviyetini kazanmıştı. Çok zor yıllar günler geçirdik. Bu yıllar için bir şeyler söylememe gerek yok.

5. Aşama:

Bilindiği gibi muhtelif faktörler yanında yatırımlarda uygulanan “Emanet İş” modelinin yarattığı sorunların ekonomide yarattığı olumsuz etkilerin de katılması ile devlet yönetimi işlemez hale gelince ordu yönetime el koydu.

Askeri yönetim yıllardır uygulanan dışa kapalı, devletçi ekonomik sistemden liberal ekonomik sisteme geçti. Kurulan hükümet “emanet iş” uygulamasına son verdi. Proje yapan mühendislik firmalarının önü açıldı. İnşaat işlerinin kontrolünü müşavir firmalar üstlendi.

İnşaat müteahhitliğini bırakmış olduğumdan mesleğimizdeki bu büyük değişimde yer almak ne yazık ki bana ve benim gibi altmışlı yılların kargaşasında sektör değiştirmiş meslektaşlarıma nasip olmadı

6. Aşama: Emanet inşaat sisteminin geri geldiği bu dönemde, ekonomik sistemdeki zayıflama nedeniyle yatırımlar durmuş, en sonunda 2002 yılında ekonomik krizle karşılaşmıştır. Bu durgunluk dönemi için değerlendirebileceğim bir konu hatırlamıyorum.

7. Aşama: Günümüzde de devam eden bu dönem, inşaat müteahhitlerimizin büyük projeleri başarı ile tamamladığı

dönem olmuştur. Gurur yaratan en yüksek teknolojilerin uygulandığı yapılar, başarı ile tamamlanmıştır.

Ancak, “İnşaat Mütahhitleri Odası” bu aşamada da maalesef kurulabilmiş değildir. Buna ilave olarak böyle bir proje hatıra dahi gelmemektedir.

Bir Fas seyahatimde, Kazablanka'daki “İnşaat Mütahhitleri Odası”nı ziyaret etmek fırsatını buldum.

Fas'ta, İnşaat Mütahhitleri Odası'nın, Fransa'daki örnekleri esas alınarak kurulduğunu öğrendim. Oda ile ilgili bana verilen dokümanlarda bir müteahhidin yapacağı bir yapıda görev alacak boyacı, marangoz, elektrik, su, gaz, tesisatçıları, çatıcıları, çatı

kaplayıcıları vb. hatıra gelebilecek bütün esnafın, imalatçının görev ve sorumluluk tariflerini içeren dokümanı gördüm. Kullanılacak inşaat malzemelerinin kalite deneyimini yapacak donanımlı bir laboratuvar da gördüklerim arasında yer alıyor.

İnşaat müteahhidinin yardımcısı iş grupları, oda kataloğunda ayrı ayrı belirtilmiş ve bu grupların çalışma mekanları oluşturulmuştu.

İnşaat sektörünün, günümüz liderlerinden, toplum tasarruflarımızın çok önemli kısmını yatırıma dönüştürme işini üstlenmiş inşaat müteahhitliğini temsil edecek kurumun dernek statüsünde veya

ticaret ve sanayi odalarında görev üstlenmiş 5 kişilik meslek grupları ile temsil edilemeyeceğini kabul edip “İnşaat Mütahhitleri Odası” bünyesinde organize olmalarının sağlanmasının önemli yararlar sağlayabileceğini düşünüyor ve bu amaçla çalışmalara başlanılmasını diliyorum.

Yasalara dayalı olarak kurumsal bir güven ve yapıya halen dahi kavuşamamış sistemin, geçmişte olduğu gibi hiç arzu etmememize rağmen şartlar oluştuğunda mesleğimizin “emanet iş” akımına teslim olması tehlikesini düşünmemizde yarar vardır.

Edirne Demiryolu İnşaatının Hizmete Alınma Töreni, Pehlivan köyü, 1970

DOSYA

Ersin Arıoğlu

Yapı Merkezi Holding
Yönetim Kurulu Başkanı

Milli Sanayi - Yerli Teknoloji Yol Haritası*

Yapı Merkezi olarak, ülkemiz ve dünya için daha iyisini arama öğretisi ile “Yapıda bilim ve teknoloji” ilkesi etrafında kenetlendik.

Türkiye inşaat sektörü, “**yerli ve milli**” olma ilkesini uygulayan ve başaran sektörler arasında en önde gelenlerinden biridir. Bu başarıyı ve yerli üretim oranımızı daha da yükseltmek üzere hem sektör ve ülke bazında hem de uluslararası planda gözetmemiz gereken hedeflere dair düşüncelerimi, **Yapı Merkezi’nin deneyimleri** üzerinden paylaşmaya çalışacağım.

Yerli ve Milli Olabilme Ülküsü

Milli Sanayi / Yerli Teknoloji kavramları, Cumhuriyetimizin tüm kuşaklarının ortak ülküsüdür. “**Yerli malı yurdun malı, herkes onu kullanmalı**” dizeleri, ilk ve orta öğrenimden itibaren zihinlere nakşedilir; “**milli sanayi kurma**” hedefi, hükümet politikalarının başında yer alır. Dahası üniversite çağına gelmiş, mühendislik mesleğini seçmiş ve hele İTÜ’de okumuş

iseniz bu ülkü artık “temel ilkeniz ve hedefiniz” olur. İTÜ, 250 yıllık geleneği, “ülkeyi kalkındırma” hedefini, talebelerine aşılayan akademisyenleri ve bunu benimseyen mezunlarıyla; milli sanayinin ve yerli teknolojinin **ilk şartı** olan “**nitelikli insan yetiştirme**” konusunda öncü ve örnek bir kurumdur. İTÜ’de, mühendislik eğitimi için gereken bilimsel müfredatla birlikte, yazılı olmayan fakat hep **hissettirilen** iki öğreti verilir. Birincisi, “ülkeyi kalkındırma” tutkusu; diğeri, “**Daima daha iyisi var**” ilkesi. Bu iki ilke birbirini besleyerek insana önce ülkesi için sonra da dünya için daha iyisini aramayı, onun peşine düşmeyi ve insanlığı yüceltmeyi öğütüyor. Biz, Yapı Merkezi’nde bu iki öğreti etrafında kenetlendik.

İTÜ’de, Yapı Statîği dersleri verdiğim yıllarda, talebelerimle; “*Bizim mühendislerimiz her şeyi yapabilecek güçtedir, asma köprü inşa edebilir,*

demir yolu döşeyebilir, metro kurabilir. Türkiye kendi eserlerini kendi mühendislik gücüyle yapmalıdır. Ülkemizin altyapısı *yabancılarla yaptırılırsa* mühendislerimiz bir şey öğrenemez, *gelişmemiz gecikir.*” gibi fikirleri paylaştım.

Böylece, milli sanayi ve yerli teknoloji yolundaki ilk hedefin, ilköğrenimden yükseköğrenime, mesleki uzmanlıktan hayat-boyu öğrenme sürecine uzanan **“Nitelikli ve hedefli eğitim”** olduğunu vurgulamak istiyorum. Yapı Merkezi’nin kurucu-ortak olduğu İrmak Okulları (1995), bu yönde atılmış bir adımdır. Keza, Bilim Merkezi Vakfı’nı kurup ilk Bilim Merkezi’ni (1997) açmamızın nedeni de “milli sanayi için yaratıcı zihinler” yetişmesine katkıda bulunmaktır.

Yapı Merkezi’nin kuruluşu ve şirket kültürünün oluşması

Yapı Merkezi, ilk işi olan **Galata Kulesi Restorasyon Projesi** ile, 1965’te kuruldu ve iş dünyasına, 12 metre karelik bir ofiste, 5 kişilik kadrosuyla girdi – inşaat mühendisi eşim Ülkü, mimar ortağım Köksal Anadol, ben ve iki çalışanımızla... Hepimiz aynı görüş ve umutlara sahiptik; ülkemizi kalkındıracaktık, bayındırlıkta kaliteyi yükseltecektik. **“Yapıda bilim ve teknoloji!”** **“Çağımıza ve toplumumuza karşı**

sorumluluk!” ilkelerini, genç şirketimize bayrak yaptık.

O halde, yol haritasındaki ikinci hedef, **“ilke ve değerleri** şirketin zihnine ve kültürüne işlemek” oluyor. -Bunu Yapı Merkezi üzerinden örnekleyebildiğim için kıvanç duyduğumu itiraf etmeliyim.- Nitekim, üstlendiğimiz ilk inşaat projelerinin tam da bu ilkelerimize uygun olması, adeta hayatın bir lütfuydu. Çünkü ülkemizde ilk defa bir Türk şirketi, Almanya’daki işçilerimizin birikimlerini Türkiye’ye getirerek fabrika ve konut sitesi kurmak istiyor ve projeyi bize emanet ediyordu. **Türksan Kağıt Fabrikası ve Konut Sitesi** projelerinin tasarımını yaptık ve inşaatını denetledik. ‘Hızlandırılmış fabrika inşaatı’ diyebileceğimiz bir model uyguladığımızdan, fabrika kısa sürede üretime başlayabildi. O halde, haritamıza üçüncü hedefi ekleyebiliriz: **“Her projeye özgü, yerel talep ve koşullara uygun, yerli ve yaratıcı çözümler üretebilmek.”**

Kooperatif modeli

Türksan projeleriyle anlamıştık; milli sanayi ve yerli teknoloji için gerekli **sermaye**, Avrupa’daki işçilerin ve/veya Türkiye’deki küçük-orta işletmelerin birikimlerini bir araya getiren **kooperatifler** ile sağlanabilirdi. Dönemin hükümetlerinin de desteklediği bu modele hizmet

sunmak ve çözümler üretmek üzere kendimizi organize ederek birçok kentte, küçük boyutlu, 20 tane **“sanayi sitesi projesi”** yaptık. Site hangi sektör içinse; büyük makineleri ortak bir mekâna topluyor, yanında eğitim merkezleri ve toplu pazarlama birimleri planlıyorduk. Tek bir girişimcinin gücünün yetmeyeceği pahalı makineleri bir kooperatif alabilir; küçük işletmeler o makineyi ve zamanı kiralayıp üretim yapabilir, ürettiklerini yine kooperatif aracılığıyla pazarlayabilirdi. Böylece kooperatif, ortaklarının eğitim, üretim ve kalitelerini geliştirerek ülke ekonomisine katkı sağlayacaktı. Bu sanayi siteleri, Türkiye’nin ihracat potansiyelini olağanüstü besledi; otomotiv, tekstil vb. her sektörde, Küçük Sanayi ve Organize Sanayi tipi atölyeler sayesinde, **“Kooperatifler ve sanayi siteleriyle kalkınma modeli”** oluştu. Buradaki önemli husus, bu modelin zamana ve kalkınma düzeyine göre sürekli uyarlanması gerektiğidir; Küçük Sanayi Siteleri, Organize Sanayi Siteleri, Teknoparklar, Teknokentler vb. gibi.

Üniversite - Sanayi işbirliği

Yapı Merkezi’ni kurduğumuzda üniversitedeki görevlerimizi bırakmak zorunda kalmıştık, çünkü akademisyenlerin dışarıda iş yapması yasaktı. Bugün üniversiteler dışarıya iş yapabiliyor, döner sermaye

Avrasya Tüneli, Kıtaların Buluşması, 22.08.2015

kanunu var, teknoparklar var. Ancak bunların yanı sıra üniversiteler, toplumun motoru haline gelmeli, siyasetin ve toplumun ihtiyaçlarını araştırıp alternatifler sunmalı, üretimdeki yerli ve milli katkıları sürekli yükseltebilmelidir. Bunun için yol haritamıza konacak hedef, “üniversite-sanayi” işbirliğini pekiştirmek ve birbirini kolayca besleyecek hale getirmektir.

Şirketlerin Ar-Ge ve Laboratuvar Yatırımları Yapması

Milli sanayi ve yerli teknoloji hedefini benimseyen şirketler, **Ar-Ge ve laboratuvar** çalışmalarına yatırım yapmak zorundadır. Nitekim, Yapı Merkezi’nde kurduğumuz “**beton laboratuvarı**” sayesinde, kendi şantiyelerimizdeki beton dayanım ve kalitesini yakından izliyoruz. **Ar-Ge** birimimiz, “**yüksek dayanımlı beton**” çalışmalarına 1000 kg/cm² hedefiyle girişti ve bugün **3000kg/cm²** değerine kadar ulaştı.

Yeni teknolojilerde yerli malzeme

Ülkemizde 60’lı yıllarda hemen hiç bilinmeyen **Prefabrikasyon** teknolojisini, ilk projelerimizde kısmen uygulamıştık. **Söğütlüçeşme İstasyonu**’nun tüm viyadüklerini bu teknolojiyle projelendirdik. Böylece, **prefabrikasyon ve ön-germe** yöntemleri Türkiye’de ilk kez, demir yolu köprülerinde kullanılmaya başladı. Tabii ki her yenilikte olduğu gibi, projelerimizi tasdik ettirmekte zorluklar çekmiştik. Dolayısıyla haritamıza yeni bir hedef daha ekleyebiliriz: “**Yeni teknolojilere uygun yerli malzeme üreten sanayiler, kuruluşu takiben en az 3-5 yıl desteklenmeli ve gelişmesine olanak sağlanmalıdır.**” Yapı Merkezi’nin, Prefabrikasyon tesisleri (1978), bu stratejiye örnektir.

Gelişime açık hukuki ve idari mevzuat

Yapı Merkezi Beton Laboratuvarını kurduğumuzda, henüz ülkede

beton kalitesine dair yasal mevzuat bulunmadığı için **üç şartname** hazırlamıştık; Beton Örnek Hazırlama Şartnamesi, Beton Örnek Koruma Şartnamesi, Beton Dayanım Testleri Değerlendirme Şartnamesi.

Keza, 1979’da Ankara Metro Projesini üstlendiğimizde, sektörde ilk kez metro yapılacağı için ne bir şartname ne de bir standart vardı. Herkes, metronun ancak yabancılar tarafından yapılabileceğine inanıyordu. Uluslararası şartnamelerin tümünü inceledikten sonra, kendi projelerimizde kullanacağımız şartnameleri İdareye tasdik ettirdik, sonra projelerimizi sunduk.

“Yüzde 97’si” yerli üretim

Ankara için hazırladığımız metro projesine göre, sinyalizasyon dışındaki **bütün bölümler ‘yerli üretim’** idi. Raylar Karabük Demir Çelik Fabrikası’nda, araçlar Adapazarı Vagon Fabrikasında üretilecek; köprü, tünel vb. altyapı inşaatını Türk şirketleri yapacaktı. Mevzuat ve teknoloji

Ankara-Konya Yüksek Hızlı Demiryolu

konusunda, TCDD arşivlerindeki bilgi birikiminden yararlandık ve kullanacağımız altyapı malzemesini **TCDD imkân ve standartlarına göre** belirledik. 1980 darbesinden sonra bu proje iptal edilmiş olsa da hazırladığımız **10 ciltlik** temel doküman, Türkiye demir yolu / raylı sistem literatürünün temel taşı olmuştur. T.C. Hükümetlerinin özellikle 2000’li yıllarda raylı sistemlere büyük yatırım yapmasında ve bunun **yerli sanayiye** dayanmasında büyük katkısı olan bu doküman, Yapı Merkezi’nin raylı sistemlerde öncü olmasını da sağlamıştır. Türkiye’de ‘ilk’ olan İstanbul Hafif Metrosunu ASEA ile ortaklaşa yaptık. 1999’da ENR dergisinin “Dünyada Raylı Sistem Yapan İlk 10 Şirket” listesinde Yapı Merkezi, 3’üncü sıradaydı. Tabii ki peşimizden değerli rakipler de geldi, şimdi birçok Türk şirketi başarıyla raylı sistem yapabiliyor.

Ulusal ve yerel kültürlere saygı

Dubai Metrosu, içerdiği teknik yeniliklerin yanı sıra, Türkiye-Japonya

işbirliğinin de “örnek projesi” oldu. İstasyonlarında **yerel kültürü yansıtan** görsel tasarımlar uyguladık, beğenildi. Cezayir’de ve Fas’ta birçok demir yolu ve hafif raylı sistem projelerimiz tamamlandı veya tamamlanıyor. Casablanca Tramvayı uluslararası iki ödül aldı. Bugün Yapı Merkezi, bütün dünyada, raylı sistemleriyle bilinir, tanınır hale geldi. Ankara-Konya Hızlı Demir Yolu ile Yapı Merkezi, bir hızlı tren projesinin üst yapısını tek başına başaran ilk Türk şirketi oldu.

Özetlediğim bu örnekler doğrultusunda, **yol haritasına** bir ilke daha ekleyebiliriz: İş yaptığımız **ülkenin/kentin “kültür değerlerine saygılı ve uyumlu”** tasarımlar üretmek.

Köprücülük sektöründeki ilk önemli işimiz, Karakaya Barajı Demir Yolu Köprüsü’nün (1976) tasarımı ve inşaat hesaplarının denetimiydi. Ülkemizde ‘ilk’ olan bu 2 km’lik baraj köprüsü için hazırlanırken şartnameler dahil sayısız kaynak topladık, ilgili her türlü bilgiyi

inceledik. “**Proje Özgü İş Programı**” yaptığımız için ve denetlediğimiz müteahhit firmanın (*Yüksel İnşaat*) da becerisiyle, inşaat çok hızlı tamamlandı.

Milli Sanayi için Meslek Örgütleri

Yeri gelmişken, 1984’te, **Türkiye Prefabrik Birliği**’nin kuruluşunda yer aldığımızı, başkanlık ve yönetim kurulu üyeliği görevlerini üstlendiğimi belirtmeliyim. Keza, 1980’de kurulan **Türkiye Köprü ve İnşaat Cemiyeti**’nde teknik komitede ve yürütme kurulunda da çalıştım; özellikle deprem mühendisliği bilgilerinin yaygınlaşmasına gayret ettik. **Deprem Mühendisliği Türk Millî Komitesi**’nin kuruluşuna ve etkinliklerine katıldık; **Türkiye Müteahhitler Birliği**’nde **Etik İlkeler Belgesi**’nin hazırlanmasında görev aldık. Yurt dışında, **Uluslararası Prekast Birliği**’nin toplantılarına katıldık; raylı sistemler sektörüne girdiğimizde **Uluslararası Toplu Taşın Birliği - UITP**’ye üye olduk. ‘Milli Sanayi’ hedefine ulaşmak için

şirketlerimizin, faaliyetleriyle ilgili tüm **milli ve milletlerarası Meslek Örgütlerine** üye olması ve aktif görevler üstlenmesinin, başarılarında önemli ve görüş genişletici etkisi olduğuna inanıyorum.

Meslek örgütlerinden bahsetmişken, **dünyadaki rekabet** anlayışının hızla değişmekte olduğunu hatırlatmalıyım. Genelde klasik rekabet anlayışı, şirket menfaat ve kazançlarına odaklanır. Modern **'bilgi toplumu'**nda ise rekabet; **bilgi-üretimi, üretim kalitesi, içselleştirilmiş teknolojiler, inovasyonlar** gibi alanlarda oluyor; çok yakın gelecekte de **bilginin öğrenilme hızında** ve daha **"yeşil", daha "akıllı"** üretimlerde rekabete dönüşecek.

Yerli ve milli sıfatını kazanmanın olmazsa-olmaz koşulu, aynı zamanda **"evrensel"** olabilmektir.

Ülkemizin selametini, dünyanın selametinden ayrı düşünemeyiz. Nitekim gelişmiş ekonomiler bu gerçekliği fark ettiler; şirketlerin performans değerlendirmeleri artık bu anlayışla yapılıyor ve şirketlerden üç ayrı **"belge"** isteniyor: 1- **Mali rapor** (*kâr/zarar düzeyi*); 2- **Etik raporu** (*etik ilkelere uyma düzeyi*); 3- **Çevre raporu** (*çevreye saygı ve uyum düzeyi*). Bu yeni anlayışla uyumlanmayan hiçbir sektör, gerçekten milli ve yerli olamaz. Nitekim Türkiye Müteahhitler Birliği'nin **"Etik İlkeler Belgesi"** de bu doğrultuda hazırlanmıştır.

Bu noktada yol haritamıza ekleyeceğimiz bir diğer husus da devletimizin ekonomik ortamı **"iklimlendirmesini"** gerektiriyor: **Sürdürülebilir bir uygarlığın selamet içinde gelişmesine** yönelik

bir anlayışla **"yeni buluşları ve yaratıcı fikir haklarını"** koruyan yasal düzenlemelerin **"çağın anlayışları ile uyumlandırılması."** Düşüncenin üretim içindeki payının 'patent' ve çağdaş 'fikir hakları' yasalarıyla korunması, yerli teknoloji için en önemli koşullardandır. Sanat ve bilim insanlarının zihinsel üretimlerini koruyan **"fikir mülkiyet hakları"** sayesinde, ABD iki asırdır, yeni buluş ve fikir üretiminde ön sırada. Nobel ödüllü iktisatçı Solow, Amerikan ekonomisinde 75 yıllık periyod içinde oluşan **"artı değerin"** (*kâr düzeyinin*) beklenenden üç kat fazla olmasında en büyük payın, sermaye + iş gücünün ötesinde **"teknolojiden, yani insan zihninin çabasından"** geldiğini gösterdi.

Kamunun iklimlendirmesini gerektiren bir diğer husus, yurt dışında -özellikle

1915 Çanakkale Köprüsü,

Üniversiteler, toplumun motoru haline gelmeli, siyasetin ve toplumun ihtiyaçlarını araştırıp alternatifler sunmalı, üretimdeki yerli ve milli katkıları sürekli yükseltebilmelidir.

gelişmekte olan ülkelerde- uyumsuz yasal ve bürokratik düzenlemeler nedeniyle şirketlerimizin karşılaştığı engelleri aşmak üzere, diplomatik ve bürokratik destek verilmesidir. Bu konuda Büyükelçiliklerimizin, T.C. Hükümetlerinin ve Cumhurbaşkanlığı ofislerinin duyarlılığının ve destek anlayışlarının, en büyük ekonomilere sahip birçok ülkeden **daha ileri ve düzeyli** olduğunu görmekten büyük mutluluk duyuyorum.

Uluslararası standartlarda bilgi ve teknoloji üretebilmek

Yapı Merkezi'nin 53 yıldır uyguladığı **"temel anlayış"** şöyle özetlenebilir:

"Her proje; daha üst-düzey bilgilere, daha yüksek niteliklere, daha verimli teknolojilere ulaşmak için bir fırsattır." Son zamanlarda bitirdiğimiz uluslararası projelerden **Avrasya Tüneli** ve yeni başladığımız **1915 Çanakkale Köprüsü** için yaptığımız teknoloji belirleme çalışmalarında **işlenen ve üretilen bilgi birikiminin**, Türkiye inşaat sektörü literatürüne, **"beton"** ve **"demir yolu"** teknolojilerinde olduğu gibi, uluslararası boyutta katkılar sağlayacak nitelikte olduğunu gönül rahatlığıyla ve güvenle söyleyebilirim.

Keza, **TÜBİTAK SAGE** iş birliğiyle tasarlayıp anahtar teslim olarak kurduğumuz **HABRAS Harp Başlığı Raylı Sistem Test Altyapısı** ve 2000 metrelik hattın bulunduğu **Test Kampüsü (Ağustos)**, tamamen yerli mühendislik ve imkanlar ile başarılar **hizmete açıldı (Ağustos 2018)**. Bundan böyle, her test için başka ülkelere milyon dolarlık ödemeler yapmak gerekmeyecek.

Toplumsal dönüşüm

Son olarak belirtmek istediğim husus, ülkemizin 2023 hedeflerine **yerli teknoloji ve milli sanayi** ile ulaşırken

önce **ölçü toplumu**, sonra **bilgi toplumu** düzeyine yükselebilmesidir. **Ölçü toplumu** terimiyle, her şeyi **denge ve ölçü** içinde yönetip sürdürebilen ve **sürekli öğrenebilen** bir toplumu kastediyorum. Bu yolda Türkiye; tüm sektörlerde Ar-Ge yatırımlarına, sıhhatli kentleşmeye, demokrasisini barış içinde olgunlaştırmaya, ülkeyi teknoparklarla donatmaya, uzaktan eğitim teknolojilerinde ustalaşmaya; bilgi işleyen, estetik tutuma sahip, **nitelikli beyin gücü** ile donanmış nesiller ve **kalite insanları** yetiştirecek **eğitim sistemini** geliştirmeye önem vermelidir.

"Ölçü toplumu haline dönüşerek hep beraber ve sürekli kalkınma" diye özetleyebileceğim bu modelin, **yerli ve milli nitelikteki sanayi ve teknolojik üretimler için en 'uygun' çözüm** olduğu kanısındayım. Temel amaç, **"toplumun bütün katman ve kurumlarının sorun çözme performansını sürekli artırmak"** olmalıdır. Bu amaç gerçekleştiğinde, toplumun tüm değerlerinin, üretimlerinin, teknolojik ve bilişsel birikimlerinin **"milli ve yerli"** yapıya dönüşmesi ve **"sürdürülebilir"** olması adeta **zorunlu** bir sonuç olacaktır.

Tablo: Milli sanayi ve yerli teknoloji için hedefler.

Kamunun Sorumlulukları	Şirketlerin / Kurumların Sorumlulukları
İlk-orta öğrenim: Yerli ve milli üretim-tüketim kavramlarının aşılması. Üniversite ve Meslek Yüksekokulları: Bu bilinç ile donanmış akademisyen, mühendis ve ara-elemanlar istihdam edilmesi. - Yerel girişimlerinin ve küçük sermaye birikimlerinin kooperatif ve tekno-kent veya benzeri modellerle, zamana ve dünya ekonomisine uygun desteklenerek üretime katılması. - Üniversite-Sanayi işbirliğini yaygınlaştırmak üzere yasal ortam oluşturulması. Fikri Haklar ve Patent yasaları ile korunan ve desteklenen yaratıcı düşünce, buluş ve yeni teknolojiler için çağdaş mevzuat hazırlanması.	- Milli sanayi / Yerli teknoloji bilincinin, Şirket/Kurum kültürüne işlenmesi. - Her projeye özgü yerel/özel çözümler ve yaratıcı modeller üretebilen Kalite İnsan yetiştirilmesi. - Yeni teknolojiler için yerli malzeme üretebilme beceri ve cesaretinin yaygınlaştırılması. - Milli ve Milletlerarası Meslek Örgütlerinde aktif görevler üstlenilmesi. - Şirketlerin, Mali raporun yanı sıra Etik raporu ve Çevre raporu da hazırlamaya başlaması. Ar-Ge yatırımları ve laboratuvarların özel sektörde yaygınlaşması. Nitelikli ve geliştirici rekabet anlayışının desteklenmesi.
Ölçü Toplumu ile BİRLİKTE ve SÜREKLİ kalkınma... - Bilgi Toplumu ile ULUSAL ve EVRENSEL nitelik...	

*Bu metin, "MÜHENDİS - Ersin Arıoğlu'nun Yapı Merkezi ile Bütünleşen Hayatı" kitabının editörü Sayın Akın Yılmaz tarafından, Ersin Arıoğlu'nun çeşitli konuşmalarından derlenerek hazırlanmış ve Ersin Arıoğlu tarafından gözden geçirilerek, dergide yayınlanmak üzere İNTES'e sunulmuştur. Ersin Arıoğlu, Akın Yılmaz'ın emeklerine teşekkür eder. 20.12.2018 - Çamlıca

SEKTÖRÜN DUAYENLERİ

Feyzi Akkaya - Sezai Türkeş

2004 tarihinde aramızdan ayrılan, Türk inşaat sektörünün kilometre taşı, duayenimiz STFA'nın kurucularından Feyzi Akkaya'nın 1984 yılında kaleme aldığı, şantiye şefinden elektrikçiye, betoncudan makineciye herkes için çok kıymetli birer kaynak olan elkitapları serisinin Şantiye Elkitabı'ndan alıntıları sizlerle buluşturuyoruz.

Feyzi Akkaya

Feyzi Akkaya'dan Altın Değerinde Öğütler

Prensipeler

- Bir iş ne kadar küçük olursa olsun, muhakkak bir şantiye planı yap.
- Gerek şantiyeni kurarken gerekse şantiye çalışırken, yapacağın değişiklikleri veya ilaveleri bu planlar üzerinde etüd et ve planlara işle.
- Şantiyeni planlarken dikkate alacağın prensipler aşağıda sıralandı. İmkanların el verdiği oranda bunları sağlamaya çalış:
- Ana işin ağır trafiğini şantiye içine sokma.
- Hakim rüzgar, meltemler istikametini göz önünde tut.
- Deniz şantiyesi ise tuzlu su serpintisinden zarar görecekt üniteleri, serpinti hattından en az 100 m içeri al.
- Şantiyenin çok pislik çıkaran ünitelerini, pislğin temizlenmesi kolay olan kenarlara tertiple.
- Şantiyenin birbirleri ile alakalı ve yekdiğeri ile çok alışveriş yapan ünitelerini bir araya topla.
- Şantiye sahasını dümdüz yapma, obt % 1 meyil ver.
- Trafik yollarını atlayan şantiye tesislerine en az 7.50 m klerans ver.
- Gürültüden etkilenecek üniteleri sakın köşelere at.

Genel Şantiye Planına Geçilmeden Evvel Yapılması Gereken Hazırlıklar

Not. 1

Şantiye planlarını, şantiye şefleri kendileri de yapabilirler, fakat ilk günlerin yoğun işleri çoğu zaman buna engel olur. Bu taktirde şefler kendilerine detay ve hesap işleri ile uğraşacak, eli kalem tutar bir yardımcı seçmelidirler.

Eğer planları başkası yapıyorsa, şantiyeyi idare edecek olan şef, onun bir numaralı danışmanıdır. Muhtelif alternatiflerin seçiminde kararlar şantiye şeflerine bırakılmalıdır.

Öneri: Bazı hesap işleri ve şantiye ünitelerinin detaylandırılmasında,

alakalı mühendisler, formenler, hatta işçiler, kıymetli görüşler öne sürebilirler, danışmaktan çekinme.

Not. 2

Bir iş için merkezde teklif hazırlanırken, işin ana kalemlerinin miktarları hesaplanır ve bu kalemlerin inşa metodları (Method of construction) saptılır.

Neticede, inşa metodlarına bağlı olarak kullanılacak olan teçhizat, staf ve işçi listeleri de çıkarılmış bulunur. Bu çalışma işin terminlerine ve şartnamesine uygun olarak yürütülmüştür.

Bu bilgi ve listeleri şirketten iste ve bunları ciddi olarak incele.

Bu arada sana bir şantiye planı ve bir iş programı da verirler. Bunlar teklifle beraber iş sahibine verilmiş olanlardır. İkisini de, fakat özellikle şantiye planını fazla ciddiye alma.

Elinde, iş sahibinin verdiği saha plankote ve iskandil planları varsa, özellikle iskandil planlarına itimad etme, kendi planların üzerinde çalış.

Şantiye şefinden Efektif iş programını iste.

Yazının yayımlanmasına imkan tanıyan Feyzi Akkaya Temel Eğitim Vakfı-FATEV'e teşekkür ederiz.

Ana iş kalemlerinin inşa metotlarını adam akıllı incele ve detaylarını tesbit et.

Method:

Ana işin her kalemi için bir inşa metodu tespit edilir ve şantiye buna göre planlanır. Eğer şantiye şefi, şantiyesinin planını kendisi yapmışsa, bu inşa metotlarını biliyor demektir. Yok eğer hazır planla, doğruca şantiyeye gelmişse, şantiyesini inşaya başlamadan evvel, ana kalemlerin inşa metotlarını etüt etmeli, icap ederse, yetkililerle görüşmeli ve tartışmalar yapılmalıdır.

Şantiyelerin teçhizat listeleri, staf ve işçi listeleri ve efektif iş programları da işbu inşa metotlarına dayanılarak hazırlanmışlardır. Fakat özellikle inşa metotları, ana hatları itibarı ile tamam olmakla beraber, ince detayları ihtiva etmezler.

Öneriler

Şantiyeni inşaya başlamadan evvel bütün kalemlerin inşa metotlarını gözden geçir, iş programı ile karşılaştı, en evvel el atman gereken işle bunu takib edenleri

sıraya diz, numara ver. Bu suretle şantiye inşaatının (1) numaralı ve onu takip eden 2.3.4... numaralı işlerini tespit etmiş olursun. İnşa işlerini de bu ehemmiyet sırasına göre kovalayacaksın.

Numara sırasına göre, bütün inşa metotlarını incele, inebildiğin kadar ince detaylara in. Techizat ve personeli ciddi olarak gözden geçir.

Detay ve manevra projelerinden eksik varsa tamamla. Yardımcı küçük teçhizat ve (varsa) müstehlik listelerini hazırla, ambar mevcudu ile karşılaştı, sipariş et.

Bir işe başlamadan, o işi yürütecek olan kısım mühendisi ve formenle, bir kere hazırlıklara başlamadan evvel, bir kere de fiilen başlarken, konferans tertiple. Bu konferansta inşa metodunu, iş sırasını, dikkat edilecek ince noktaları, toleransları anlat. Onları da konuştur. Fiilen başlama tarihi ile hazırlığın yürütülme şeklini bildir.

Bir işe programladığın tarihte başlayabilmek için en az iki ay evvel ele alıp hazırlıklara başlaman lazımdır. Dikkat! Bu tarihi (aynı zamanda ilk konferans tarihini) ne kadar evvele alırsan o kadar emniyete gidersin.

Başlattığın bir işi, en az bir hafta çok sıkı ve yakından takibet.

Metodun detayları ve iş sıralarındaki ayarlama bitip, iş rutin hale girinceye kadar takibi bırakma. Bu arada, bu işe hizmet eden techizat ve donanımlarda çocuk hastalıkları da çıkacaktır, bunları da bu arada süratle hallet.

Bu devreden sonra takibi periyodik bir kontrol haline sok, boş bırakırsan yavaş yavaş dejenere olma ihtimali yüzde doksandır. Bu kontroller sırasında ilk muhatap olarak genç kısım mühendislerini seç, kritiklerini yap, alakasını ölç, yetişmesine yardımcı ol.

MONEY

Yani para... Napolyon, barut, top... Parasız hiçbir iş görülmez. Şu halde şantiyeler para işlerini her an göz önünde ve muhakkak kazanmalıdırlar.

İşe mühendisliğin tarifi ile başlayalım:

Mühendislik, bir işi kafi emniyetle en ucuza yapmaktır.

Başta (kafi emniyet)i kolla... bunlar sana, malzemesine ve şartlarına göre, emniyet katsayıları ile verilmişlerdir.

Şöylece, beton için 3.5, st 37 çeliği için 2.5, Çam ağacı için 3.5 gibi.

Hiçbir zaman nizami olandan daha yüksek emniyet katsayıları kullanma.

Hatta, muvakkat yapılarla imalatla, şartları göz önünde tutarak, makul hududlar içinde, altına da düşebilirsin.

Şartnamelerde, mukavemetler ve toleranslar için verilmiş miktarların hemen sınırında gezin.

Bunlara ne kadar çok yaklaşırsan o kadar çok başarılı olmuş sayılırsın. Eğer daha fazla mukavemet ve daha küçük toleranslar lazım olsaydı, iş sahibi bunları verirdi.

(En ucuza yapma)ya gelince: Malzeme ve işçilik kalitesinden tasarruf mevzu bahis olmadığına göre, geriye yalnız zaman kalıyor.

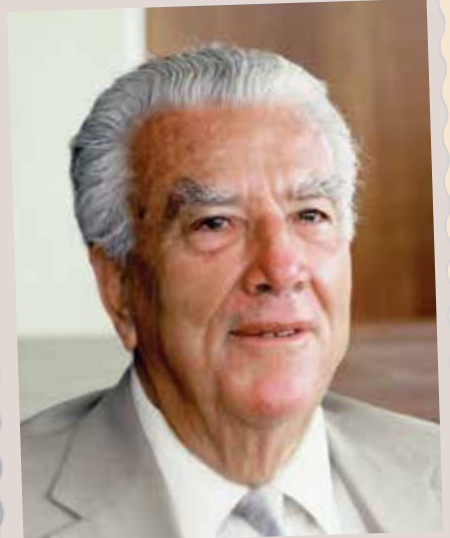
Ucuza yapma=kazanma için tek etken (hız)'dır.

Tam kadrosu ile boş duran bir şantiyenin günlük masraflarını hesapla, üzerine şantiyeye ait banka teminat mektubu ve merkez masrafları hissesini de ilave et, bugün bu yekun, orta boy bir şantiye için milyonun üstündedir ve günlük zararı gösterir.

Optimum hızın altında çalışan bir şantiyenin iş maliyeti de gün başına bu kadar artacaktır.

Seçilen hız, yapılan işlere yakışan optimum hız olmalıdır.

Bu hız, nihayet efektif iş programında öngörülen hıza eşit, fakat gaye olarak, olabildiğince programdakinden kısa olmalıdır.

Sezai Türkeş

Sezai Türkeş- Feyzi Akkaya

Hız sağlamak için dikkat edeceğin hususlar:

Başlaması icap eden bir işin hazırlıklarına en az 2 ay evvelinden başla.

Günlük işlere mağlup olup ilerisi için hazırlıkları feda etme. İcap ediyorsa bunlara yeni bir ekip kur.

İş kalitesinden fedakarlık etme, işleri bitire bitire git, eksik ve noksanları tamamlamak için etek toplayıcı başkası yok!

İş hızlarını (10 günlük raporlar) ile daima kontrol et, geç kalanlara çare ara.

Ekip kadrolarına dikkat et, noksansa süratle tamamla, fakat özellikle fazla adama göz yumma, derhal yok et.

İnşa metodlarının dejenere olmasına müsaade etme, aksak taraflar varsa süratle adam et.

ŞANTIYE ŞEFLERİNE ÖNERİLER

Prensip olarak şantiyende yapabildiğin kadar fazla iş yap, sırası gelecek diye bekleme.

Şantiyeni dışa karşı zapturapta al. Özellikle meskun yerlerde... (Dikenli tel+bekçi kapıcı+köpekler) tertibi gece-gündüz bekçileri tertibinden daha etkindir. (kapıdan ofise telefon çek)

Şantiye şeflerinin ofiste çok fazla işi vardır. Bir türlü şantiyelerini gezmeye vakit bulamazlar, sinirlenirler..

Çaresi basit:

Ofise girip telefona yapışmadan evvel, özellikle sabahları, (iş başı saatinden 20-25 dk. sonra) evvela şantiyeni dolaş. Esasen bu dolaşma şarttır. Gezerken göreceksin ki akşam verdiği emre, sık sık tembih ve tariflerine rağmen, kuzeyde kazılması lazım gelen çukur güneyde kazılmaktadır.

Eğer evvela ofise girersen, bil ki akşama kadar çıkamazsın

Akşam toplantılarını belli saatlerde yap ve kısa tut, fasa-fiso ile vakit geçirme. Herkesle işin özünden konuş, bitir. Eğer işler buna müsaitse, toplantıyı mesai saatleri içine al, paydosla beraber toplantı da bitsin.

İcap etmedikçe her akşam toplantı yapma. İş vaziyetleriyle ilgili olarak, devre devre, haftada bir, haftada iki (ancak icap ediyorsa her akşam) toplantı yap. Toplantılarda birer çay ikram etmeyi unutma.

Günlük raporların toplanması zor iştir. Çoğu kaytarırlar ve mazeretleri de her zaman hazırlanmıştır. Raporları muntazam almak istiyorsan, bunları, işlere uygun bir malzemenin ihtiyacı şartı ile birleştir, bu talep günlük raporun arkasına yazılmazsa karşılanmasın. Bu usul özellikle götürücülerde çok müessirdir.

İlk günlerde bunların işleri biraz aksar, fakat katiyen yumuşama, üçüncü gün hizaya girerler.

Bağlayacak hiçbir malzeme bulamazsan hiç olmazsa akşam toplantılarında ikram edeceğin çaya bağla.

Günlük raporları sen kendin teslim al, fakat kıymetlendirmesini seçeceğin genç bir mühendise ver. Bu genç, (costengineer) işi için seçtiğin kimse varsa o olmalı, yoksa, şef olarak yetiştirmeyi seçtiklerinden birisi olmalı:

10 günlük raporları da bu mühendis tanzim etmeli fakat efektif iş programı ile karşılaştırmayı ya beraberce, yahut bizzat sen kendin yapmalısın.

Yeni diploma almış yahut diyagramın (tecrübesizlik devresi)'nde bulunan genç mühendislerin bu vaziyetlerini göz önünde tut. Bunları derecelerine göre kontrol altında tutacak, hatalarını zarar vermeden evvel önlemeye çalışacak, kritiklerini yapacak, yetişmelerine yardımcı olacaksın.

İşlerini vermeden evvel bu mühendislerle bir kere muhakkak görüş:

Karşılaştıkları problemleri kendi başlarına halle çalışmalarını, tereddütleri varsa sana veya muavinine danışmanın serbest olduğunu; hatalar yapabileceklerini, bundan çekinmemelerini ve gizlemeye çalışmamalarını; (hata yapmamanın en emin yolunun hiçbir iş yapmamak olduğunu) size düşenin hataları önleme ve kritik olduğunu, kritiklerimizin şu işlenip geçmiş hataya değil, ilerde aynı ve benzeri hataların tekrar edilmemesi için yapılacağını; bütün kritiklerinizin hepsinin doğru olmayabileceğini, bazen hatalı kritikler de yapabileceğini; şantiyedeki tüm işlerden senin mesul olduğunu, onların da çalıştıkları işlerde sana karşı mesul olacaklarını; peşin peşin söyle, ezberlet.

Gençlere, çalıştıkları işin hangi safhasından itibaren mesuliyet yükleneceklerini de sarıh olarak bildir.

(Örneğin, iş kaleminin özelliği dolayısı ile, hazırlık ve ilk çalışmaları, o işte daha tecrübeli birisinin nezaretine verebilirsin. Yardımcı vaziyetindeki genç, onun ortadan çekileceği ve kendisinin mesuliyeti yükleneceği safhayı bilmelidir.)

Gençlerin işlerini yakından kontrol et. Kritiklerinin dayandığı sebepleri de bildir.

İş için vereceğin emirleri mühendise ver, formen ve ustalara direkt emirler verme. Mühendisin bulunmadığı bir zamanda, işe müdahale etmek icap eder, formen ve ustalara direk emirler vermek mecburiyetinde kalırsan, en kısa zaman içinde bunu mühendise bildir. İşçiden öğrenmesine meydan verme.

Mühendislerini kontrol ederken, yapıları, bilgi seviyeleri, davranışları ve özellikle işle alakaları hususunda bilgi edin.

TOPLANTI

Yargıtay Kararları Işığında İnşaat Sektöründe İş Hukuku Uygulamaları Semineri

Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku Uygulamaları Semineri, 15 Aralık 2018 tarihinde İstanbul'da Tekfen Tower Konferans Salonunda gerçekleşti. Yargıtay temsilcileri ve akademisyenlerin konuşmacı olduğu etkinliğe; İNTES üye firmaların hukuk, insan kaynakları maliye ve finans bölümü uzmanları, Yargıtay mensupları, hakimler ve avukatlar katıldı.

Yargıtay Kararları Işığında İş Hukuku Uygulamaları Semineri'nin açış konuşmalarını, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanı Mehmet Çamur ve İNTES Yönetim Kurulu Başkan Vekili Kemal Güleriyüz yaptı.

Kemal Güleriyüz, konuşmasına, sektörün kendine has özellikleri nedeniyle çalışma hayatına ilişkin birçok farklı konuyu barındırdığından, dünyanın her yerinde, her türlü zor koşullar altında çalıştığından söz ederek, "Bizler inşaat sektörü olarak ülkemizi uluslararası alanda temsil ederken Türk işçilerimiz, mühendislerimiz, mimarlarımız ile çalışmak ve ülkemize daha çok katma değer sağlamak arzusundayız.

Yaptığımız işlerde başarıyı işçilerimiz ve mühendislerimizle birlikte sağladığımızı da biliyoruz. Bu çerçevede de işçinin, işverenin ve en önemlisi iş yerinin de aynı ölçüde korunması gerektiğine inanıyoruz. Bu nedenle çalışma hayatının tüm tarafları olarak aynı amaç için çalışmalı ve mevcut şartlarımızı iyileştirmek için gayret etmeliyiz." dedi.

Güleriyüz, işçi istihdam ederken işverenlerin özellikle de inşaat sektöründe açılan davalar nedeniyle ağır maliyet yükleriyle karşılaştıklarına dikkat çekerek uzun yıllar sürebilen işçi-işveren ilişkilerinde, çoğu zaman, işverenin iyi niyetiyle yaptığı birçok uygulamaya rağmen açılan davaların

kimi zaman, ispat güçlüğü vesaire başka sebepler nedeniyle öngörülmesi zor, uzun ve meşakkatli bir süreç olduğundan söz etti. Güleriyüz, konuşmasında, iş uyuşmazlıklarında önemli bir çözüm yolu olan arabuluculuk müessesesi konusuna değinerek İNTES'in bu konuda yaptığı çalışmaları anlattı.

Arabuluculuk sisteminin iş yeri barışına önemli katkılar sağladığına, işçinin de işverenin de geleceğe daha umutla bakmasına vesile olduğuna inandığını aktaran Güleriyüz, "Bizler işveren kuruluşu olarak bu konuda elimizden geldiğince adil bir sistemi, tüm tarafların hizmetine sunmak üzere çalışmalar yürütüyoruz.

Çamur, arabulucuların işlerini yaparken yasal düzenlemelere uygun, bilinçli ve hem işçileri hem işvereni sıkıntıya sokmayacak akılcı çözümlere gitmesi gerekmekte.

Gerçekten barışçıl bir yol olduğuna inancımız tamdır.” dedi. Gülyüz, ayrıca İş Mahkemeleri Kanunu’nun arabuluculuğa ilişkin maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesine yapılan müracaat sonucunda Yüce Mahkemenin yapılan düzenlemelerin Anayasa’ya aykırı olmadığına karar verdiği görüldüğü bilgisini paylaştı. Konuya ilişkin “Anayasa Mahkemesi kararında, arabuluculuk sürecinin ılımlı, esnek ve Kanun’un gerekçesinde de arabuluculuğun toplumsal barışa katkı sağlaması beklendiği vurgusu yapılmıştır. Doğru uygulamalarla arabuluculuk sisteminin Yüce Yargımıza destek vereceğine inanıyoruz.” ifadelerini kullandı

Toplantıda açış konuşmasını gerçekleştirmek üzere, Gülyüz’ün ardından, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanı Mehmet Çamur söz aldı.

Mehmet Çamur, konuşmasına şu sözlerle başladı: “İNTES gibi bir kuruluşun Türkiye’nin ekonomisinin

dinamosu olan inşaat sektöründeki örgütlü işveren sendikasının elli yılı aşkın bir süredir bu ülkeye hizmet verdiğinin bilincindeyiz. İnşaat sektörünün Türk ekonomisinin lokomotifi olduğunun da bilincindeyiz. Ayrıca İNTES, bir sosyal sorumluluk projesi kapsamında otuz yılı aşkındır bu tür seminerleri ve çalışmalarını yürütüp sektörün, işverenlerin diğer sosyal taraflarla ilişkilerini sağlamaya çalışıp özellikle hukuki konularda yargı ile ve akademisyen arkadaşlarla görüşerek kendi sorunlarını önlem olarak çözme yolunda büyük çabalar gösteriyorlar.”

Bu tür çalışmaların sektörün sorunlarına uygun çözümler üretilmesine katkı sağladığının altını çizerken, bunları yaparken yasal düzenlemeler, uluslararası anlaşmalar ve diğer dairelerin kararlarını ve uygulamalarını gözeterek çözümlere ulaşmaya çalışıldığını söz etti.

Güteryüz, arabuluculuk sistemi iş yeri barışına önemli katkılar sağlamakta, işçinin de işverenin de geleceğe daha umutla bakmasına vesile olmakta.

Çamur, bir ülkede yatırımların artmasının, dış yatırımların ülkeye gelmesinin ya da yatırımcılarımızın dışarıda iş yapabilmesinin temelini, hukuk güvenliğine dayandığını anlatarak yasal düzenlemelerin sektörü destekleyici bir şekilde yapılması gerektiğine vurgu yaptı.

Sektörün yurt dışı müteahhitlik hizmetlerindeki performansının artmasına rağmen, yasal sıkıntılar nedeniyle işçi sayısının azaldığını kendisinin de gözlemlendiğinden söz eden Çamur, Türk müteahhitlerinin yabancı işçilerle çalıştıklarının altını çizerek, “İnşaat sektörü gibi ülke ekonomisinin dinamosu durumundaki sektörlerde devletin pozitif ayrımcılık yaparak desteklemesi ve yatırımları bu anlamda güvenceye alması gerekiyor. Ancak ülkenin koşulları da değerlendirilerek bir sonuca gitmeleri gerekiyor. Bizim öncelikli beklentimiz, yasama organının bu işlere el atarak çözüme katkıda bulunmasıdır. Biz sonuçta, yasal düzenleme ve hukukun temel ilkelerine dayanarak, onları gözeterek kararlarımızı vermek durumundayız.” dedi.

Arabuluculuk konusuna ilişkin görüşlerine de değinen Çamur, arabulucuların işlerini yaparken yasal düzenlemelere uygun, bilinçli ve hem işçileri hem işvereni sıkıntıya sokmayacak akılcı çözümlere gitmesi gerektiğine vurgu yaptı.

Seminerin birinci ve ikinci oturumunun başkanlıkları, Mehmet Çamur tarafından yürütüldü. Oturumda, Yargıtay Hukuk Genel Kurul Üyesi Bektaş Kar ve İstanbul Üniversitesi

Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gülsevil Alpogut yer aldılar.

Oturumda sözü ilk olarak Fasilalı Çalışmalarda İş Sözleşmesinin Tasfiyesi konusunda sunum yapmak üzere Bektaş Kar aldı.

Fasilalı Çalışmalarda İş Sözleşmesinin Tasfiyesi

Bektaş Kar, sözlerine fasılalı çalışmayı kısaca iş sözleşmesine dayanan, aynı işverenle aralıklı olarak yapılan çalışma olarak; geniş anlamda ise iş ilişkisinin işçi mevcut olmadığı, dolayısıyla çalışılmayan boş zamanlarda birbirinden ayrılmış ve her biri yeni bir iş sözleşmesiyle kurulmuş farklı çalışma sürelerinden oluşan bir çalışma olarak tanımladı. Kar, çalışılmayan dönemde iş sözleşmesi askıda olacağı gerekçesiyle mevsimlik iş sözleşmeleri, kampanya suretiyle çalışma, kısmi süreli çalışmaların fasılalı çalışma olarak kabul edilemeyeceğini, dolayısıyla bu tür çalışmalarda aralıksız çalışmadan söz edilemeyeceğini belirtti.

Kar, yıllık ücretli izine hak kazanmak için gerekli sürenin hesabında, işçilerin aynı işverenin bir veya çeşitli iş yerinde çalıştıkları sürelerin birleştirilerek göz önüne alındığını aktararak konuyu, “Bir işverenin bu Kanun kapsamına giren iş yerinde çalışmakta olan işçilerin aynı işverenin iş yerlerinde yine bu Kanun kapsamına girmeksizin geçirmiş bulundukları süreler de hesaba katılır. Bir yıllık süre içinde 55’inci maddede sayılan haller dışındaki sebeplerle işçinin devamının kesilmesi halinde, bu boşlukları karşılayacak kadar hizmet süresi eklenir ve bu suretle işçinin izin hakkını elde etmesi için gereken bir yıllık hizmet süresinin bitiş tarihi gelecek hizmet yılına aktarılır.” sözleriyle açıkladı.

İşçinin altı aylık kıdeminin, aynı işverenin bir veya değişik iş yerinde geçen sürelerle birleştirilerek hesap edildiği bilgini paylaştan Kar, “Görüldüğü gibi kıdem

tazminatına ilişkin düzenlemede, aynı işverenin yanındaki çalışmaların birleştirilebilmesi için bu çalışmaların tek bir iş sözleşmesi kapsamında geçmesinin şart olmadığı açıkça belirtilmiş. Diğerleri açısından bu yönde açık bir hükme, düzenlemeye yer verilmemiştir. Bununla birlikte yıllık ücretli izne hak kazanmak ve iş güvencesi kapsamına girmek için aranan hizmet süresi koşulları açısından da aynı sonuca varmak gerekir.” ifadelerini kullandı.

Kıdem tazminatına ilişkin düzenlemede, aynı işveren yanındaki çalışmaların birleştirilebilmesi için bu çalışmaların tek bir iş sözleşmesi kapsamında geçmesinin şart olmadığının açıkça belirtilmiş olduğunu ifade eden Kar, diğerlerinde ise bu yönde açık bir düzenlemeye yer verilmediğini söyledi.

İşçilik tazminat alacaklarına etkisi konusuna da değinen Kar, öncelikle kıdem tazminatı etkisine bakmak gerektiğini belirterek Kanun’da aynı kıdem süresi için bir defadan fazla kıdem tazminatı veya ikramiye ödenmeyeceği kuralına yer verildiğini böylece, temel ilk koşul, işçinin kıdem tazminatına hak kazanabilmesi için en az bir yıl, çalışmasının aynı işverene ait iş yerinde geçmiş olması gerektiğini, dolayısıyla bir yıllık sürenin hesabında işçinin daha önceki fasılalı çalışmalarının da dikkate alındığını aktardı. Konuya ilişkin ikinci koşulun ise fasılalı çalışmaların birleştirilmesi için her bir çalışma döneminin kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde sona ermesi olduğunu açıkladı. Kar, burada ispat yükünün işverende olduğuna, ilk dönem veya birden fazla dönem var ise bunların kıdem tazminatını gerektirmez şekilde sona erdiğinin ispat yükünün işverene ait olduğuna vurgu yaptı.

Kar, yıllık izin ücreti, feshe bağlı olmakla birlikte, feshin haklı veya haksızlığına bağlı olmayacağını, dolayısı ile fasılalı çalışmalarda dönemler sonunda, feshin haklı veya haksızlığına bakılmayacağı

bilgini vererek şu açıklamalarda bulundu, “Aynı işveren yanındaki aralıklı çalışmaların yıllık izin hakkı bakımından birleştirilmesinde, işçinin önceki iş sözleşmesinin sona erme nedeninin de herhangi bir önemi bulunmamaktadır. İş sözleşmesi işçi ya da işveren tarafından ne sebeple feshedilmiş olursa olsun toplam hizmet süresi esas alınmalıdır. İşçinin haklı bir neden olmaksızın veya işverenin haklı nedenle iş sözleşmesini feshetmiş olması bir engel oluşturmaz.” dedi.

Yargılama Sürecinde Emsal Ücret Sorunu ve Çözüm Önerileri

Birinci oturumda, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim üyesi Prof. Dr. Gülsevil Alpagut ise Yargılama Sürecinde Emsal Ücret Sorunu ve Çözüm Önerileri konusunda sunum yaptı.

Ücret kavramını tanımlayarak sözlerine başlayan Prof. Dr. Alpagut, “Anayasa’nın koruması altında ücret, emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir

ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Asgari ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur.” tanımlamasını paylaştı.

Prof. Dr. Alpagut, ücretin ispat yükünün işverene ait ancak ücretin miktarı ve ücret ekleri bakımından ispat yükünün işçiye ait olduğundan söz etti. İşverenin iş yerinde veya bankaya yaptığı ödemelerde işçiye ücret hesabını gösterir imzalı veya iş yerinin özel işaretini taşıyan bir pusula vermek zorunda olduğunu hatırlatan Prof. Dr. Alpagut, ödemenin günü ve ilişkin olduğu dönem, fazla çalışma, hafta tatili, bayram ve genel tatil ücretleri gibi asıl ücrete yapılan eklemeler ve tutarlar, vergi, sigorta primi, avans mahsubu, nafaka ve icra gibi her çeşit kesintilerin ayrı ayrı gösterilmesi gerektiği bilgisini paylaştı.

Prof. Dr. Alpagut, emsal ücret kavramına ilişkin şu açıklamalarda bulundu, “İşveren, işçiye sözleşmede

veya toplu iş sözleşmesinde belirlenen; sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde asgari ücretten az olmamak üzere emsal ücreti ödemekle yükümlüdür. Görüldüğü gibi TBK 401’e göre ücretin sözleşmede belirtilmemiş olması durumunda, emsal ücret ödenmesi gerekmektedir. Ancak bu durum, sözleşmede hüküm bulunan hallerde emsal ücret araştırmasına gidilemeyeceğini göstermez.

Emsal ücret araştırması konusundaki Yargıtay kararlarına bakıldığında, ücret miktarı konusunda taraflar arasında herhangi bir uyuşmazlık bulunmamakta ise emsal ücret araştırmasına gidilmeyeceğine vurgu yapan Prof. Dr. Alpagut, “Ancak benim de dosyalarda gördüğüm şu: Yerel mahkemelerde hâkimler daha ilk ön inceleme aşamasında emsal ücret araştırmasını da talep ediyor. Esasında böyle bir araştırmayı talep etmesine gerek yok ancak bunun ne etkisi var? Bu sefer süreç uzuyor. Odalardan, meslek kuruluşlarından

gelmesi bekleniyor. Dolayısıyla yerel mahkeme hâkimlerinin bunu bir refleks hâlinde uygulaması gerekir diye düşünmekteyim.” dedi.

Prof. Dr. Alpagut, tek başına, “Bordronun imzalı olmasının sözleşmenin sona ermesi aşamasında bordrodaki ücretten daha yüksek ödeniyordu!” iddiasını ortadan kaldırmamakta olduğuna vurgu yaparken Yargıtay’ın “Bordronun imzalı olması araştırmaya engel değildir.” ifadesini paylaştı.

Yargıtay’ın kararları incelendiğinde, genel olarak taraflar arasında ücret miktarında uyumsuzluk bulunmasının, emsal ücret araştırması için yeterli görülmemekte olduğunu aktaran Alpagut, bu noktada uyumsuzluğun makul veya yerinde olup olmadığı konusunda bir değerlendirme yapıldığını dile getirdi.

Prof. Dr. Alpagut, Yargıtay kararlarında, emsal ücret araştırmasının sadece ticaret odasından yapılmasının yeterli olmadığını belirterek meslek kuruluşları ve sendikalardan ayrıca TÜİK’ten de araştırma yapılması gerektiğini ifade etti.

Prof. Dr. Alpagut, bordronun gerçeği yansıtmadığı şüphesine ilişkin şu açıklamada bulundu: “Çalışma hayatında daha az vergi ya da sigorta primi ödenmesi amacıyla zaman zaman, iş sözleşmesi veya ücret bordrolarında gösterilen ücretlerin gerçeği yansıtmadığı görülmektedir. Bu durumda, gerçek ücretin tespiti önem kazanır. İşçinin kıdem, meslek unvanı, fiilen yaptığı iş, iş yerinin özellikleri ve emsal işçilere ödenen ücretler gibi hususlar dikkate alındığında imzalı bordrolarda yer alan ücretin gerçeği yansıtmadığı şüphesi ortaya çıktığında, bu konuda tanık beyanları gözetilmeli, emsal ücret araştırması yapılmalıdır.”

Toplantının ikinci oturumunda ise Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kübra Yenisey ve Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Üyesi Şahin Çil sunum yaptılar.

Oturumda, ilk olarak İş Kanunu Kapsamında Çalışma ve Dinlenme Süreleri konusunda sunum yapmak üzere Şahin Çil söz aldı.

Çalışma ve Dinlenme Süreleri

Fazla çalışma, ulusal bayram, yıllık izin, hafta tatili konularına değinen

Şahin Çil, sunumunda özellikle çalışma hayatının en çok tartışma konusu olan fazla çalışma konusunda bilgi aktardı.

Haftalık kırk beş saati aşan çalışmaların fazla çalışma olduğunu hatırlatan Çil, haftalık kırk beş saate ulaşmasa bile bazı çalışmaların yapısı gereği doğrudan fazla çalışma olabildiğini belirterek bu istisnalardan birisinin günlük on bir saatlik çalışma süresinin aşılması olduğunu ve bu çalışmanın denkleştirmeye tabi tutulamayacağı yönünde kararlar bulunduğunu açıklayarak söz konusu çalışmanın karşılığının ya ücret olarak ya da serbest zamanla karşılanması gerektiğini söyledi.

Çil, haftalık 45 saatlik çalışma süresine ilişkin istisnai durumlardan söz ederek 24 saatlik çalışma dilimlerini Yargıtay kararından verdiği örnekle açıklama getirdi: “Yargıtay, sırayla yirmi dört saat çalışan ve yirmi dört saat dinlenen işçinin fazla çalışmalarının haftalık kırk beş saati aşan kısmı yerine fiilen çalışılan günlerde günde on bir saati aşan kısmının fazla çalışma olduğunu kabul etmiştir.” dedi.

Gece çalışmalarının ise haftalık kırk beş saati aşan fazla çalışmalarının istisnası olduğunu ifade eden Çil, bu çalışmalarda günlük yedi buçuk saati aşan sürelerin doğrudan fazla mesai kapsamına gireceğini belirtti. Çil, 2015 yılında Kanun'da yapılan bir değişiklik ile turizm, özel güvenlik ve sağlık sektörü bakımından gece çalışmalarındaki yedi buçuk saatlik sınırın uygulanmayacağına dair hüküm getirildiğini dolayısıyla bu sektörlerde de haftalık kırk beş saat kuralına bakılacağına açıklama getirdi.

Kırk beş saat kuralının bir başka istisnasının da sağlık kuralları bakımından günde yedi buçuk saat ve daha az çalıştırmayı gerektiren işlerde çalışanların bu saati aştıkları takdirde fazla mesai olacağını belirten Çil, aşan sürelerin %50 zamlı ücret ya da serbest zamanla karşılanmak zorunda olduğunu ifade etti.

Çil, işçinin fazla çalışmada ispata ilişkin ise şu bilgileri verdi: "Fazla çalışma yaptığını iddia eden işçi, bu iddiasını ispatla yükümlüdür. Kural olarak işçi, fazla çalışma yaptığını her türlü delille ispat edebilir. Fazla çalışmanın ispatı konusunda iş yeri kayıtları, özellikle iş yerine giriş çıkışı gösteren belgeler, iş yeri iç yazışmaları delil niteliğindedir. Puantaj kayıtlarının varlığı halinde, fazla çalışmanın ispat için sadece kayıtlara itibar edilir. İşçinin imzasını taşıyan ya da elektronik kayıtlar, hepsi yazılı delil mahiyetinde ispat araçlarıdır. Bu tür yazılı delil varsa aksini artık tanıkla kanıtlamak mümkün değildir."

Fazla çalışmaların ispatı noktasında yazılı delil bulunmadığı veya delillerin hesaplamaya elverişli olmadığı hallerde tanıkla ispat gerekeceğine dikkat çeken Çil, Yargıtay

uygulamalarında herkesçe bilinen bazı vakalardan da yararlanılabileceğini, fazla çalışmaların ispatı noktasında dinlenen tanıkların iş yerindeki çalışma düzenini bilebilecek durumda olmalarının önemli olduğuna açıklama getirdi.

Fazla çalışmayı ispat yükümlülüğünün işçi üzerinde olduğunu belirten Çil, işverenin de kayıt tutma yükümlülüğü olduğunu, işverenin kayıt tutma ve işçiye belge verme yükümlülüğü ispat yükümünün yer değiştirmesi sonucunu doğurmayacağını, başka bir anlatımla işçinin sadece işveren kayıtlarına dayandığını belirterek ispat yükümünü yerine getirmiş sayılamayacağı hususuna vurgu yaptı ve her iki taraf da tanıkla ispata kalkıştığında ve her iki taraf tanıklarının beyanları birbiri ile çeliştiğinde, belge ve kayıt tutma yükümlülüğüne uymayan

işveren aleyhine çözüme gidilebileceği hususuna vurgu yaparak, “İşveren puantaj kaydı tutmazsa bu durum, işçinin de ispat yükünü kaldırmaz ama işçinin ispat yükü hafifler.” dedi.

Çil, imzalı tahakkuklu bordroların ispata etkisi konusuna da açıklama getirdi. İmzalı ücret bordrolarında fazla çalışma ücreti ödendiği anlaşıyorsa, kural olarak işçi tarafından gerçekte daha fazla çalışma yaptığının ileri sürülmesinin mümkün olmayacağını, bu nedenle imzalı ve fazla çalışma tahakkukunu içeren bordrolarda yer alan çalışma süresini aşan fazla çalışmaların yazılı delille ispatı gerekeceğini belirtti ve konunun istisnalarını açıkladı.

Husumetli tanık konusunu da açıklayan Çil, husumetli tanık beyanlarına itibar olunarak fazla çalışma ispat olunamaz şeklinde, çok sayıda karar olduğunu ama bu durumun da bütünüyle geçerli olmadığını, Yargıtay’ın tüm kararlarının bu istikamette olmadığını örneklerle açıkladı.

İşverenin Tespitinde Organik Bağ ve Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması

Seminerde, Çil’in ardından, İşverenin Tespitinde Organik Bağ ve Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması konusunda sunum yapmak üzere Prof. Dr. Kübra Doğan Yenisey söz aldı.

Prof. Dr. Yenisey, işverenin sözleşmenin tarafı olduğu için sözleşmeden kaynaklanan hakların ve yükümlülüklerin sahibi, aynı zamanda hem yetkileri hem de hakları ve yükümlülükleri olduğunu, işverenin kim olduğunun tespitinin karmaşık bir konu olduğunu ifade etti.

Prof. Dr. Yenisey, organik bağ kavramında şirketlerin bir bütün sayıldığını, tüm süreden, tüm alacaklardan müteselsil sorumluluğa gidildiğini, kıdeme ilişkin hakların birleştirilme hususu olduğunu açıkladı. Organik bağ konusunun günümüzde karmaşık olduğunu dile getiren Yenisey, organik bağın, bugün için bakıldığında, tüzel kişilik kurma hakkının dürüstlük kuralına aykırı olarak kullanılması olarak anlaşılabilirliğine vurgu yaptı.

Prof. Dr. Yenisey, organik bağla bir tüzel kişi, şirketin diğer bir tüzel kişi şirket hâllerine sahip olmasının ötesinde, tüzel kişilik perdesinin kötüye kullanıldığı hâlleri anlamak gerektiğini belirterek şu ifadeleri kullandı: “9. Dairenin önemli bir bölüm kararında da bunun izlerini görüyorum. Yani salt iki şirket arasındaki sermaye yapısının aynı veya benzer olması tek başına bir kötüye kullanım olarak nitelendirilemez. Burada tek başına sermaye yapısına bakarak sonuca gidemeyeceğimizi düşünüyorum.”

9. Dairenin 2016 tarihli kararının, “Organik bağ ilişkisinde işveren sıfatı olan tüzel kişinin işçinin iş sözleşmesinden veya İş Kanunu’ndan doğan haklarını kullanmasının engellenmesi için temsilde farklı kişiliklere yer vermesi söz konusudur. Bu durum, tüzel kişinin bağımsızlığı sınırlanır ve organik bağ içinde bulunan kişi ile özdeş kabul edilir.” şeklinde olduğunu belirten Prof. Dr. Yenisey, “Yani burada özel bir tüzel kişilik perdesinin

kötüye kullanıldığı hâli aradığını görüyoruz.” dedi.

Prof. Dr. Yenisey, 9. Dairenin “Organik bağ ilişkisinde işveren sıfatı olan tüzel kişinin işçinin iş sözleşmesinden veya İş Kanunu’ndan doğan haklarını kullanmasının engellenmesi için temsilde farklı kişiliklere yer vermesi söz konusudur. Bu durumda, tüzel kişinin bağımsızlığı sınırlanır ve organik bağ içinde bulunan kişiyle özdeş kabul edilir.” kararına değinerek, “Bu anlamda, hakkın kötüye kullanılması, Kanuna karşı hile, işçiye zarar verme, tarafta muvazaa ve nam-ı müstear yaklaşımı nedeniyle dolaylı temsil söz konusudur. Bu durumlar söz konusu olduğu hâlde, tüzel kişilik perdesinin aralanması suretiyle gerçek işveren veya organik bağ içinde olan tüm işverenler sorumlu tutulmaktadır.” açıklamasında bulundu.

Prof. Dr. Yenisey, Dairenin kararında, 22. Dairenin bu açıklıkta bir kararını görmediğini ancak, “Tüzel kişi ile ortakların alanlarının organizasyon ve mal varlıklarının birbirine karışması, yetersiz sermaye, özellikle şirket tüzel kişiliğinin bilinçli olarak üçüncü kişileri zarara uğratması ile tüzel kişilik perdesinin ortadan kaldırılması nedenlerindendir.” şeklinde genel bir tanım olduğunu aktardı.

Prof. Dr. Yenisey, organik bağın tespitinde gerekli hususların; ticaret sicil kayıtlarından şirketlerin hâkim sermaye ortakları ile diğer şirketin ortaklarının aynı olması, şirketlerin Ticaret Sicilinde kayıtlı adreslerinin aynı olması, faaliyet konularının aynı olması, yönetim kurulu üyelerinin aynı kişiler olması, aynı adreste faaliyet göstermeleri, işçinin ara vermeksizin bir şirketten diğerine geçiş yapması, kesintisiz çalışmaya devam etmesi olduğunu açıkladı.

Yenisey, konuşmasının devamında, Yargıtay’ın şu kararlarından örnek verdi: “Somut uyumsuzlukta, her ne kadar davalı ... tarafından büyük hissedar olarak ortak kurulmuş ve yönetimine ... tarafından görevlendirmeler yapılmış ise de davalı ... özel hukuk hükümlerine göre kurulmuş, faaliyet alanı açık olan bir şirkettir. İş sözleşmesi bu şirket ile imzalanmış, davacı da bu şirket işçisi olarak çalışmıştır. Burada diğer davalı ...’ın davalı şirketi kurarak işçinin, işçilik haklarına zarar verme kastıyla tüzel kişilik hakkını kötüye kullandığı yönünde somut bir delil bulunmamaktadır. Kaldı ki dosya içeriğine göre, davalı ...’de davacının iş akdinin feshinden önceki tarihlerde 30’dan fazla işçi çalıştığı anlaşılmaktadır. Ancak davacının fesih bildirim tarihinde ise işçi sayısının 30’un altına düştüğü sabittir. Salt organik bağ

olması 30 işçi sayısının tespiti için yeterli bir kriter değildir.”

“Müşterek tanık ... talimatla alınan ifadesinde, davalı şirketlerin ortaklarının ve adreslerinin aynı olduğunu, aynı alanda faaliyet gösterdiklerini, davalı ...’ın ekonomik durumunun iyi olmaması nedeni ile çalışanlarını aşama aşama diğer davalı ...ne devrettiğini beyan etmiştir. Müşterek tanığın bu beyanları ve dosya kapsamında yer alan ticaret sicil kayıtları birlikte değerlendirildiğinde, davalı Şirketlerin aynı alanda faaliyette bulundukları ve aralarında organik bağ olduğu anlaşılmakta olup, davacının davalı T... nezdinde işe iadesine karar verilmesi yerinde ise de mali haklardan her iki davalının birlikte sorumlu tutulması gerekirken, davalı ... yönünden davanın reddine hükmedilmesi hatalıdır.”

Yenisey, “Kararlara ilişkin organik bağ veya faaliyet farklı olsa bile birlikte istihdamda tüm işverenlere hizmet veren işçiler ile geçişleri yapılan işçiler yönünden, iş kolunun aynı olmasına gerek yoktur.” açıklamasında bulundu.

Seminer, katılımcılara yöneltilen soruların cevaplandırılmasının ardından, İNTES Hatıra Ormanı’nda konuşmacılar adına dikilen fidanlara ilişkin sertifika takdimiyle sona erdi.

TOPLANTI

Yapım İşlerinde Elektronik İhale Uygulamaları ve Genel Değerlendirme Toplantısı

Kamu İhale Mevzuatında 19.06.2018 tarih ve 30453 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliklerle, e-İhale uygulamasına geçilmesi ve ihalelerde e-Eksiltme ve yeterlik sistemi üzerinden e-İhale yapılabilmesi gibi elektronik ihale uygulamaları konusunda birçok yenilikler gelmiştir. Bu kapsamda, mevzuat uygulamalarına ilişkin yeniliklerin değerlendirilmesi amacıyla ihale mevzuatının taraflarının bir araya geldiği toplantı düzenlendi.

Kamu İhale Kurumu ve İNTES-ASMÜD-TMB'nin düzenlediği Yapım İşlerinde Elektronik İhale Uygulamaları ve Genel Değerlendirme Toplantısı, 24 Aralık 2018 Pazartesi günü, Ankara'da gerçekleşti. Toplantının açış konuşmaları Kamu İhale Kurumu Başkanı Hamdi Güleç ve İNTES Yönetim Kurulu Başkan Vekili, Türkiye Müteahhitler Birliği -TMB Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye Asfalt Müteahhitleri Derneği-ASMÜD Yönetim Kurulu Muhasip Üyesi Deha Emral tarafından gerçekleştirildi.

Üç sivil toplum kuruluşu adına konuşan Emral, sözlerine Türkiye Büyük Millet

Meclisi Genel Kurulu gündeminde olan sektörü çok yakından ilgilendiren sözleşmenin tasfiyesine ve devrine imkân sağlayacak madde değişikliğine değinerek başladı, aynı kanun teklifinde yeterlilik kriterleri konusunda da önemli değişiklikler getiren bir başka madde olduğunu, her iki düzenleme ve bunların uygulamalara yansımalarının sektörde, 2019 yılının ana gündemini oluşturacak önemde olduğundan söz etti.

Bu düzenlemelerden birisinin, 2018 yılında sektörümüzün aldığı yaraları bir nebze de olsa sarmaya fayda sağlayacağını diğerinin ise

2019 yılına yapılacak ihalelerde daha nitelikli, daha yeterlilikte isteklilerin katılımını sağlayacağını aktararak; "Bu düzenlemelere göre mali yeterlilikte isteklilerin ihale cirosu konusu, işle ilgili cirolar olacaktır. Kanun teklifinde toplam ciro düzenlenmesi hâlâ korunmaktadır. Ancak burada belirtmeliyim ki bizim için önemli bir husus, yapım işi ihalesine giren isteklinin mali yeterliliğini gösteren cironun yapım işlerinden elde edilmesidir. Meslek ve teknik yeterlilikte iş yönetme ve denetleme belgeleri için daha adil

bir düzenleme beklenmektedir. Yurt dışından temin edilen iş deneyim belgelerinin hakkaniyete aykırı sonuçlar doğurmaması bizim için önemlidir. İş deneyim belgeleri konusunda Kuruma ikincil mevzuatı düzenleme yetkisi verilmektedir. Bu alanda yapılacak çalışmalara her türlü desteği vermeye hazırız.” dedi.

Emral, 2018 yılında karşılaşılan ekonomik dalgalanmaların yatırımların sürdürülebilirliği açısından bazı riskleri de beraberinde getirdiğini, ortaya çıkan sorunların ağırlaşmasında halen uygulanmakta olan Fiyat Farkı Kararnamesinin önemli rol oynadığını aktararak Fiyat Farkı Kararnamesi’nin 2019 yılında yeniden güncellenmesi gerektiğine ilişkin görüşlerini açıkladı.

Yapım işinde ana imalatlarda kullanılacak katsayılar ve endekslerin,

fiyat farkının temeli olması gerektiğini ifade eden Emral, genel indeks kullanılmaması ve beklenmeyen gelişmeler için kararnamede koruyucu düzenlemelerin yer almasının önemine işaret etti.

Emral, aşırı düşük teklifler konusuna ilişkin görüşlerini de paylaşarak; “Aşırı düşük verilmiş tekliflerin sorumluluk sahibi teklifler ile aynı kulvarda yarışmasını doğru bulmuyoruz. Çözüme yönelik çalışmalara devam etmemiz gereken konulardan biri de budur.” ifadelerini kullandı.

İhaleye yönelik yapılan şikâyetler konusuna da değinen Emral, şikâyetlerin her zaman hak ihlaline dayanmadığını, ihale sürelerini gereksiz kesintiye uğratabildiğini, yersiz şikâyetlerin gerçek hak kaybına yol açabildiğine açıklama getirerek,

bu süreçte hem idarelerimizin hem de isteklilerimizin zarar görebildiğini aktardı.

Emral’ın ardından Kamu İhale Kurumu Başkanı Hamdi Güleç açış konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet edildi.

Sözlerine, modern bir yapıya sahip kamu alımları sisteminin 4734 ve 4735 sayılı Kanunlarla düzenlenerek 2003 yılı başından itibaren uygulamaya geçirildiğini ifade ederek başlayan Güleç, kamu alımlarının dinamik ve sürekli yeniliğe açık bir alan olmasının, zaman içerisinde kanun düzeyinde birtakım değişikliklerin yapılmasını gerektirdiğini, bu değişikliklerin esasen kamu alımlarının sosyal ve ekonomik politika aracı olarak kullanılmasına yönelik olduğunu anlattı ve 2018 yılı içerisinde de bazı değişikliklerin hayata geçtiğinden söz etti. Güleç, sözlerinin

devamında; “Sektörün uzun süredir dile getirdiği bazı sorunların çözümüne ilişkin düzenlemeler gündemimizde bulunmaktadır. Meclis gündeminde bulunan ve Genel Kurulda görüşülecek kanun teklifinde, ekonomide meydana gelen değişimler dikkate alınarak 4735 sayılı Kanun’a sözleşmelerin tasfiyesi veya devri ile ilgili bir geçici madde eklenmesi öngörülmektedir.” dedi.

Güleç, bahsi geçen düzenleme ile belirli şartlar dahilinde, imalat girdilerinin fiyatlarında beklenmeyen artışların meydana gelmesi nedeniyle yüklenicinin yazılı başvurusu ve idarenin onayına bağlı olarak sözleşmelerin feshedilip tasfiye edilebileceğini veya devredilebileceğini açıklayarak “Bu sayede mevcut sözleşmelerde ortaya çıkan sıkıntılarda nispeten bir rahatlama sağlanması beklenmektedir.” dedi.

Aynı kanun teklifinde, isteklilerin yeterliliklerine ilişkin süreci disipline edecek hükümlerin de bulunmakta olduğunu ifade eden Güleç, ekonomik ve mali yeterlilikle ilgili olarak isteklinin ihale konusu işle ilgili cirosunu gösteren belgelerin istenmesi, iş deneyim belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişilerin ihaleye girebilmesinde mevcut şartların yanı sıra, belge sahiplerinin ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili olması, yurt dışından alınan iş deneyim belgelerinin kullanımı gibi hususların uzun süredir tüm paydaşların gündeme getirdiği konular olduğunu açıkladı.

Elektronik ihale kavramı konusuna ilişkin de açıklamalarda bulunan Güleç, e-ihale sürecinin kamusal satın

alma işlemlerinin daha etkin, daha verimli ve kaynakların amacına uygun biçimde kullanılması ilkeleri için önemli bir araç hâline geldiğini, bu aracın daha etkin kullanımının Hükümetimiz tarafından da benimsenmiş olduğunu açıkladı.

Güleç, 1 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla başlayacak eylem doğrultusunda öncelikle e-Teklif alınan beyan usulünün kullanımına ilişkin parasal limit artırılarak mal ve hizmet alımları bakımından kapsamın genişletilmiş olduğu bilgisini paylaşarak, Kurum tarafından 7 bini aşkın kamu personeline e-ihale ve e-Eksiltme uygulaması konusunda eğitim verilerek farkındalığın artırıldığını ve idarelerin e-ihaleyi kullanımda önemli bir artış sağlanarak e-ihale sayısının 1.200’ü aştığını açıkladı ve şu ifadeleri kullandı; “Bugün gerçekleştirdiğimiz etkinlik ise

Güleç, kamu alımları alanında yeni bir uygulama olarak, elektronik eksiltme yönteminin hayata geçirildiğinden de söz etti.

istekli tarafına yönelik ilk kapsamlı bilgilendirmemiz olacaktır.

e-İhalenin yaygınlaştırılması hedefi doğrultusundaki ikinci önemli düzenlemenin, elektronik ortamda temin veya teyit edilebilen belgelerin kâğıt ortamında sunulması yerine, bu belgelerdeki bilgilerin beyan edildiği bir standart formun sunulması imkânı olduğunu hatırlatan Güleç, “Bu sayede ihalelere katılım maliyetleri azaltılarak gerek teklif hazırlama gerekse teklif değerlendirme süreçlerinin daha kolay ve hızlı hâle getirilmesi amaçlanmaktadır.” dedi.

Güleç, kamu alımları alanında yeni bir uygulama olarak, elektronik eksiltme yönteminin hayata geçirildiğinden de söz etti. Uygulamanın, ihaleye teklif veren isteklilerin elektronik ortamda fiyatlarını eksiltmek suretiyle yeniden yarışabilmelerine imkân tanıyacağını açıkladı.

2 Ocak 2019 tarihi itibarıyla e-İhale ile yapılabilecek alımlarda, parasal limitlerin tümüyle kalkacağı bilgisini de paylaşan Güleç, yapım işlerinin bu yöntemle yapılabilmesinin mümkün hâle geleceğini, bu sayede yıllık 50 milyon liralık belge tasarrufu sağlanmasının öngörülmekte olduğunu ve yılda 90 binin üzerinde ihalenin %90’ının elektronik ortamda yapılabilmesi sağlanarak tasarruf temin edileceğini aktardı.

Güleç, gelecek dönem çalışma planlarını ise şu şekilde sıraladı: 2019 yılı Cumhurbaşkanlığı Hükümet Programı’nda belirlenen hedefler doğrultusunda; ölçek ekonomisinden yararlanmak amacıyla ortak ve toplu alımın yaygınlaştırılmasına yönelik düzenlemelerin yapılması, bu kapsamda elektronik bir platform kurulması, kamu alımlarının bölgesel kalkınma ve teknolojik gelişme amaçlı kullanımına ilişkin

mevzuatın hazırlanılarak yürürlüğe konulması, mal alımlarında hızlı ve etkin bir tedarik yapısı oluşturacak dinamik alım sisteminin kurulması. Ayrıca, yine 2019 yılında aynı tipteki ihalelerde işlem maliyetlerinin azaltılması amacıyla yeterlilik sisteminin kurulması gibi uluslararası uygulamalarda da karşılığı olan çalışmalara devam edilmesi.

İki oturumda gerçekleşen toplantının birinci oturumunda, Kamu İhale Kurumu uzmanları Burak Yağız Atlı ve Fatih Mehmet Oflazoğlu sunumlarını gerçekleştirdi.

Yapım İşlerinde Elektronik İhale ve Elektronik Eksiltme Uygulamaları

Fatih Mehmet Oflazoğlu, sunumunda, elektronik ihale uygulamaları hakkında bilgi verdi. Sunumuna, 2017 yılında yapılan kamu ihalelerine ilişkin olarak istatistikleri paylaşarak başladı.

İstatistikler penceresinde de bakıldığında ihale sayısının fazla olmasının nedeniyle işlemlerinin elektronik ortama aktarılmasının hedeflenmekte olduğunu belirten Oflazoğlu, Elektronik İhale Projesiyle kamu ihalelerinin temel ilkelere uygun olarak gerçekleştirilmesi ve bu ihalelerde şeffaflığın sağlanması ve bu sayede kamuoyunun bilgi sahibi olması sağlanarak kamuoyu denetiminin sağlanmasının ve ihale dokümanı hazırlama ve tekliflerin hazırlanması ve değerlendirilmesine de idare ve istekliler tarafından yapılabilecek olası hataların önlenmesi suretiyle ihalelerin hızlı, etkin ve verimli bir şekilde yapılmasının hedeflenmekte olduğunu altını çizdi.

Oflazoğlu, bir başka önemli hedefin de elektronik ihaleyle birlikte, insan unsurunun ihalelerdeki etkisinin en

aza indirilmesi suretiyle ihalelerdeki yolsuzlukların ve usulsüzlüklerin en aza indirilmesi olduğunu söyledi.

Oflazoğlu, EKAP'ın devreye alınmasıyla birlikte elektronik ihale işlemlerinin kademeli olarak elektronik ortamda gerçekleştirilmeye başlandığını belirterek; EKAP'ın açıldığı 1 Eylül 2010 tarihi itibarıyla ihale isteklilerin ihaleyi yapan idareyi ziyaret etme zorunluluğunun ortadan kalktığını, 1 Aralık 2010 tarihi itibarıyla da ihale dokümanı elektronik imza kullanılarak indirilmesi uygulamasının başladığını anlattı. Sözlerine, istekliler tarafından EKAP'a bağlanmak suretiyle ve elektronik imza kullanılarak doküman indirilmesi hâlinde artık dokümanın satın alınmasına gerek kalmayacağı bilgisini ekledi.

Oflazoğlu, EKAP'ın ilerleme aşamalarını şu şekilde sıraladı: 19

Haziran 2013 tarihi itibarıyla münferit sözleşmelerde elektronik ortamda teklif alma ve değerlendirme sağlayan uygulama devreye alınmış; 1 Ocak 2015 tarihinde yabancı istekliler dışında isteklilerin EKAP'a kaydı zorunlu hale gelmiş ve EKAP üzerinden tebligat uygulaması başlamış; 19 Haziran 2018 tarihinde beyan usulü ile yapılabilecek ihalelerin limiti artırılmış, belgelerin sunulmuş şekline, elektronik eksiltme ve yeterli sistemine ilişkin hükümlere ikincil mevzuatta yer verilmiştir.

EKAP'ın devreye alınmasıyla birlikte, veri paylaşımına yönelik olarak Kurum ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarıyla çeşitli entegrasyonlar yapıldığını anlatan Oflazoğlu, bazı kurum ve kuruluşlarla protokoller imzalandığını, bazılarıyla entegrasyonlar sağlandığını, bazılarıyla da görüşmelerin devam ettiğini belirterek aynı zamanda bankalarla yapılan entegrasyonlar sayesinde geçici teminat mektubu ve banka referans mektuplarının elektronik ortamda sorgulanabilmesinin sağlandığını anlattı.

Oflazoğlu, Kurum tarafından yürütülen çalışma ile katılım ve yeterlilik belgelerinin mümkün olduğu ölçüde azaltılarak katılım ve yeterlilik belgelerine ilişkin belgelerin, fiziki ortamda sunulmasını ortadan kaldırmayı planladıklarını ifade etti.

Oflazoğlu, konuşmasının devamında mevzuatta belgelerin azaltılması amacıyla "Sunulmayacak Belgeler Tablosu" adında, yeni bir standart form eklendiğini belirterek; "Bu tablo uyarınca da istekli tarafından katılım ve yeterlilik belgelerine ilişkin bilgilere sunulacak belgeler tablosunda yer verilmesi hâlinde artık isteklinin bu katılım ve yeterlilik belgelerine ilişkin olarak herhangi bir belge sunmasına gerek kalmayacaktır. Bu durumda da değerlendirme EKAP'tan veya ilgili internet sayfası üzerinden ulaşılan bilgi ve belgeler esas alınarak yapılacaktır." açıklamalarında bulundu ve sözlerine, sunulmayacak

Elektronik eksiltmenin, teklif değerlendirme ve teklif verme aşamasının genişletilmesi olarak düşünülebileceğini açıklayan Oflazoğlu, ilk ihale sürecinde verilen tekliflerin daha sonra eksiltmeyle beraber verilecek tekliflerle genişletilebildiğini, her istekli ister eksiltmeye katılsın ister katılmasın, son vermiş olduğu teklifle bağlı olduğunu anlattı.

belgeler tablosunun kısmi teklife açık ihalelerde, her bir kısım için ortak girişimlerin katıldığı ihalelerde ise her bir ortak tarafından ayrı ayrı doldurulması gerekmekte olduğunu ekledi.

Atlı, 2 Ocak 2019 tarihinden itibaren yapım işi ihalelerinde de elektronik ihale uygulamasının devreye alınacağı bilgisini paylaşırken, limitler de kaldırıldığından artık 2 Ocak 2019 tarihinden itibaren herhangi bir yaklaşık maliyet limiti olmaksızın tüm yapım ihalelerinin elektronik ortamda yapılabileceği hususunu hatırlattı.

Yeterlilik sertifikası üzerinden yeterlilik tespiti yapılan yapım işi ihalelerinin de e-İhale yoluyla yapılabileceğinden söz eden Atlı,

buna ilişkin olarak Yeterlilik Sistemi Yönetmeliği hazırlandığını açıkladı.

Elektronik Eksiltme Elektronik eksiltme ihale işlemleri

Kamu ihale Kurumu Uzmanı Burak Yağız Atlı ise Elektronik Eksiltme ihale işlemleri konusunda sunum yaptı.

Kamu alımlarında elektronik eksiltmeyi, teklif değerlendirme aşamasından sonra geçerli teklif sahibi isteklilerin tekrar yarışabilmelerine imkân tanıyan bir elektronik araç olarak tanımlayan Atlı, burada Kurum olarak kamu kaynaklarının verimli kullanımı, rekabetçi koşulların sağlanmasını, isteklilere teklif değerlendirme aşamasından sonra tekrar yarışma imkânı verilmesinin amaçlandığını dile getirerek e-Eksiltmeye ilişkin mevzuat düzenlemelerinin nerelerde yer aldığını sıraladı.

Açık İhale, belli istekliler arasında ihale usulleri ile yapılan ve aşırı düşük teklif açıklaması istenilmeksizin sonuçlandırılan mal alımı ihalelerinde, danışmanlık hizmet alımları hariç olmak üzere hizmet alım ihalelerinde, ön projeyle çıkılanlar hariç yapım işleri ihalelerinde e-Eksiltmenin kullanılabileceğini belirtti.

Atlı, sözlerinin devamında elektronik eksiltme yapılacağına dair bilgilerin hem ihale ilanında hem de idari şartnamede yer aldığından söz ederek; “Yani istekli söz konusu ihalede eksiltme yapıp yapılmayacağı hususunu hem ihale ilanında hem de idari şartnamede görecek. Elektronik eksiltme bir elektronik uygulama olmasına rağmen hem fiziki ortamda hem de elektronik ortamda yapılan ihalelerde uygulanabilecek.” ifadesini kullandı.

Elektronik eksiltmenin, teklif değerlendirme ve teklif verme aşamasının genişletilmesi olarak düşünülebileceğini açıklayan Atlı, ilk ihale sürecinde verilen tekliflerin daha sonra eksiltmeyle beraber verilecek tekliflerle genişletilebildiğini, her

istekli ister eksiltmeye katılsın ister katılmasın, son vermiş olduğu teklifle bağlı olduğunu anlattı.

Atlı istekliler açısından elektronik eksiltmenin akış şemasına şu açıklamaları getirdi: “Elektronik eksiltmeye ilişkin idarenin hazırladığı davet, EKAP üzerinden isteklinin tebligat sayfaları altında posta kutusuna düşüyor. İstekli daha sonra almış olduğu davet sonucunda eğer elektronik eksiltmeye katılmayı düşünüyorsa daveti kabul eder fakat elektronik eksiltmeye katılma zorunluluğu olmadığı için ihale aşamasında verdiği teklifle bağlı olarak kalır. Burada, elektronik eksiltmenin istekliler açısından zorunlu olmadığını anlıyoruz. İdare işin yaklaşık maliyeti, sektörün durumuna göre yapacağı analizle o ihalenin eksiltmeye uygun bir ihale olduğunu düşünüyorsa ihalesinin ilanına eksiltmeyle çıkacak.”

Atlı, geçersiz teklif sahiplerinin bir şekilde elektronik eksiltme turlarına katılmasının mümkün olmayacağına vurgu yaptı. İsteklilerin davet formunu aldıkları zaman, davet formunda eksiltmeye dair bir zaman çizelgesi bulacağını, bu zaman çizelgesinin turlar arasındaki süreleri ve bütün turların sona erme saatini göstereceğini söyledi.

Atlı, davet alındığında ve eksiltmenin tarihinde, en az yirmi dakika öncesinde bilgisayar başında isteklilerin hazır bulunmasını önerdi. Atlı, eksiltmenin daima en son verilen fiyat teklifi üzerinden yapıldığını, ilk eksiltmenin, doğal olarak ihalede verilen ilk teklif üzerinden başlayacağını, bir başka kural olarak da her bir teklifin, önceki tekliften asgari fark aralığı kadar azaltılması gerektiğini, eğer asgari fark aralığının altında bir eksiltme yapılırsa sistemin bunu otomatik olarak reddedeceğini anlattı.

İlk turda teklif veren istekli, ikinci

tura katılmaz ise daha sonraki turlara teklif veremeyeceğinin altını çizen Atlı, ancak isteklinin ilk turda vermiş olduğu teklifle bağlı kalacağını söyledi.

Toplantıda, İNTES Genel Sekreteri Necati Ersoy da sektörün gündemindeki 4734 sayılı Kanun Değişiklikleri, Gelecek Dönemde Yapılacak İşlere Uygulanmak Üzere Fiyat Farkı Kararnamesinde Değişiklik, Kanun Değişikliği Gerektiren Diğer Konular hususunda açıklamalarda bulundu.

Ersoy, ilk olarak TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen sözleşmelerin tasfiyesi ve devir hakkı konusunu ele aldı. Metinde geçen sekiz önemli hususu şu şekilde aktardı: Birincisi, mevcut değişikliğe göre, 30.6.2018 tarihinden önce 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihalesi yapılan işler olması.

İkincisi, sadece yapım işlerinin değil, devam eden tüm hizmet, mal işlerinin de kapsamı içerisinde olacağı. Üçüncüsü, Kanunun kabulünden itibaren altmış günlük sürede yüklenicinin yazılı başvurusu ve idarenin de buna bağlı olarak onayının esas alınacağı. Dördüncüsü, yüklenimi ortak girişim tarafından yürütülen sözleşmelerde devir söz konusu olursa, hisse devirlerinde ilk ihaledeki yeterlilik şartlarının aranmaması hususunun düzenlenmiş olduğu. Beşincisi, bu şekilde anlaşma yapıldığında yüklenicinin teminatının iade edileceği. Altıncısı, bu tasfiye işleminin yapıldıktan sonra yüklenicinin herhangi bir hak talep edememesinin düzenlenmiş olması. Yedincisi, idarenin onay verdiği işlerde can, mal güvenliği ile yapı güvenliğine yönelik tedbirler alındıktan sonra

tasfiye edilebileceğinin düzenlenmiş olması. Sekizincisi, bu tür fesih ve sözleşmelerde damga vergisi alınamayacağına yönelik bir hüküm içermesidir.

Ersoy, düzenleme ile ilgili 30. 06.2018'den sonra da fiyatlar değişmeye devam ettiğini, başlangıcının 30. 09.2018 olması gerektiğini söyleyerek ayrıca tasfiye ve devir onayı verecek kamu görevlilerinin güvence altına alınmasının lazım olduğuna vurgu yaptı. Kanun maddesine, "Bu madde kapsamında tasfiye ve devir için onay veren kamu görevlilerinin, yaptıkları iş ve işlemler nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz." cümlesinin ilave edilmesi gerektiğine ilişkin görüşlerini paylaştı ve "Her iki konuyu da yüce Meclisin gündemine sokmak üzere çalışmaları yürütüyoruz." dedi.

Fiyat Farkı Kararnamesi'ne yönelik açıklamalarda da bulunan Ersoy, sektör temsilcilerinin üyelerinin sorunlarını çözebilecek kalıcı bir fiyat farkı kararnamesine yönelik bir çalışma yapılması hususunda, sektörün üç sivil toplum kuruluşu yönetimi tarafından çalışma yapılacağını açıkladı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda, iş yönetme ve denetleme belgelerine ilişkin değişikliğe de değinen Ersoy, iş yönetme ve denetleme belgeleri nedeniyle yapılacak sözleşmelerin yürütülmesi konusunda yönetme ve denetleme belgeleri kullananların bulundukları şirkette temsile ve ilzama yetkili olması hususunda, eskiden sorumsuz sorumluluk bulunduğunu yeni düzenleme ile bu kişilerin sorumlu sorumlular olacağını açıkladı.

İkinci önemli meselenin de bazen bir işten yaklaşık 28 kişinin belge alabildiği deneyim belgesinin söz konusu olduğunu, bu mahzuru ortadan kaldırmak için bir sınır getirilmesinin öneminden hareketle, yapılan işin belli miktarı kadar denetim ve yönetime ilişkin belge verilmesi hem de bu belgelerin kimler tarafından alınabileceğine dair bir sınırlama getirilmesi hususlarının düzenlendiğini ve bu hususlarda Kamu İhale Kurumumuza yetki verildiğini açıkladı.

Ersoy, yurt dışı deneyim belgelerine ilişkin yapılan değişiklikte ortaya çıkan değişiklikleri ise şu şekilde sıraladı: "Birincisi, yurt dışında Kanunumuz kapsamındaki idarelere gerçekleştirilen işler dışında, yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgelerde sadece iş bitirme belgeleri dikkate alınacak. İkincisi, bu şekilde alınmış belgelerden, bunların şirketler topluluğu veya benzeri ortaklıklarda nasıl kullanılacağına yönelik kriterleri yine Kamu İhale Kurumumuz belirleyecek. Üçüncüsü ve bizce önemli olan bir konu, yurt dışından getirilmiş belgelerle kuruluşlarımız ortak girişim yaparak bir ihaleye giriyorlarsa, bu ortak girişimdeki o belge sahibinin hissesi oranında geçici ve kesin teminat vermesi meselesi düzenlendi."

Fiyat Farkı Kararnamesi'ne yönelik açıklamalarda da bulunan Ersoy, sektör temsilcilerinin üyelerinin sorunlarını çözebilecek kalıcı bir fiyat farkı kararnamesine yönelik bir çalışma yapılması hususunda, sektörün üç sivil toplum kuruluşu yönetimi tarafından çalışma yapılacağını açıkladı.

Ersoy, konuya ilişkin şu sözleri sıraladı: "İhale dokümanlarında ve sözleşmelerde fiyat farkının verileceğinin belirtilmesi ve bu fiyat farkının, malzeme girdilerine özgü işin ağırlık oralarının dikkate alınarak hesaplanması ile bu husus, isteklilerin tekliflerine de yansıtacak, böylece gerek istekliler gerekse idareler, ileride öngörülme-yen zarar ve gecikmeler ile karşı karşıya kalmayacaktır.

Yeni Fiyat Farkı düzenlemesinde genel endeks kullanılmamalı, işin niteliğine göre imalatla kullanılacak malzemelerin endeks ve katsayıları belirlenmeli ve idarelerce seçimlik olarak değil, doğrudan işin ağırlığına özgü olarak belirlenen katsayılar fiyat farkı hesabında kullanılmalıdır."

Aşırı düşük tekliflerin yatırımların, kalitesinin düşmesine sebep olan ve uzun vadede kamuya zarar veren sonuçları olan sorunlu alanlardan birisi olduğuna vurgu yapan Ersoy, 4734 sayılı Kanunda, aşırı düşük teklifler konusunda yaşanan sorunları bertaraf etmek adına Kurum tarafından eşik değerin 4 katına kadar olan ihalelerde, sınır değerin altında olan tekliflerin açıklama istenilmeksizin reddedilmesine imkan vermek üzere Kuruma yetki veren bir düzenleme yapılması gerektiğine dair sektör paydaşlarının görüşlerini paylaştı.

Toplantıda son olarak Kamu İhale Kurumu İnceleme Daire Başkanı Yusuf Uslu, Yapım İşleri İhaleleri sorunları ve çözümlerine ilişkin sunumunu gerçekleştirdi.

Uslu, sözlerine Kamu İhale Mevzuatının temel ilkelerini; saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması, kaynakların verimli kullanılması olarak sıraladı.

İdeal bir kamu alımları sisteminin; temel ilkeler arasındaki dengeyi gözeten, çok katı şekil kurallarının olmadığı, kırtasiyeciliğin ve bürokrasinin mümkün olduğunca azaltıldığı, ancak idarenin denetlenmesini ve isteklilerin yeterliğini ölçmeye imkân sağlayacak

belgelemenin bulunduğu bir sistem olarak ele almak gerektiğini belirtti.

Uslu, aslında ihale mevzuatından kaynaklanmayan sorunlar olarak gerek idarelerle gerek sektör temsilcileriyle bir araya geldiğinde edindiği gözlemlerden yola çıkarak şöyle sıraladı: İdarelerin proje hazırlama safhasına yeterli süre ayırmaması, ayıramaması. Türkiye'nin idari yapısından, idari işleyişinden ve idari alışkanlıklarından kaynaklı sorunlar. Diğer ilgili mevzuatlardan kaynaklanan sorunlar. Hak arama yolu olarak düzenlenen başvuru mekanizmalarının amacının dışında kullanılması. İhale bölümünde görevlendirilenlerin yeterli tecrübeye ve bilgiye sahip olmaması.

4734 sayılı Kanun'un iki aşamalı bir başvuru mekanizması öngördüğünü belirten Uslu, "Öncelikle idareye şikâyet yapılacak, dolayısıyla ilk olarak

idare ile sulhen yani barışçıl çözüm yolu denenecek, olmaz ise Kamu İhale Kurumuna başvuru yapılacaktır. Ancak biz idarelerin bazen verdikleri cevapların çok kısa ve gerekçesiz olduğunu görüyoruz. Yani çok ciddi iddialar var, önemli hukuki iddialar olduğunu görüyorsunuz ancak idarenin cevabı, 'şikâyet başvurusu uygun bulunmamıştır' şeklinde olabiliyor. Aslında bizim idarelerden beklentimiz, en azından iddia ile mevzuat arasında bir hukuki bağ kurarak bir gerekçe ortaya koyması ve gerekirse teknik detay vererek de bu hususları açıklaması." ifadelerini kullandı.

Uslu, son olarak mevzuat değişiklikleri ile ilgili şu maddeleri sıraladı:

Ocak 2017: Yabancı ülkedeki ilgili Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri tarafından iş bitirme belgesi düzenlenme imkânı getirildi.

2017 yılı: Yapım işlerinde sınır değer, ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklif fiyatları esas alınarak belirlenmesi yönünde düzenleme yapıldı.

2017 yılı: Yabancı ülkelerde düzenlenen belgelerin tasdikine ilişkin daha esnek, tereddütleri ortadan kaldırıci ve uygulamadaki sorunları çözücü mahiyette düzenleme yapıldı.

2017 yılı: Yerli veya yabancı kişilerin, yurt dışında yaptıkları işlere ilişkin iş deneyim belgelerinin, Kamu İhale Kurumu tarafından EKAP'a bilgi amaçlı olarak kaydedilmesi şeklinde düzenleme yapıldı.

Toplantı kurum uzmanlarına yöneltilen soruların cevaplandırılması ve İNTES Hatıra Ormanı'nda konuşmacılar adına dikilen fidanlara ilişkin sertifika takdimiyle sona erdi.

ETKİNLİK

Afyon 1. Uluslararası İçme Suyu ve Atıksu Sempozyumu

Uluslararası İçme Suyu ve Atıksu Sempozyumunun birincisi 6-7 Aralık tarihlerinde Afyonkarahisar'da gerçekleşti. Sempozyumda İNTES destekleyici kuruluşlar arasında yer aldı.

Özkaldı: Gelecek nesillere sağlıklı ve yeterli su bırakılabilmesi için Türkiye'nin kaynaklarını çok iyi koruyup, akıllıca kullanması gerekmektedir.

Afyonkarahisar'da gerçekleşen Birinci Uluslararası İçme Suyu ve Atıksu Sempozyumu'na Tarım ve Orman Bakanlığı Bakan Yardımcısı Akif Özkaldı, Afyonkarahisar Valisi Mustafa Tutulmaz, DSİ Genel Müdürü Mevlüt Aydın, DSİ Genel Müdür Yardımcıları, Tarım ve Orman Bakanlığı ve DSİ Genel Müdürlüğü'ne bağlı birimlerin merkez ve taşra teşkilatlarının temsilcileri, farklı ülkelerin hükümet temsilcileri, kamu kuruluşları, yerel yönetimler, yerli ve yabancı akademisyenler, özel sektör temsilcileri ve danışmanlar katıldılar.

Sempozyumda, küresel ısınma, iklim değişikliği ve nüfus artışı

nedeniyle artan su talebinin, sınırlı olan su kaynaklarımızdan verimli ve sürdürülebilir bir şekilde temini için, içme suyu ve atık su sistemlerinin tasarımı, işletilmesi, su kaynaklarının geliştirilmesi, korunması ve yönetilmesi konularındaki gelişmeler ortaya kondu.

Sempozyumun açılışında konuşan Bakan Yardımcısı Akif Özkaldı, "Yeryüzünün %70'ini kaplayan ve yer yüzeyinde en çok bulunan varlık olan suyun, %97'sinin denizlerde ve okyanuslardaki tuzlu sular, geriye kalan %3'lük bölümünün ise tatlı su kaynağı olduğunu ve hayatın temel

Aydın: Atık suların iyi yönetilerek geri kazanımlarının sağlanması büyük önem arz etmektedir.

kaynağı olan tatlı su kaynaklarının sadece %1'inin kullanıma müsait durumda olduğunu belirtti.

Ziraat, endüstri ve içme suyunun kontrolsüz kullanımı neticesinde su kalitesinin bozulduğuna, aynı zamanda yeraltı sularının aşırı ve dengesiz kullanımı ile yeraltı su rezervinin korunamadığına vurgu yapan Özkaldı, "Dünya genelinde sürekli artan nüfus ve kentleşme oranları içme suyu teminini de zorlaştırmaktadır. Ülkemizde de bir taraftan kalkınma için gerekli olan su kaynaklarında meydana gelmesi beklenen azalma, diğer taraftan da artan nüfusun su ihtiyacının karşılanması için yapılması gereken çalışmalarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu noktadan hareketle; küresel ısınma sebebiyle meydana gelerek kalıcı

olabilecek bir kuraklıkta içme suyu temini konusunda problemlerle karşılaşılması, mevcut ve artan ihtiyaçların karşılanabilmesi için öncelikle aksama yaratacak konuların doğru olarak tespit edilmesi gerekmektedir." dedi.

Özkaldı bu nedenle Tarım ve Orman Bakanlığı olarak şehirlerimizde içme suyu sıkıntısı yaşanmaması için "81 İl İçmesuyu Eylem Planı" hazırlandığını, bu eylem planını çok önemsediklerini, bu çalışmaların kendilerinin DSİ Genel Müdürlük yaptığı döneminde de hali hazırda başlamış olduğuna vurgu yaparak "Şehirlerimiz şu an için içme suyu sıkıntısı yaşamıyorsa bu eylem planının uygulanması neticesindedir. Bu eylem planı ile illerimizin; 2040, 2050 ve hatta 2071 yıllarına kadar içme suyu ihtiyacı planlanmıştır." dedi.

Özkaldı, atık su arıtımı için de çalışmalar yürütüldüğünü, atık suların arıtılarak yeniden kullanılması sayesinde temiz su kaynaklarının kirlenmesinin ve hızlı tükenmesinin önüne geçileceği gibi su kıtlığı olan yerlerde arıtılmış atık suların yeniden kullanılmasıyla tarımda ürün verimi ve çeşidinin de artırılacağını anlattı

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 1968 yılından bu yana işletmeye alınan 320 adet içme suyu projesi ile 46 milyon vatandaşa yıllık 4 milyar m³ içme suyu temin edildiğini, hemen hemen her ilde içme suyu çalışmaları yapıldığını ve yapılmaya devam edildiğini aktaran Özkaldı şu açıklamalarda bulundu: “İçme suyu sıkıntısı yok dediğimiz illerde bir bakılıyor ki aniden içme suyu talebi ortaya çıkıyor. Gaziantep ve Kilis şehirlerimizin nüfusları mülteciler sebebiyle ciddi oranda arttı. Yapacağımız şey bu şehirlerin içme-kullanma suyu meselesini kökünden çözmektir. Biz de bunu yaptık.”

Özkaldı devam eden çalışmaları şöyle anlattı: “Ülke genelinde devam eden 90 adet içme suyu işi ile 18 milyon nüfusa yıllık ilave 1,8 milyar m³ içme suyu temin edilecektir. Dünya’da ilk defa denizden içinden askıda borularla KKTC’ye içme suyu götürülmüştür. İstanbul, Ankara ve İzmir’e içme suyu sağlayacak olan Melen Projesi, Gerede Projesi ve İzmir İçme Suyu Projesi’nin tamamlanması çok önemlidir. Ankara ilimizin 2050 yılına kadar içme suyu sorununu ortadan kaldıracak Gerede Sistemi Projesi kapsamında Gerede Tüneli’nde sona gelindi.”

Gelecek nesillere sağlıklı ve yeterli su bırakılabilmesi için Türkiye’nin kaynaklarını çok iyi koruyup, akıllıca kullanması gerektiğini belirten Özkaldı, “Su kıtlığı ile mücadele ancak tabii kaynakların tek elden, akıllı ve sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi yoluyla başarılı olabilir.” dedi.

Havza yönetimi konusuna da değinen Özkaldı, toprak ve su kaynaklarının etkin şekilde kullanımının yanında tabii kaynakların koruma-kullanma dengesinin havza bazında gözetilmesinin öncelikli olduğunu, bu kapsamda, arazi ıslahı çalışmaları, sulama altyapısı ve su tasarrufu sağlayan modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması gibi önlemler alındığını açıkladı.

Ülkemizde içme suyu temini konusundaki en büyük sorunlardan birinin kayıp kaçak oranının yüksekliği olduğuna vurgu yapan Özkaldı, “Belediyelerimizin, su kayıp kaçak oranı %50’den fazla olup, bu oranın %25’e düşürülmesi konusunda çalışmalar devam etmektedir. Yeni su kaynağı arayışına başlamadan önce mevcut şebekedeki su kayıplarının azaltılmasıyla ilgili çalışmalara öncelik verilmesi gerekiyor. Hedefimiz su kaynaklarının korunması ve verimliliğin artırılması, içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi için içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrolünü sağlamaktır.” açıklamalarında bulundu.

Özkaldı, atık su arıtımı için de çalışmalar yürütüldüğünü, atık suların arıtılarak yeniden kullanılması sayesinde temiz su kaynaklarının kirlenmesinin ve hızlı tükenmesinin önüne geçileceği gibi su kıtlığı olan yerlerde arıtılmış atık suların yeniden kullanılmasıyla tarımda ürün verimi ve çeşidinin de artırılacağını anlattı ve bu amaçla DSİ bünyesinde 27 Aralık 2011 tarihinde Atıksu Dairesi Başkanlığı kurulduğunu belirtti. Özkaldı, konuşmasının devamında şu açıklamaları yaptı: “Halen proje ve inşaat çalışmaları devam etmekte olan Atıksu Arıtma Tesisleri tamamlanıp hizmete alındığında, toplamda yaklaşık 1.300.000 kişinin ortalama 145.000 m³/gün evsel atık suyu arıtılmış olacaktır. Söz konusu projelerde, atık suların arıtılarak yeniden kullanılması konusundaki çalışmalara ağırlık verilerek tüm tesislerde arıtılmış atık suyun sulamada kullanılmasına imkan sağlayacak üniteler projelendirilmektedir. Bu amaçla ilk olarak Afyonkarahisar’da arıtılan atık suların sulamada kullanılması ile ilgili inşaat çalışmaları devam etmekte olup, tamamlandığında 905 ha alan sulamaya açılmış olacaktır.”

Sempozyumda DSİ Genel Müdürü Mevlüt Aydın da açış konuşması gerçekleştirdi.

Sözlerine DSİ'nin kuruluş amaçlarını anlatarak başlayan Aydın şu ifadeleri kullandı "Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye'nin yerüstü ve yeraltı sularının zararlarını önlemek ve bunlardan çeşitli yönlerden faydalanmak amacıyla su kaynaklarının planlaması, yönetimi ve geliştirilmesinden sorumlu, tüzel kişiliği olan, 1954 yılında kurulmuş özel bütçeli bir Kamu Kuruluşudur. 1968 yılında yürürlüğe giren 1053 sayılı Kanun ile DSİ Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerine içme, kullanma ve endüstri suyu temini ve sağlık ve çevre açısından gerekli gördüğü öncelikli atık su toplama ve arıtma tesisleri yapımı ile görevlendirilmiştir."

Aydın, DSİ Genel Müdürlüğünce içme suyu arıtma tesislerinde; ham suların kirlilik parametrelerine bakılarak ağırlıklı olarak konvansiyonel sistemin, bu sistemin yetersiz kaldığı durumlarda

basıncılı filtreler ve ters osmoz sistemlerinin kullanılmaya başlandığını anlattı.

Sözlerinin devamında Aydın, ülkemizde Suriyeli mülteci sayısı yüksek olan Gaziantep, Şanlıurfa, Kilis ve Hatay illeri ve ilçeleri içme suyu projelerinin kısa sürede faydaya dönüşmesini gerçekleştirmek üzere isale hattı ve arıtma tesisi işleri proje ve/veya inşaat olmak üzere çeşitli kademelerde sürdürülmekte olduğu bilgisini paylaştı.

Artan nüfus ve gelişen sanayiye bağlı olarak "Su" ya olan ihtiyacın hızla artmakta ve doğal su kaynaklarının hızla tükenmekte olduğunu belirten Aydın "Atık suların iyi yönetilerek geri kazanımlarının sağlanması da büyük önem arz etmektedir." dedi.

Aydın, Havza Koruma Eylem Planları kapsamında yerleşim yerlerinden kaynaklanan evsel kaynaklı atık suların Biyolojik ve İleri Biyolojik Arıtma Tesisleri ile Kolektör Hatları plan-proje ve yapım çalışmalarının, ihtiyaçlar ve talepler

doğrultusunda artan bir şekilde devam etmekte olduğunu, atık suların gelişen teknoloji ile arıtılarak; sanayi-tarımsal sulama, park-bahçe sulamaları gibi çok çeşitli alanlarda kullanılabilmekte olduğunu belirtti.

DSİ Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen çalışmalara değinen Aydın şu ifadeleri kullandı: "2012-2018 yılları arasında Ergene Havzası'nda toplam 250.000 m³/gün kapasiteli 12 adet Atıksu Arıtma Tesisi ve 26.000 m. uzunluğunda 3 adet Kolektör Hattı ile diğer havzalarda ise 800 m³/gün kapasiteli 2 adet Atıksu Toplama ve Arıtma Tesisi tamamlanmış olup atıksuların geri kazanımlarına yönelik faaliyetlerimiz hızla devam etmektedir. İnşaatı devam eden 6 Atıksu Arıtma Tesisi ile günlük 55.000 m³ atıksu arıtılacaktır. Proje yapımı devam eden 6 iş ve planlama aşamasındakilerle 2023 yılına kadar toplamda günlük 750.000 m³ atık suyun arıtılması sağlanacaktır. Ayrıca KKTC'de de Atık Su Tesisleri yapımına ait çalışmalar devam etmektedir."

ETKİNLİK

Karayolu 4. Ulusal Kongresi ve Sergisi

Karayolları Genel Müdürlüğü ve Yollar Türk Milli Komitesi tarafından düzenlenen "Karayolu 4. Ulusal Kongresi ve Sergisi" Ankara'da 28-29 Kasım 2018 tarihlerinde düzenlendi. Kongre Açılış Töreninde; Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Enver İskurt ve Karayolları Genel Müdürü ve Yollar Türk Milli Komitesi Başkanı Abdulkadir Uraloğlu konuştu.

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Enver İskurt, yeni projelerle ülkemizi sadece karayolları ile değil, bütün ulaşım sektörlerinin birbiri ile entegre olduğu ağlarla donatmayı hedeflediklerini söyledi.

Karayolunun da içinde yer aldığı ulaşım sistemlerinin farklı boyutları ile ele alındığı Kongrede; üniversitelerimizin ilgili ana bilim dallarından, kurum ve kuruluşların konu ile ilgili birimlerinden ve ülkemizin ulaşım sektöründen tüm taraflar bir araya getirilerek ülkemizin karayolları; planlama, proje, finansman temini, yapım, işletme ve onarımında karşılaşılan sorunlar çeşitli boyutları ile ele alınarak son dört yılda dünyadaki araştırmalar, gelişmeler ve yeni uygulama teknikleri ışığında geleceğe yönelik çözüm önerileri irdelenip tartışılmış, ayrıca ülkemiz ulaşımındaki diğer altyapı sistemleri ile bütüncül bir yaklaşım içinde değerlendirilerek sistemler arası birlikteliğin sağlanması üzerinde hassasiyetle durulmuştur.

Kongre Açılış Törenine; Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Enver İskurt, Karayolları Genel Müdürü ve Yollar Türk Milli Komitesi Yönetim Kurulu Başkanı Abdulkadir Uraloğlu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının ve çeşitli devlet kuruluşlarının üst düzey yetkilileri, karayolları teşkilatına uzun yıllar hizmet etmiş emektar karayolcular, özel sektörün ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, akademisyenler ve karayolcular olmak üzere toplam 872 kişi katıldı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Enver İskurt, Kongre açılışında yaptığı konuşmasında, değişimin ve dönüşümün baş döndürücü bir hızla gerçekleştiği günümüzde, kalkınma ve toplum refahının artırılmasında en etkin unsurlardan birinin ulaşım

olduğunu söyleyerek güçlü ulaşım sistemine sahip olmayan bir ülkede, gelişmiş bir ekonomik ve sosyal düzeyden söz etmenin mümkün olamayacağına dikkat çekti.

Avrupa, Asya, Afrika gibi üç büyük kıtanın kalbi konumundaki Türkiye'nin kara, hava, deniz ve demiryolu ulaşımıyla ticaretin kilit noktası durumunda bulunduğunu belirten İskurt, son yıllardaki atılımlarla ülkenin doğusu, batısı, kuzeyi, güneyi ile erişilebilir hale gelmesinin, stratejik anlam ve önemini artırdığını dile getirdi.

20. yüzyıl ortalarında motorlu araçların insan hayatına girmesiyle kapıdan kapağı taşımacılıkta karayolu ulaşımının geliştiğini söyleyen İskurt, pek çok ülkede hâkim mod haline gelen karayolu ağırlıklı ulaşım politikalarının ülkemizde, 1950'lerde ivme kazanmaya başladığını, 2000'li yıllarda ise karayolu ulaşımında

atağa geçildiğini ve ülkemizin ulaşım ve erişimini artıracak yoğun bir çalışmanın başladığını anlattı. Bugün kamu-özel sektör iş birliği alanında uzmanlaşmış firmalarla iş birliği içerisinde projelerin gerçekleştirildiğini belirten İskurt, bölgelerin dengeli kalkınmasını sağlamak, vatandaşlarımızın yaşam standardını yükseltmek, yollarımızda güvenli ve konforlu bir trafik hizmeti vermek amacıyla başlatılan bölünmüş yol çalışmalarında yeni bir dönem açıldığını ifade etti. Yapılan çalışmalarla ülkenin karayolu trafiğinin bugün %80'inin bölünmüş yollarla gerçekleştiğine dikkati çeken İskurt, 26.400 kilometreye ulaşan bölünmüş yol ağının, toplam yol ağının %38,5'ini oluşturduğunu kaydetti.

Yapımı sürdürülen ve planlanan projelerle 2023 yılında otoyol ağının 4.500 km'nin üzerine çıkarılmasının

hedeflendiğini belirten İskurt, yeni yollar yaparak, yolların standardını yükselterek akaryakıt ve iş gücü tasarrufundan yılda 17,7 milyar TL'lik ekonomik fayda sağlandığını ifade etti. Yeni projelerle ülkemizi sadece karayolları ile değil, bütün ulaşım sektörlerinin birbiri ile entegre olduğu ağlarla donatmayı hedeflediklerini söyledi. Bu süreçte, özel sektörün de önemli bir rol üstlendiğini belirten İskurt, bugüne kadar olduğu gibi bugünden sonraki çalışmalarda da Bakanlığın sektörün ve sektör temsilcilerinin yanında olacağını ifade etti.

Karayolları ağının diğer ulaşım modlarıyla entegrasyonu, mega projeler, ulaştırma sektörünün gelecek vizyonunun belirleyicisi olan çevre duyarlılığı, sürdürülebilir mühendislik uygulamaları, altyapıda kullanılan teknikler ve trafik güvenliği gibi pek

Avrupa, Asya, Afrika gibi üç büyük kıtanın kalbi konumundaki Türkiye'nin kara, hava, deniz ve demiryolu ulaşımıyla ticaretin kilit noktası durumunda bulunduğunu belirten İskurt, son yıllardaki atılımlarla ülkenin doğusu, batısı, kuzeyi, güneyi ile erişilebilir hale gelmesinin, stratejik anlam ve önemini artırdığını dile getirdi.

çok konunun Kongrede ele alınacağını açıklayan Enver İskurt, alanında uzman katılımcılar tarafından ortaya konacak fikir ve görüşlerin, sektöre önemli katkılar sağlayacağı inancında olduğunu söyleyerek konuşmasını tamamladı.

Açılış töreninde söz alan Karayolları Genel Müdürü ve Yollar Türk Milli Komitesi Başkanı Abdulkadir Uraloğlu da konuşmasına, esnek yapısı nedeniyle tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de en çok tercih edilen ulaşımın karayolu olduğunu söyleyerek başladı. En büyük hedeflerinin, 2003'te başlayan ve devrim niteliğindeki yeniliklerle ülkenin ulaşım ağının çehresini değiştiren hizmetleri sürdürmek

olduğuna işaret eden Uraloğlu, tüm talepleri karşılama gayretiyle karayolu ağını, işlevini layıkıyla yerine getirebilecek kapasite ve standartlara ulaştırmayı hedeflediklerini bildirdi.

Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluğunda 2.753 km otoyol, 31.033 km devlet yolu ve 34.146 km il yolu olmak üzere toplam 67.932 km yol ağının bulunduğu dikkati çeken Uraloğlu, bu yolların 39.274 km'sinin sathi kaplama, 25.230 km'sinin bitümlü sıcak karışım kaplama olduğunu söyledi.

2003 yılından itibaren 20.417 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğunun 26.518 km'ye ulaştırıldığını ve bu sayede 76 ilimizin bölünmüş yollarla birbirine

bağlandığını anlatan Uraloğlu, bölünmüş yol uzunluğunu gelecek yıl 27.870 km'ye, 2023'te de 31.864 km'ye ulaştırmayı hedeflediklerini bildirdi.

2003 yılından bu yana sürdürülen çalışmalarla köprülerde %87, tünellerde %826'lık bir artış sağlandığını belirten Uraloğlu, Ovit Tüneli, Cankurtaran Tüneli, Ilgaz Tüneli, Nissibi Köprüsü, Ağın Köprüsü gibi birçok eserin bitirilerek hizmete açıldığını söyledi. 2.753 km'ye ulaşan otoyol ağının 464 km'si, Yap-İşlet-Devret modeliyle yapılmış olup halen çalışmaları devam eden 865 km'lik yolun tamamlanmasıyla yol ağının 3.618 km'ye ulaşacağını açıklayan Uraloğlu, son dönemlerde gerçekleştirilen otoyol çalışmalarıyla

dünya çapında ses getiren Osmangazi Köprüsü ve Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün de hizmete sunulduğunu belirtti. Ayrıca Kuzey Marmara Otoyolu ve Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu'nda da ciddi mesafelerin kaydedildiğini ifade eden Uraloğlu, yine önemli bir proje olan 1915 Çanakkale Köprüsü'nün bitirildiğinde 2.023 m orta açıklıkla dünyanın en büyük orta açıklıklı köprüsü olacağını bildirdi.

Karayolları teşkilatının, tüm çalışmalarda, bilim ve teknolojinin yol gösteren ışığını izleyerek, kendini sürekli güncellediğini belirten Uraloğlu, karayolu sektörünü yakından ilgilendiren konuların, tüm detaylarıyla tartışılabileceği bilimsel platformların oluşturulmasına da özen gösterildiğini vurgulayarak Karayolu Ulusal Kongresi'nin, bu anlayışın bir tezahürü olduğunu söyledi. Kongrede, son dört yılda dünyadaki araştırmaların, gelişmelerin ve yeni uygulama tekniklerinin konuşulacağını ifade eden Uraloğlu, "Ülkemiz ulaşımındaki diğer altyapı sistemleri ile bütüncül bir yaklaşım içinde değerlendirilerek, sistemler arası birlikteliğin sağlanması

üzerinde de hassasiyetle durulacaktır" dedi.

Kongre kapsamında, ülkemizde karayolu yapımında önemli yeri olan özel yapı elemanlarının imalatı ve uygulanması ile ilgili yerli ve yabancı makine, ekipman, teçhizat, malzeme imalatçıları ile tedarikçilerinin katıldığı bir serginin de düzenlediğini hatırlatan Uraloğlu, Kongrede gerçekleştirilecek olan panel ve oturumlara katılarak düşüncelerini paylaşacak olan katılımcılara teşekkür ederek sözlerini tamamladı.

Açılış töreni sonrasında, sektörün önemli temsilcilerinden 13 firmanın katıldığı serginin açılışını yapan Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Enver İskurt ve beraberindeki davetliler daha sonra stantları gezerek firma yetkililerinden bilgi aldılar.

İki gün devam eden Kongrenin birinci gününde; "Karayolu Yaşam Döngüsü Analizleri" konulu bir panel ile "Karayollarında Mega Projeler" ve "Karayolu Akıllı Ulaşım Sistemleri" konulu oturumlar gerçekleştirildi. İkinci günün programında yer alan

"Teknik Yönleri ile Karayolu" başlıklı oturumda, Kongreye gönderilen teknik bildirilerden "Bilim Kurulu Üyeleri" tarafından seçilen dört bildirinin sunumu yapıldı. Karayolları Genel Müdürü Abdulkadir Uraloğlu, TCDD Genel Müdürü İsa Apaydın ve Altyapı Yatırımları Genel Müdürü Erol Çıtak'ın konuşmacı olarak katıldığı "Karayolu Ulaştırması ve Diğer Ulaşım Modları ile Entegrasyonu" konulu oturumda ise konuşmacılar değerli görüşlerini ve konu ile ilgili yaptıkları çalışmalarını dinleyicilere aktardılar. Emekli Karayolları Genel Müdürü, Yollar Türk Milli Komitesi Kurucu Başkanı ve Vecdi Diker Çalışma Grubu Başkanı Atalay Coşkunoglu'nun oturum başkanı ve Karayolları Genel Müdürü Abdulkadir Uraloğlu, Çalışma Grubu Üyelerinden Suat Atay ve Hikmet Erkut'un konuşmacı olarak katıldığı "Vecdi Diker Çalışma Grubu" oturumundan sonra Karayolları Genel Müdürü ve YTMK Yönetim Kurulu Başkanı Abdulkadir Uraloğlu'nun yaptığı konuşmayla sona eren Kongrede 21 konuşmacı, değerli bilgi, tecrübe ve çalışmalarını katılımcılarla paylaştılar.

BİR ŞEHİR BİR İNSAN

Nazmi Haşemoğlu
Haşemoğlu İnşaat A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı

Bitlis'e Gelen Mest Olur

Bitlis tarihin ve kültürün iç içe yaşadığı, sahip olduğu tarihi eserlerle âdeta açık hava müzesidir. Bitlislilerin misafirperverlikleriyle ziyaretçiler kendilerini evinde gibi hisseder. Kış aylarının güzelliği, keyfi Bitlis'te yaşanır. Kar taneleri Bitlis'in doğasını bir başka güzel süslerken kayak tutkunları için de bir cazibe merkezidir. Bitlisli inşaat sanayicilerimizden Haşemoğlu İnşaat A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Nazmi Haşemoğlu yapmadan dönmeyecek, yemeden gidilemeyecek değerlerini anlattı. İnşaat sektörümüzün çalışkan, dürüst işverenlerinden Nazmi Haşemoğlu Bitlis'e gelen misafirler bir yabancı gibi değil, yılların getirdiği bir dostluk duygusu ile karşılanır diyerek okuyucularımızı Bitlis'e davet ediyor.

Hanları, hamamları, camileri ve medreseleri gibi birçok esere sahip olan nadide şehirlerden birisi olan Bitlis ilimizin kültürel zenginliklerini sizin bakışınızla anlatabilir misiniz?

Tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan ilimiz Bitlis, aynı zamanda kültür, ilim ve irfan yuvası olmakla meşhurdur. Bitlis'i gezip gördüğünüzde iliklerinize kadar işleyen tarih, kültür ve bilim yuvalarını görerek de bu durumu anlamanız mümkündür.

Bitlis, İpek Yolu üzerinde olması itibarı ile tarih boyunca önemli bir

Nemrut Kayak Merkezi

Dip Not: Görselleri Dergimiz için paylaşan Bitlis İl Kültür Turizm Müdürlüğüne teşekkür ederiz.

Bitlis tarihi ve kültürel bir merkez olmasının yanı sıra geleneksel olarak misafirperver ve sıcakkanlı aile ilişkileriyle de her zaman bölge insanı arasında özel bir yere sahiptir.

ticaret merkezi olmuştur. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu döneminde, İdris-i Bitlis-i ve Şerefhanların büyük çabalarıyla merkezi yönetimle sıcak diplomatik ilişkiler kurulması sayesinde hem kendi kendini yöneten bir merkez hem de ticari olarak bölgenin ihtiyacını karşılayan o dönemin -tabiri caizse- bir ana kenti konumunda idi.

Bitlis, ilim ve irfan yuvası olan medreselerinde (bugünkü üniversiteler) çok önemli bilim adamları da yetiştirmiştir. Bu medreseler 500 yıla yakın bir süredir hâlen ilimizde sapasağlam olarak korunmuş olup günümüze kadar gelmiştir.

Şehrinizin bulunmaktan en mutlu olduğunuz mekânlarını anlatabilir misiniz?

Sokaklarında pek çok anılarım olan, her mahalle ve sokağına uğradığımda ayrı bir huzur hissettiğim güzel Bitlis'imizde bulunmaktan,

Ahlat Baston Sanatı

Selçuklu Mezarlığı

bir Bitlisli olarak çok mutlu olurum. Hangi birinin güzelliklerini anlatayım ki... Gökmeydan, Aveh, Şeribek, Kurubulak, Kamış, Çarşıiçi, Kalealtı, Dideban ve birçok semti ayrı ayrı güzellikleri olan ve her zaman özlemle andığım mekânlardır.

Bitlisli hemşehrilerinizi gördüğünüz yerde size bir yakınlık hissettireceğini düşünüyoruz. Bitlis insanlarının karakteristik özelliklerini nasıl ifade ederdingiz?

Başta da söylediğim gibi Bitlis tarih boyunca ticaret, kültür, ilim ve irfan merkezi olduğundan Bitlis insanı ticarete, zanaat ve alışverişe çok yatkın, dürüst, hakkaniyetli ve adil ticaret erbablarıdır. Son derece misafirperver olan Bitlis halkı, komşuluk ve dostluk

ilişkilerine çok önem verir. Bitlisliler, komşusu açken kendisi tok gezmeyi kabul etmeyen yardımsever ve dayanışmacı bir ruh hâline sahiptir.

Gerek Bitlis'te gerek ülkenin diğer şehirlerinde Bitlisli iş adamlarının köklü ticari ahlak yapısı nedeniyle başarılı olmaları ve ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan ticari işletmeler sahibi olmaları Bitlislilerin bu geleneksel ahlak yapısından dolayıdır. Bitlis'te boş ve avare gezen insan çok nadirdir. Bitlis'te hırsızlık, dolandırıcılık, kalpazanlık yapan birini görmek de mümkün değildir. Çünkü Bitlisliler usta-çırak ilişkisi ile büyür ve ticari hayata atılarak başarı elde ederler. Bitlis halkının ticari başarılarının kökeninde de bu usta-çırak ilişkisi yatar.

Bitlis dostluk ilişkilerine önem verir dediniz. Memleketinize gelenler ilinizden mutlu ve güzel anılarla ayrılıyor olmalı. Bir ziyaretçi Bitlis'e geldiği zaman nasıl karşılanır, neler ikram edilir?

Bitlis tarihi ve kültürel bir merkez olmasının yanı sıra geleneksel olarak misafirperver ve sıcakkanlı aile ilişkileriyle de her zaman bölge insanı arasında özel bir yere sahiptir. Bitlis'e gelen misafirler bir yabancı gibi değil, yılların getirdiği bir dostluk duygusu ile karşılanır. Gelen misafirler evlerde misafir edilir ve ev halkı bir tas çorbası bile olsa yiyeceğini misafirle paylaşır, bir lokma ekmek bile çekinmeden pay edilir.

Tatvan

Bitlis'in doğal olarak çok meşhur yemek çeşitleri de vardır. Herkesin damak zevkine uygun farklı tatlar içeren Bitlis mutfağının en güzel yemekleri öncelikle konuklara sunulur. Bunlardan birkaçına örnek vermek gerekirse tandır kebabı, büryan, has dolması, katıklı dolma, ciğer taplaması, turşu aşı ve glorik sayılabilir. Bitlis'e gelen misafirler, Bitlis mutfağının bu ve benzeri birçok leziz yemekleri kendilerine sunulmadan yolcu edilmez.

Misafirleriniz memleketinize geldiğinde ilk olarak tarihi, doğal mekânlardan nereler gezdirilir?

Bitlis'te gezilecek görülecek birçok tarihi mekân mevcuttur. Şehrin tam merkezinde olan tarihi Bitlis Kalesi, meşhur Beş Minare Camileri, Şerefhan Külliyesi ve medreseler Bitlis'te gezilecek başlıca mekânlardır.

Ziyaretçiler buraları gezdiğinde, sunulan yemekleri tattığında Bitlis'in misafirperverliği ile âdeta mest olur ve bunu gittikleri yerlerde sürekli

Bitlis Hacı Hasan Türbesi Ve Diyarbakır Yolu

Bitlis Genel Görünüş

dillendirirler. Misafirlerimizin Bitlis'ten ayrıldıktan sonra buraları güzellik ve hasretle yâd etmesi de bizim için ayrı bir gurur kaynağıdır.

Peki, Bitlislilerin dürüst ve ahlaklı erdemleriyle oldukça çalışkan olduğunu öğrendik. Çalışmak dışında kalan zamanlarda memleketinizde nasıl yaşanır?

Bitlis dağlar arasında yerleşmiş bir şehir olduğu için kışları oldukça fazla karın yağdığı bir ilimizdir. Bitlis'te yaklaşık 6 ay süresince yoğun kar yağışı olur. Bu dönemde yolların kar nedeni ile kapanması ve diğer illere yolculuğun zorlaşmasından ötürü Bitlis halkı kendi içlerinde birbirlerine misafirliğe gidip gelmeler, kadınların evlerde, erkeklerin ise çarşıda sürekli iç içe olduğu koyu ve sıcak muhabbetlerin yaşandığı bir mekân haline gelir. Bu da Bitlis halkı içinde dayanışma ve kaynaşmayı artıran başka bir etkidir.

Yoğun kar yüzünden Bitlis'te çocukluktan başlayıp yetişkinliğe kadar kayak kaymayan hiç kimseye rastlayamazsınız. Bu nedenle bölgemizi ve ülkemizi birçok ulusal ve uluslararası yarışmalarda temsil eden kayak sporcularımız ve hocalarımız yetişmiştir. Bunun yanı sıra halk oyunları çok yaygındır. Hemen her Bitlisli davul-zurna sesi duyduğunda, durduğu yerde bile olsa oynamaya başlar.

Bitlis çok yoğun bir nüfusa sahip olmadığı için, Bitlis içinde genelde herkes birbirini tanır. Bu suretle herhangi birinin bir düğünü, bir daveti olduğunda hemen hemen her aile bu düğünlere icabet eder ve kazanlarda kaynayan leziz Bitlis'e özgü yemekleri yiyerek halaylara iştirak eder.

Bitlis ilimizde gözlemlediğiniz sorunları anlatabilir misiniz?

Tarihi bir mekân olması itibarı ile bu tarihi dokunun korunması, kültürel mirasa dâhil edilmesi ve çarpık

Mahalle Başı Genel Görünüş - Fotoğraf: Ergin Güven

kentleşmenin tarihi dokuya zarar vermesinin önüne geçilmesi, Bitlis'in öncelikle ele alınması gereken başlıca sorunudur. Bitlis'te üretime dayalı fabrikaların olmaması nedeniyle hayvancılık ve tarımın geliştirilmesi ve destek olunması gerekmektedir.

Bitlis tütününü ve kara kovan balı dünyaca kabul gören niteliklere sahiptir ve bu ürünlerin geliştirilmesi ve desteklenmesi elzemdir.

Bitlis kış ve yaz turizmi açısından da önemli bir merkez olmasına rağmen yeterli tanıtımı ve desteği maalesef görememektedir. Bitlis kayak merkezi ve Tatvan-Nemrut kayak merkezi yeterli tanıtım ve ilgi olması durumunda kış turizminin cazibe merkezlerinden biri hâline gelebilir.

Bitlis tarihi yapıları ve doğal güzellikleri ile yaz turizmi açısından da ilgi odağı olabilecek özelliklere sahiptir. Özellikle

Van Gölü havzası, Tatvan, Ahlat, Adilcevaz ilçeleri Bodrum'u veya Marmaris'i aratmayacak güzelliklere sahiptir. Sadece yapılması gereken bölgemizin tanıtımına özen gösterilmesi ve ilimizin turistik olarak desteklenmesidir. Ayrıca yapılması planlanan Bitlis-Tatvan Havaalanı hayata geçirildiği takdirde Bitlis'in turistik öneminin daha da artacağı kesindir.

Bitlisi sektörümüzün sizin gibi önemli bir isminden tanımaktan çok memnun olduk. Tüm camiamız bir gün gelip ziyaret etmek isteyecek. Anlattıklarınız için teşekkür ederiz.

Bana zaman ayırdığınız, Bitlis'in tarihini, kültürünü, insanlarını, mutfağını ve tüm güzelliklerini ifade etme ve bunun yanı sıra sorunlarını dile getirme fırsat verdiğiniz için asıl ben teşekkür eder, tüm camiamızın Bitlis'i ziyaret etmesini dilerim.

TÜRKİYE MYM'DEN

İnşaat İşçileri Mesleki Yeterlilik Belgesi Zorunluluk Kapsamına Alındı

Şantiyelerde en fazla istihdam edilen meslek alanlarından olan inşaat işçisi mesleğinde de mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğu getirildi. Mesleki yeterlilik alanında TÜRKİYE MYM 2016 yılında inşaat işçisi alanında yetkilendirilmiş öncü kuruluşlardan birisi olarak mesleki yeterlilik belgelendirme faaliyetlerini sürdürmektedir.

Şantiyelerde inşaat işçisi mesleğinde mesleki yeterlilik belgesi olmayan işçiler çalıştırılmayacak.

11 Kasım 2018 tarihli ve 30592 sayılı Resmî Gazete’de Mesleki Yeterlilik Kurumu Mesleki Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklere İlişkin Tebliğ yayımlanarak MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğu getirilen meslek sayısı 81’den 117’ye çıkartıldı.

Resmî Gazete’de yayımlanan Tebliğ ile 36 meslekte daha MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu getirildi. Zorunluluk kapsamına dahil olan meslekler arasında inşaat işçisi mesleği de yer aldı.

Bundan böyle şantiyelerde mesleki yeterlilik belgesi sahibi olmayan işçiler

tebliğin yayım tarihi olan 11 Kasım 2018 tarihinden itibaren 12 ay sonra çalıştırılmayacaktır.

Türkiye MYM inşaat işçisi mesleğinde mesleki yeterlilik belgesi veren akredite kuruluştur.

Türkiye MYM tarafından yürütülen sınav ve belgelendirme faaliyetlerinde böylelikle 18 meslek zorunluluk kapsamına dahil oldu.

Konuya ilişkin Türkiye MYM Başkanı Gürhan Özdemir kamuoyuna şu açıklamalarda bulundu:

İnşaat İşçisi mesleğine Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğu

Özdemir, mesleki yeterlilik belgesine sahip eğitilmiş işçiler, iş güvenliği açısından daha bilinçli oluyor, uyarı ve önlemler konusunda daha dikkatli davranıyorlar dedi.

getirilmesinin iş sağlığı ve güvenliği yolunda atılmış çok önemli bir adım olduğunu ifade eden Türkiye MYM Başkanı Gürhan Özdemir, “11 Kasım 2018 tarihli ve 30592 sayılı Mesleki Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklere İlişkin Tebliğ’de İnşaat İşçisi mesleğinin yer alması sektörümüz açısından büyük önem arz ediyor. İnşaat işçisi sahada en az diğer meslek dalları gibi tehlikelere maruz kalıyor, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunuyor. Bu nedenle inşaat işçisi mesleğinin zorunluluk kapsamına alınması gerektiğini gerekli platformlarda ifade etmiştik, Türkiye MYM olarak inşaat işçisi mesleki yeterlilik belgelendirme

çalışmalarımızı tamamlamış ve 2016 yılında akredite olmuştuk.” dedi.

Mesleki Yeterlilik Belgesi zorunluluğunun iş sağlığı ve güvenliğine çok olumlu katkıları olduğunun ve şantiyelerde verimlilik artışı yarattığının altını çizen Özdemir, “İnşaat sektöründe işinde yetkin olmayan çalışanlar hem kendilerinin hem de çevresindeki çalışanların yaşamlarını tehlikeye sokuyor. Oysa iş kazalarının çoğunu mesleki yeterlilik belgeli, eğitilmiş iş gücüyle önlemek mümkün. Mesleki yeterlilik belgesine sahip eğitilmiş işçiler, iş güvenliği açısından daha bilinçli oluyor, uyarı ve önlemler konusunda daha dikkatli davranıyorlar.” dedi.

Zorunluluk kapsamındaki tüm mesleklerde Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yetkilendirilen belgelendirme kuruluşlarınca yapılan sınavlarda başarılı olan adayların belge masrafı ve sınav ücretleri devlet tarafından karşılanıyor.

“Mesleki Yeterlilik her önüne gelenin belge verebileceği bir sistem değil”

Mesleki yeterlilik sisteminin sadece hak eden kişilerin belge almasına yönelik uluslararası akreditasyonu olan kalite güvencesi sağlanmış bir sistem olduğunun altını çizen Özdemir, “Mesleki Yeterlilik her önüne gelenin belge verebileceği bir sistem değil, zaman, emek ve insan kaynağı yatırımı gerektiriyor. TÜRKAK tarafından akredite olan ve MYK tarafından yetkilendirilen uluslararası akredite kuruluş olan TÜRKİYE MYM aracılığıyla yapmış olduğumuz mesleki yeterlilik sınavları sonucunda çalışma hayatına nitelikli ve belgeli iş gücü kazandırmanın gururunu yaşıyoruz. Yayınlanan son tebliğle birlikte Türkiye MYM olarak yürüttüğümüz sınav ve belgelendirme faaliyetlerinde 18 mesleğin tümü zorunluluk kapsamına dahil oldu.

Zorunluluk kapsamındaki tüm mesleklerde Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yetkilendirilen belgelendirme kuruluşlarınca yapılan sınavlarda başarılı olan adayların belge masrafı ve sınav ücretleri devlet tarafından karşılanıyor.

Teşvik kapsamındaki bu mesleklerle son olarak “İnşaat İşçisi” de eklenmiş oldu. MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olmayan inşaat işçileri tebliğin yayım tarihinden 12 ay sonra yani 11.11.2019 tarihinden sonra şantiyelerde çalıştırılmayacak. İnşaat firmalarının ve işçilerimizin inşaat işçisi mesleği belgelendirme çalışmalarında teşviklerden yararlanmak için bir an önce harekete geçmesini öneriyoruz. Sınav ve belgelendirme kuruluşlarının gerçekleştireceği sınavlarda başarılı olan kişilerin 31 Aralık 2019 tarihine kadar belge masrafı ile sınav ücretinin tamamı Fondan karşılanacaktır.” dedi.

TÜRKİYE MYM'DEN

Erdi Doğan

Mesleki Yeterlilik Kurumu İstatistikçi

Mesleki Yeterlilik Kurumu Ulusal Yeterlilik Sisteminin Kalitesinin İyileştirilmesine Yönelik Tedbirler

Uluslararası arenada güçlü bir ülke olmanın en önemli unsurlarından bir istikrarlı gelişme gösteren güçlü bir ekonomiye sahip olmaktır. Ekonomide başarı ise nitelikli insan kaynağıyla sağlanmaktadır. Nitelikli insan kaynağının yetişmesinde ilgili kurum ve kuruluşların birbiriyle uyumlu mesleki eğitim ve istihdam politikalarını uygulamaları, eğitimin iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda verilmesi ve eğitim ile istihdam arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi önem arz etmektedir.

Ülkemizde nitelikli insan kaynağının oluşmasında önemli görevler üstlenen Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), 2006 yılında 5544 sayılı Kanun ile ulusal yeterlilik sistemini oluşturmak ve işletmek üzere kurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda MYK nitelikli insan kaynağının yetişmesinde eğitime girdi

sağlayan ve bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için MYK tarafından kabul edilen gerekli bilgi, beceri, tavır ve tutumların neler olduğunu gösteren ulusal meslek standartlarının (UMS) ve uluslararası meslek standartları temel alınarak bireylerin mesleğini başarı ile icra etmesi için sahip olmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikler ile bu bilgi, beceri ve yetkinlikleri kanıtlamaları için nasıl bir ölçme ve değerlendirme sürecinden geçmeleri gerektiğini açıklayan ulusal yeterliliklerin (UY) hazırlanması, bu meslek standartları ve yeterlilikleri temel alan kalite güvencesi sağlanmış ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerinin yürütülmesi ile Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin (TYÇ) geliştirilmesine yönelik görevleri ve 5544 sayılı Kanun ile kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmektedir.

MYK tarafından yürütülen faaliyetlerle meslekleri icra eden kişilerin niteliklerinin doğru tanımlanması ve bu niteliklere sahip kişilerin istihdam edilmesi ile de iş süreçlerinin etkin ve etkili şekilde yürütülerek israfın önüne geçilmesi böylelikle iş gücü verimliliğinin arttırarak ülke ekonomisine önemli katkılar sunulması hedeflenmektedir.

Ulusal Yeterlilik Sisteminde Kalite Güvencesi

UMS ve UY'de Kalite Güvencesi

Kalite güvence unsurlarının işletilmesi ve iyileştirilmesinde; Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ), Avrupa Mesleki Eğitim ve Öğretimde Kalite Güvencesi (EQAVET), Avrupa Mesleki Eğitim ve Öğretimde Kalite Güvence Referans Çerçevesi (EQARF), Avrupa

UY'lere dayalı sınav ve belgelendirme faaliyetleri TÜRKAK tarafından akredite edilmiş MYK tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları (YBK) tarafından yürütülmektedir.

Mesleki Eğitim ve Öğretimde Kredi Transfer Sistemi (ECVET) vb. Avrupa Birliği tarafından kabul edilen kalite güvencesine yönelik tavsiye kararlarında belirlenen ilke ve ölçütler dikkate alınmaktadır.

Ulusal Yeterlilik Sistemi (UYS), birbiri ile etkileşim halinde olan ve birbirinin kalitesini etkileyen çeşitli süreçlerden oluşmaktadır. UMS'ler UY'lere, UY'ler de ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerine girdi teşkil etmektedir. Bu nedenle, UMS'lerin kalitesi UY'lerin kalitesini, UY'lerin kalitesi de ölçme, değerlendirme ve belgelendirme süreçlerinin kalitesini doğrudan etkilemektedir.

MYK, UYS'de tanımlanan faaliyetleri kalite güvencesi sağlanmış bir yapı

çerçevesinde yürütmektedir. Bu çerçevede, UYS'de kalite hedeflerine ulaşılabilmesi için UMS ve UY hazırlama ile ölçme, değerlendirme ve belgelendirme süreçlerine yönelik çeşitli kalite güvence unsurları işletilmektedir.

UMS'lerde geçerli kılma, UMS'lerin iş piyasasının talep ettiği iş gücü profili ile MYK tarafından belirlenen kriterleri karşıladığını doğrulayan bir kalite güvence unsurudur. Geçerli kılma süreci, MYK Sektör Komiteleri tarafından yürütülmekte olup, söz konusu komitelerde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Yükseköğretim Kurulu (YÖK), MYK, meslekle ilgili diğer bakanlıklar, işçi, işveren ve meslek kuruluşları temsilcileri yer almaktadır.

Mesleki yeterlilik ve belgelendirme sınavlarında adayların meslek bilgileri, mesleği icra edebilme yetenekleri ve özellikle de mesleği icra ederken alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri hususlarında ölçme ve değerlendirme yapılır.

Meslek standardı hazırlamak üzere görevlendirilen kuruluşa, MYK tarafından meslek standardı hazırlama süreci hakkında teknik bir bilgilendirme yapılmaktadır. Meslek standardı hazırlamak için başvuran kuruluş(lar) öncelikle ilgili sektöre ilişkin "Meslek Haritası"nı çıkartmaktadırlar. Kuruluşça hazırlanan taslak meslek standartları MYK'ya iletilmekte ve incelemelerin tamamlanmasını takiben uygun bulunan taslaklar ilgili tarafların görüşüne sunulmaktadır. Taslak meslek standartları, hazırlayan kuruluş tarafından "Taslak Meslek Standardı Görüş ve Değerlendirme Formu" aracılığıyla ilgili tarafların görüşüne sunulmakta, ayrıca söz konusu taslaklar bir ay süre ile hem MYK'nın hem de hazırlayan kuruluşun internet sitesinde kamuoyunun görüşüne sunulmaktadır. Taslak meslek standartları, ilgili tarafların görüş ve değerlendirmeleriyle ilgili diğer dokümanlar MYK'nin ilgili sektör komitesince incelenmektedir. Sektör komitesi tarafından incelenen taslak meslek standartları MYK Yönetim Kuruluna sunulmaktadır. MYK Yönetim Kurulu, sunulan taslak meslek standartlarını usul yönünden incelemektedir. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ulusal meslek standartları Resmî Gazete'de yayımlanarak ulusal meslek standardı niteliği kazanmaktadır.

UY'ler ilgili meslekte MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi olmak isteyen adayların tabi tutulacağı ölçme-değerlendirme sürecini, kullanılacak ölçme araçlarını (teorik sınavlar, performansa dayalı sınavlar, gözlem, portfolyo vb.), değerlendiricilerin taşıması gereken nitelikleri ve adayların sınavlarda sergilemesi beklenen asgari performans düzeyini tanımlamaktadır. UY'ler açısından kalite; ilgili mesleği icra eden bireylerin UMS'lerde tanımlanan profile sahip olup olmadığının doğru, güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçülmesi ve değerlendirilmesini sağlayacak

unsurları tanımlamasıdır. UY'ler, UMS'lere dayalı hazırlanmakta ve bireylerin ilgili meslekte yetkinliğinin doğru bir şekilde ölçülmesine ve değerlendirilmesine imkân sağlamaktadır. UY'ler de UMS'ler gibi MYK tarafından görevlendirilen kurum/kuruluşlarca hazırlanmaktadır. Bu kurum/kuruluşlar; örgün ve yaygın eğitim ve öğretim kurumları, belgelendirme kuruluşları, UMS hazırlamış kuruluşlar (sektörü temsil edebilen ve yetkinliği olan iş dünyası aktörleri) ve meslek kuruluşlarıdır.

UY'ler, MYK'ya yeterlilik hazırlama başvurusunda bulunmuş ve MYK tarafından yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda görevlendirilen kuruluşlarca ya da MYK tarafından oluşturulan çalışma gruplarınca hazırlanmaktadır. Kuruluşça hazırlanan taslak yeterlilikler usul yönünden incelenmek üzere MYK'ya iletilmekte ve gerekli incelemelerin tamamlanmasını takiben uygun bulunan taslaklar ilgili tarafların görüşüne sunulmaktadır. Taslak yeterlilikler, bir ay süre ile hem MYK'nın hem de hazırlayan kuruluşun internet sitesinde kamuoyunun görüşüne sunulmaktadır. Görüş aşamasını takiben, ilgili ulusal yeterliliklerde tanımlanan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi amacıyla taslağı hazırlayan kuruluş tarafından pilot sınavlar gerçekleştirilmektedir. Gelen görüşler, görüşlerin yansıtıldığı taslak yeterlilik ve pilot uygulama sonuçları MYK'nın ilgili sektör komitesine sunulur. Sektör komitesinde doğrulana ulusal yeterlilikler MYK Yönetim Kurulu onayına sunulur. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan ulusal yeterlilik Kurum internet sitesinde yayınlanarak yürürlüğe girer.

Resmî Gazete'de yayımlanmasının üzerinden beş yıl geçen ulusal meslek standartlarının yeniden değerlendirilmesi için öncelikle ulusal meslek standardını geliştiren kurum

ve kuruluşlara çağrıda bulunulur. Bu kurum ve kuruluşların yeniden değerlendirme talebini kabul etmemesi durumunda, meslek standardı hazırlama kriterlerini taşıyan kurum ve kuruluşlarla veya oluşturulan çalışma gruplarıyla ulusal meslek standardı yeniden değerlendirilir. Ulusal meslek standartlarının yayımlanmasının üzerinden beş yıl geçmeden de gerek görülmesi halinde ilgili taraflarca güncelleme talebinde bulunulabilir. Taleplerin değerlendirilmesi sonucunda güncelleme yapılmasına karar verilen ulusal meslek standartları ile ilgili güncelleme çalışmaları gerçekleştirilir. Yapılan çalışmalar sonucunda meslek standartlarındaki güncellemeler mesleğin seviyesi, kapsam ve sınırlarını önemli düzeyde etkileyen değişiklikleri içeriyorsa, güncellemeler ilgili tarafların görüşüne sunulur. Güncellenen ulusal meslek standartları, değişiklikleri

gösterir dokümanlar ile birlikte sektör komitesine sunulur. Sektör komitesinde incelenip doğrulanan güncellenmiş ulusal meslek standartları MYK Yönetim Kurulu onayına sunulur. Yönetim Kurulu tarafından onaylanan güncellenmiş ulusal meslek standartları Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer. Ulusal Yeterlilikler içinde gerek görülmesi halinde ilgili taraflarca güncelleme talebinde bulunulabilir. Ulusal yeterliliklerin kaynağını oluşturan ulusal meslek standardı veya uluslararası standartta değişiklik olması durumunda talep beklenmeksizin değişiklik tarihinden itibaren en geç bir yıl içerisinde bu değişiklikler ulusal yeterliliklere yansıtılır. Ulusal yeterliliklerde yapılan değişikliklerin sınav ve belgelendirme süreçlerini önemli düzeyde etkilemesi durumunda; bildirimin yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 ay içerisinde ilgili yetkilendirilmiş belgelendirme

kuruluşunun sınav ve belgelendirme süreçlerini güncelleyerek gerekli dokümanları MYK’ya bildirmesi ve gerekli onay sürecini tamamlaması gerekmektedir.

Yetkilendirmede Kalite Güvencesi

UY'lere dayalı ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetleri MYK tarafından Yetkilendirilmiş Belgelendirme Kuruluşlarınca yürütülmektedir. Kuruluşlar yetkilendirme için, MYK mevzuatında belirlenen şartları karşılamakla yükümlüdürler. Bu şartlardan ilki, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) ya da Avrupa Akreditasyon Birliği bünyesinde çok taraflı tanıma anlaşması imzalamış başka akreditasyon kurumlarınca ilgili UY'lerde ISO/IEC 17024 Personel Belgelendirme Kuruluşları için Genel Şartlar standardı şartlarına uygun oluşturulmuş sistem dâhilinde akredite edilmektir.

UY'lere göre ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerini yürütmek isteyen kuruluşlar akreditasyon süreçlerini başlatmak için akreditasyon kurumuna başvurmadan önce MYK'ya ön başvuruda bulunmaktadır. Bu çerçevede, MYK ile kuruluş arasında, kuruluşun UY dokümanlarını akreditasyon sürecinde kullanabilmesi amacıyla bir sözleşme yapılmaktadır. Söz konusu sözleşmenin yapılması sonrası kuruluş akreditasyon süreçlerini başlatmak amacıyla akreditasyon kurumuna başvuruda bulunmaktadır.

Kuruluşlar, TÜRKAK tarafından yapılan akreditasyon denetimleri sonrası uygun bulunmaları durumunda akredite edilmektedir. Akreditasyon sürecini tamamlayarak akredite olan kuruluşlar, MYK'ya yetkilendirme başvurusunda bulunmaktadır. Başvuruda bulunan kuruluşların dosyaları MYK tarafından değerlendirilmekte ve başvurusu uygun bulunan kuruluş yetkilendirme denetimine tabi tutulmaktadır.

MYK, Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliğinde belirtilen şartları sağlayan kuruluşlarla "Yetkilendirme Sözleşmesi" imzalamaktadır. İmzalanan sözleşme

kapsamında kuruluşlar yetki aldığı UY'lere ölçme, değerlendirme ve belgelendirme faaliyetlerini yürütmektedir.

Sınavlarda Kalite Güvencesi

UY'lere dayalı sınav ve belgelendirme faaliyetleri TÜRKAK tarafından akredite edilmiş MYK tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları (YBK) tarafından yürütülmektedir.

Adaylar MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi almak için ilgili ulusal yeterliliklerde yetkilendirilmiş YBK'lara sınava girmek üzere başvuruda bulunurlar. Başvurusu uygun bulunan adaylar sınavlara kabul edilir. Bireyin öğrenme kazanımları (bilgi, beceri ve yetkinlik) ulusal yeterlilikte tanımlanmış kriterlere göre YBK tarafından ölçülür ve değerlendirilir. Adayların MYK Mesleki Yeterlilik Belgesine sahip olması için ilgili ulusal yeterliliğin teorik/mülakat ve performans sınavlarından başarılı olması gerekmektedir. Bu sınavlarda adayların meslek bilgileri, mesleği icra edebilme yetenekleri ve özellikle de mesleği icra ederken alınması gereken iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri hususlarında ölçme ve değerlendirme yapılır. Adayın belgelendirme kararı, yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşunun ilgili organı

tarafından verilir. YBK, adayın sınav sonuçlarını MYK'ya bildirir ve belge almaya hak kazanan aday için MYK tarafından MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi düzenlenir.

Adayların ölçme ve değerlendirmesi ulusal yeterliliklerde tanımlanmış değerlendirici ölçütlerini sağlayan değerlendiriciler tarafından yapılırken adayların belgelendirilmesine yönelik kararlar asgari değerlendirici şartlarını taşıyan "karar vericiler" tarafından verilmektedir. Karar vericiler, sınavlar sırasında adaylar tarafından üretilen kanıtları ve değerlendiricilerin değerlendirme sonuçlarını inceleyerek adayların belgelendirilmesine yönelik kararlar vermektedir. Bir diğer ifade ile karar vericiler değerlendiricilerin yürüttüğü ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin doğrulamasını yapmaktadır. Sınavlara başvuran, katılım sağlayan veya belgelendirilmiş kişiler, kuruluşun almış olduğu kararlara yönelik YBK'lara YBK'ların web sitelerinde bulunan itiraz ve şikayet formları aracılığıyla itirazda bulunabilir. Bu itiraz ve şikayetlere YBK'ların prosedürlerinde yazan süreler dahilinde ilgili kişiler tarafından incelenip geri dönüş sağlanır.

YBK'ların faaliyetlerini TS EN ISO/IEC 17024 standardına ve MYK mevzuatına uygun şekilde yürütmelerinin temini için söz konusu kuruluşlar yılda birer kez TÜRKAK ve MYK tarafından programlı gözetim denetimlerine tabi tutulmaktadır. Ayrıca MYK Web Portalı üzerinden yapılan sınav bildirimleri doğrultusunda MYK tarafından habersiz/programsız denetimler gerçekleştirilerek sınavların güvenilirliği ve şeffaflığının kalite güvencesi kapsamında doğrulanması yapılmaktadır. 28.08.2018 tarihi itibarıyla 452 programlı, 213 programsız denetim gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi kişilerin ilgili ulusal yeterliliğe ilişkin yeterliliğini koruyup korumadığının tespit edilmesi amacıyla belgeler geçerlilik süresi içerisinde ulusal yeterliliklerde yer alan süreler ve usuller dahilinde

gözetime tabi tutulmaktadır. Belgenin gözetime tabi tutulması sürecinde, belge aldıktan sonra kişinin ilgili alanda çalışma durumu, belgenin itibarını etkileyecek davranışta bulunup bulunmadığı, iş kazası geçirip geçirmediği ve performansına ilişkin kanıtlar değerlendirilmekte ve böylelikle belgenin geçerliliğine ilişkin değerlendirme yapılabilmektedir. Gözetim şartını yerine getirmeyen veya kanıtları uygun bulunmayan kişilerin belgesi askıya alınabilmektedir. Ayrıca MYK Mesleki Yeterlilik Belgesinin süresinin sınırsız olmaması, mesleğin gelişim hızına göre sürelerde farklılıkların olması, geçerlilik süresin azami 5 yılla sınırlı olması diğer bir kalite güvence unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Kişilerin ilgili ulusal yeterliliğe ilişkin yeterliliği koruyup korumadığının düzenli aralıklarla izlenmesi ile belge aldıktan sonra herhangi bir şekilde mesleki yeterliliğini kaybetmiş kişilerin

MYK Mesleki Yeterlilik Belgesini kullanmasının önüne geçilmektedir.

Sınavların ve Süreçlerin Kalite Güvencesinin Arttırılmasına Yönelik Tedbirler

Ulusal Yeterlilik Sisteminin kurulmasının ardından zaman içerisinde sistemin geliştirilmesine yönelik MYK tarafından gerek mevzuat değişiklikleri olsun gerek otomasyon çalışmalarıyla birçok yenilik yapılmıştır.

Öncelikle 21.05.2015 tarihinde "Teorik ve Performansa Dayalı Sınavlar İçin Kamera Kayıt Rehberi" hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Bu tarihten itibaren YBK'lar tarafından yapılan sınavların nasıl ve hangi kurallara uyularak kayıt altına alınması gerektiği tanımlanmış, sınavların güvenilirliği ve şeffaflığının kalite güvencesinin sağlanması kapsamında önemli bir adım atılmıştır. Bu kamera kayıtları MYK tarafından gerçekleştirilen denetimlerde denetim ekibi tarafından

izlenmekte; belli aralıklarda da MYK'da teknik uzmanlar tarafından izlenmekte olup tespit edilen uygunsuzluklar kuruluşa bildirilerek düzeltici ve önleyici faaliyetlerde bulunması sağlanmaktadır. Ayrıca düzenli periyotlarla kuruluşların yaptığı sınavların kamera kayıtları MYK' tarafından istenerek sınavların uygunluğu izlenmektedir. 2017 yılından itibaren kamera kaydı isteme işlemleri MYK Web Portalı üzerinden istenerek istatistiksel veri tutulmaya da başlanmıştır. 28.08.2018 tarihi itibarıyla MYK Web Portalı üzerinden istenerek izlenen 943 sınav kaydının 233'ünde uyarı 83'ünde ise iptal kararı alınmıştır.

MYK Web Portalı UMS'lerin, UY'lerin, sınav ve belgelendirme işlemlerinin, denetim işlemlerinin tamamının anlık verilerinin tutulduğu istatistiki bilgilerin yer aldığı e-devlet entegrasyonlu veri depolama ve paylaşım platformudur. YBK'lar sınav açmadan önce aday, sınav görevlisi, sınav merkezi, sınav zamanı bilgilerini sınav bittikten sonra ise her birim için adayların kaç puan aldığını, başarı durumunu MYK Web Portalından oluşturulan modüller aracılığıyla sisteme işlemektedir.

03.11.2016 tarihinde "Teorik ve Performansa Dayalı Uygulama Rehberi" hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Bu rehberle amaç, yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarının gerçekleştirilen sınavların MYK mevzuatı çerçevesinde yürütülmesi, tarafsız, adil, geçerli ve güvenilir bir şekilde yapılması, iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınarak gerçekleştirilmesi, MYK görünürlük kurallarının uygulandığı sınav alanlarında gerçekleştirilmesidir.

18.09.2017 tarihinde onaylanıp yürürlüğe konulan İç Doğrulama Rehberi ile adayların sınav esnasında ortaya koydukları performansın değerlendirici tarafından ulusal yeterliliklerde yer alan ölçme ve değerlendirme için belirlenen

ölçütlere uygun olarak, güvenilir, adil ve tutarlı bir şekilde değerlendirilmesini teminat altına almak için belgelendirme kuruluşlarının iç doğrulayıcı olarak belirlediği çalışanları tarafından gerçekleştirilen, kalite güvence sisteminin sağlanmaya çalışılması için önemli bir adım daha atılmıştır. MYK Web Portalında hazırlanan modüllerle birlikte 01.01.2018 itibarıyla Yetkilendirilmiş Belgelendirme Kuruluşlarının rehber doğrultusunda çalışmalarını sürdürmeleri sağlanmıştır. Ağustos sonu itibarıyla 3273 sınavda YBK'lar tarafından iç doğrulama yapılmış olup bu doğrulamalar sonucunda 101 sınavda uygunsuz sınav tespiti yapılmış, 100 sınavda ise sınav tekrarı kararı alınmıştır. 2018 yılı içerisinde dış doğrulama rehberi de oluşturularak dış doğrulama faaliyetleriyle birlikte iç doğrulama

faaliyetlerinin uygunluğu izlenmeye başlanıp, kuruluşlara yapılacak izleme ziyaretleri ile kuruluşlara yerinde rehberlik verilerek kalite güvencesinin artırılması sağlanacaktır.

Rehberler, usul ve esaslar dışında kuruluşlar tarafından yapılan her işlemin MYK Web portalı üzerinden yapılması sağlanarak veriler sağlıklı bir biçimde saklanmaktadır. Kurum faaliyetleri ve sınav ve belgelendirme süreçlerinde yapılan her değişiklikte Kurumumuz Web sitesinde yayımlanan "MYK Web Portalı Kullanım Kılavuzu" güncellenmektedir.

Yetkilendirme kriterlerinin tamamlanmasına yönelik çalışmalarda sona gelinmiş olup bu rehber, MYK tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşu olmayı talep eden kuruluşların Mesleki Yeterlilik Kurumu mevzuatı ve ilgili

diğer düzenleyici dokümanlar ile Kurum kararları doğrultusunda belirlenmiş olan ölçütleri bir araya getirmek ve detaylarını açıklayarak ilgili tarafların kullanımına sunmak üzere hazırlanmıştır. Böylelikle yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarının hizmetleri ve faaliyetleri arasında yeknesaklığın sağlanabilmesi, olası belirsizliklerin ortadan kaldırılması ve gerekli alanlardaki düzenlemelerin yapılmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu olarak yetkilendirme, sınav ve belgelendirme süreçlerinin tamamında Yetkilendirilmiş Belgelendirme Kuruluşlarına rehberlik faaliyetlerini yürüterek kalite güvencesini en üst aşamaya taşımaya ve ülkemizin nitelikli insan kaynağının oluşmasına katkıda bulunmaya devam edeceğiz.

KÜLTÜR SANAT AJANDASI

Önümüzdeki günlerde kentler yine kültür sanat etkinlikleriyle renkleniyor. Kültür sanat haberlerinden seçtiklerimizi İnşaat Sanayii okurlarımız için derledik.

Ünlü İsimlerden "Alice" Müzikali

Dünya edebiyatının en önemli eserlerinden "Alice Harikalar Diyarında" ünlü oyuncuların yer aldığı çağdaş bir müzikal uyarlama ile sahneye taşınıyor.

"ALICE" adı ile izleyicisiyle buluşacak olan müzikalde Serenay Sarıkaya "Alice" olarak izleyicisinin karşına çıkmaya hazırlanırken, Ezgi Mola "Kraliçe", Enis Arıkan "Tavşan", Şükrü Özyıldız "Şapkacı", İbrahim Selim "Kral", Merve Dizdar ise "Kedi" rolü ile başrolleri paylaşacak. Yönetmen koltuğunda Serdar Biliş'in yer aldığı müzikalin koreografisi ise Beyhan Murphy'e ait.

Lewis Carroll tarafından yazılan ve bugüne kadar 174 dile çevrilerek edebiyatın eşsiz eserlerinden biri olma özelliğine sahip "Alice Harikalar Diyarında" eserinin çağdaş bir uyarlaması olan "Alice" müzikali, gerçek hayattaki iletişimin yalnızlaştırdığı günümüz sanal dünyasında savrulan bir genç kızın, büyüme hikayesi.

"ALICE" Müzikali, dev sahne prodüksiyonu, etkileyici görsel efektleri, benzersiz kostümleri, müzikleri ve birbirinden yetenekli oyuncu kadrosu ile 7-28 Şubat tarihleri arasında Zorlu PSM'de izleyici ile buluşacak.

Kendini yaşadığı hayatın içerisine sıkışmış hisseden Alice, bir mobil

uygulamanın çağrısına uyar ve beyaz tavşanı takip ederek sanal bir dünyanın içine dalar.

"Ben Kimim?" sorusuna cevap ararken kendini fantastik bir dünyada bulan Alice, hayal gücü zenginliğiyle bu yeni evrende kendi cesaretini sinayacak, korkularıyla, arzularıyla baş başa kalacaktır.

Ata Demirer Gazinosu 26 Ocak'ta Ankara'da

Başarılı komedyen Ata Demirer'in stand-up şovunu ve şarkı performansını aynı sahnede buluşturduğu projesi Ata Demirer Gazinosu, 26 Ocak Cumartesi akşamı Congresium Ankara'da başkentliler ile buluşacak.

Ata Demirer kendine has üslubuyla bir yandan mizah dolu hikayeleri sahneye taşıyacak, bir yandan da şarkılarıyla izleyicilere müzik ziyafeti sunacak.

Türk Sanat Müziği'nden operaya, halk müziğinden popa ve arabeske kadar

geniş repertuarıyla dikkat çeken gösteride Demirer'e Taşkın Sabah

yönetiminde bir orkestra ve dansçılar eşlik edecek.

Antakya Medeniyetler Korosu Başkentte

Farklı millet ve mezheplerden müzisyenlerin oluşturduğu “Antakya Medeniyetler Korosu”, özel bir konserle 9 Şubat Cumartesi akşamı, Yenimahalle Nazım Hikmet Kültür Merkezi’nde sahne alacak.

‘2012 Nobel Barış Ödülü’ne’ aday gösterilen Antakya Medeniyetler Korosu, 14 dilde şarkı ve ilahiler seslendiriyor.

Koro amacını; özelde Antakya’nın genelde Türkiye’nin tanıtımına katkı sağlamak ve halen var olan birtakım güzellikleri herkesle paylaşıp onlara yeni bir ufuk açıp insanlığı doğruya ve güzelliğe çekip medeniyetler arasında köprü oluşturarak evrensel bir dil olan müzikle bir arada tutmayı hedeflemek olarak tanımlıyor.

Ünlü Kemancı Sarah Chang’dan unutulmaz bir konser

New York Times’ın “yetenekleri o seviyede ki insan doğanın gizemlerine hayret ediyor” sözleriyle tanımladığı, günümüzün en büyük kemancılarından biri kabul edilen Sarah Chang, 9 Şubat’ta Zorlu PSM’de sahne alacak.

Chang’e bu performansında ünlü İngiliz piyanist Ashley Wass eşlik edecek.

Sarah Chang

Henüz 8 yaşındayken New York Filarmoni eşliğindeki ilk konserini veren Chang, 20 yılı aşkın kariyerinde dünyanın önde gelen orkestraları, şefleri ve eşlikçileri ile birlikte sahne aldı. 2004 Olimpiyatları’nda New York’ta olimpiyat meşalesi ile koşma onuruna sahip olan Chang, aynı ay Hollywood Bowl’un Hall of Fame Ödülü’nü alan en genç kişi oldu. 2006’da Newsweek dergisinin “En Güçlü 20 Kadın” listesinde yer alan, 2008’de Dünya Ekonomik Forumu tarafından “Yılın Genç Küresel Lideri” unvanı ile onurlandırılan sanatçı, 2011’den bu yana da ABD’nin Sanat Elçisi olarak görev yapıyor.

KÜLTÜR SANAT AJANDASI

Haluk Bilginer yorumuyla Kral Lear

En önemli Shakespeare yorumcularından biri olan Haluk Bilginer, bu kez Shakespeare'in "trajedisini kendi elleriyle çizen" kahramanı Kral Lear' yorumuyla sahnede.

İktidarın ve mülkiyetin paylaşımı üzerine çok katmanlı bir klasik olan oyunun yönetmenliğini Muharrem Özcan üstleniyor. Kral Lear, kızları ve ülkedeki diğer güç odakları arasında dönen trajediyi grotesk etkiler eşliğinde sahneye taşıyan oyun, 15-16-17 Şubat tarihlerinde MEB Şura Salonu'nda.

Kafkas danslarının dünyadaki en önemli temsilcilerinden Lezginka İstanbul'da

Dağıstan Devlet Akademik Halk Dansları Topluluğu LEZGİNKA Kafkas halklarının duygulu danslarından oluşan bir programla 25 ve 26 Ocak tarihlerinde CRR Konser Salonu'nda sahne alacak.

Geleneksel folklor motiflerinin çağdaş sahne yorumunu, tamamı devlet sanatçısı unvanına sahip olan dansçıların performanslarındaki yüksek ustalık ve duygusallıkla birlikte sunan LEZGİNKA, izleyenlere unutulmaz anlar yaşatacak.

LEZGİNKA, 1958 yılında kurulduğundan bu yana; Amerika, Avusturalya, Japonya, İspanya, İtalya, Fransa, Portekiz, Almanya, Çin, Vietnam, Mısır, Yeni Zelanda, Portekiz gibi ülkeler dahil olmak üzere dünyanın 5 kıtasında 80'i aşkın ülkede 5.000'den fazla gösteri gerçekleştirmiş, 30 milyondan fazla izleyiciye ulaşmıştır. Ayrıca dünyanın en tanınmış profesyonel dans festivalleri ve yarışmalarında 50'den fazla ödül kazanmıştır.

“Halkın Yıldızları” ile Yıldızlar Geçidi

‘Halkın Yıldızları’ müzik ve komedi şöleni, 18 Ocak-1 Şubat tarihleri arasında Haliç Kongre Merkezi’nde gerçekleşecek.

Halkbank sponsorluğunda bu yıl ilki gerçekleşecek olan şölende Edis, Hande Yener, Teoman, Cengiz Kurtoğlu, Hakan Altun, Koray Avcı, MFÖ, Zara, Rubato ve Dostları, Serkan Kaya, Bendeniz, Serdar Ortaç, Fethah Can, Merve Özbey, Aleyna Tilki, Demet Akalın, Sibel Can ve Berkay gibi yıldız sanatçılar sahne alacak. “Halkın Yıldızları” Güldür Güldür şovla son bulacak.

‘Halkın Yıldızları’ Programı:

18 Ocak - Edis

19 Ocak - Hande Yener

20 Ocak - Teoman

21 Ocak - Cengiz Kurtoğlu & Hakan Altun

22 Ocak - Koray Avcı

23 Ocak - Mfö

24 Ocak - Zara&Rubato Ve Dostlari

25 Ocak - Serkan Kaya&Bendeniz

26 Ocak - Serdar Ortaç

27 Ocak - Fethah Can&Merve Özbey

28 Ocak - Aleyna Tilki

29 Ocak - Demet Akalın

30 Ocak - Sibel Can

31 Ocak - Berkay

1 Şubat - Güldür Güldür

CSO'dan Sevgililer Günü Özel Konseri

Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, 14 Şubat Sevgililer Günü'ne özel bir konserle müzikseverleri konuk edecek.

Şef - Rengim Gökmen

Piyano - Gülsin Onay

Soprano - Nurdan Küçükekmekçi

Bariton - Arda Aktar

Soprano - Nurdan Küçükekmekçi

Bariton - Arda Aktar

PROGRAM

Edvard Grieg

Piyano Konçertosu La Minör Op.16

Gabriel Faure

Requiem Op. 48

Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Çoksesli Korosu

Koro Şefi - Burak Onur Erdem

VEDA

Hidromek'in Kurucusu Hasan Basri Bozkurt Vefat Etti

1947-2018

Türk sanayisinin duayen isimlerinden HİDROMEK'in Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Bozkurt, 21 Kasım 2018 tarihinde yaşamını yitirdi. İşçilikten mühendisliğe ve iş insanlığına uzanan emek ve vizyon dolu yolculuğun simgesi olan Bozkurt'un vefatı, ülkemiz için büyük bir kayıp oldu.

HİDROMEK'i uluslararası bir marka haline getiren Hasan Basri Bozkurt, eşine ve işine olan sevgisini şu sözlerle ifade etmişti: "Hayatta iki büyük aşkım var, biri eşim, biri işim."

Türkiye'nin iş makinesi üreticisi olan HİDROMEK A.Ş.'nin Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Basri Bozkurt, Yıldız Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünden 1971 yılında mezun oldu. Aynı okulda lisansüstü eğitimine devam ederek 1973 yılında Yüksek Makine Mühendisi oldu. Çalışma hayatına 1973 yılında Karayolları Genel Müdürlüğünde Makine Mühendisi olarak başlayan Bozkurt, 4 yıl burada hizmet verdikten sonra 1978 yılında Karayolları teşkilatından ayrılarak Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yaptığı HİDROMEK'i kurdu.

Eğitime büyük önem veren Hasan Basri Bozkurt, özellikle okul-sanayi iş birliğinin geliştirilmesi ve sanayinin ihtiyaç duyduğu "kalifiye" eleman yetiştirilmesi amacıyla orta ve yüksek eğitim kurumlarıyla çeşitli iş birliklerini hayata geçirdi. Ankara Sanayi Odası

ile yürütülen "Okul Sanayi Eğitim Programı (OSEP)"nin kurulmasında ve Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi'ndeki "ASO Teknik Koleji"nin yapılmasında aktif rol üstlendi. Çankaya Üniversitesi ile iş makineleri alanında bilgi birikimi olan mühendislerin yetişmesini sağlamak, üniversite-sanayi iş birliğini geliştirmek amacıyla imzalanan protokolde de yine onun imzası vardı.

HİDROMEK'i uluslararası bir marka haline getiren Hasan Basri Bozkurt, eşine ve işine olan sevgisini şu sözlerle ifade etmişti: "Hayatta iki büyük aşkım var, biri eşim, biri işim. Başarımızın altında azimli olmak, azimle ve severek çalışmak yatıyor. Eğitim ve üretim bu ülkenin ilacı, kurtuluş reçetesi. Eğitime, üretime yatırım! İnsana, teknolojiye ve AR-GE'ye yatırım! İşini aşk ve tutkuyla yapan çalışana yatırım! Türkiye'ye ve geleceğine yatırım!"

ANKARA SANAYİ ODASI

54. YIL ÖDÜLLERİ

"BAŞKENTİN S... DEN, SANAYİNİN BAŞKENTİNE"

Hasan Basri Bozkurt sendikamıza verdiği bir röportajda kendi yaşam hikayesini şöyle anlatmıştı:

"1965 yılında meslek lisesinden mezun olduktan sonra Karayolları Genel Müdürlüğü'nde işe başladım. İki yıl atölyede işçi olarak çalıştım. Bu sırada kendimi geliştirmek ve memleketime daha faydalı olabilmek için üniversiteye gidip mühendis olmam gerektiğine inandım.

Karayollarındaki yöneticilerimle bu düşüncelerimi paylaştım, onlar da bana destek oldular ve okulu kazanırsam burs verebileceklerini söylediler. Okulun sınavlarına girdim ve kazandım, dört yıl süren eğitimimin ardından yine aynı okulda master yaptım ve ardından Karayollarına geri döndüm. Karayolları'nda üç buçuk yıl atölye şefliği görevinde bulundum ve makine şefliğine terfi ettim. O sıralarda kendi işimi kurmanın zamanı geldiğine inanıyordum. Üniversite sıralarından beri içimde hep bu istek vardı. Böylece 1977 yılında Karayolları'ndaki görevimden ayrılmaya karar verdim ve 1978 yılında Siteler'de ufak bir atölyede özel sektöre adımımı attım.

1978 yılında Ankara Siteler'de küçük bir atölyede işe başladık. Tasarımı kendimize ait olan gerçek bir iş makinesini yapmaya karar verdik.

Çalıştık, büyüdük ve atölye sayımızı arttırdık. Atölye sayısı artınca biz de

1986 yılında İstanbul Yolu'nda bulunan ve şu an Satış Sonrası Hizmetler Merkezi olarak kullandığımız yerimizi satın aldık. Böylelikle işlerimizi geliştirmek için önemli bir adım atmış olduk. Bu ilk seri üretim tesisimizin inşaatını da kendimiz yaptık. Tabii, traktöre kazıcı yükleyici ataşmanı takma işi geride kaldı. Traktörlere kazıcı yükleyici ataşmanı taktığımız dönemlerde benim gibi işinin başlangıcında olup, imkânları kısıtlı pek çok inşaat şirketi de bu makineleri kullandı. Yani, bu makineler onlar için de bizler için de toplumumuza hizmet etme anlamında bir adım oldu.

Yerimiz ve imkânlarımız genişleyince tüm tasarımı kendimize ait olan kazıcı yükleyici üretimi yapmaya başladık. Türkiye'de ilk defa bu üretimi biz gerçekleştirdik. Kendi işimi kurarken başlangıçta çok zorlandığım dönemler oldu ancak geri dönmeyi, işimi bırakmayı hiçbir şekilde düşünmedim. Zorlukların bir şekilde geçeceğini biliyordum, inanıyordum, öyle de oldu."

Hasan Basri Bozkurt'un kurduğu Hidromek kendisinin azmi ve ileriye gören yapısı sayesinde bir markaya dönüştü. Bozkurt, Hidromek'i kurduğu zamanki hayallerini şöyle anlatıyordu: "Daha iyisini, daha iyisini, daha iyisini üretmek için çok çalıştık ama sonuç nereye varır, tam tahmin edemiyorduk. Bir gün tasarımı ve üretimi kendimize

ait kazıcı yükleyiciler ve ekskavatörler üretebileceğimizi hep hayal ediyordum. Bugün ise ürün gamımızda kazıcı yükleyici, değişik tonajlarda lastikli ve paletli ekskavatör, lastik tekerlekli yükleyici, toprak silindiri ve motor greyder var. Yeni ürünlerle ilgili çalışmalarımız devam ediyor. Ürün gamımızı daha da genişletmeyi hedefliyoruz."

Türk sanayii için örnek bir isim olan Bozkurt yatırımcılara şu tavsiyelerde bulunuyordu; "Herkesin söylediği gibi, çalışmak, çok çalışmak önemli ama bir husus daha var ki akıllıca çalışmak daha önemli. Ayrıca tavsiyem hedefe karar vermek ve belirlenen hedefe ulaşmak için gereğini yapmak. Karar verip gereğini yapmazsan heveslenmek olur, karar verip gereğini yaparsan o hedefe ulaşmak mümkün olur."

Bozkurt, şirketini büyütmek için çok çalıştı, çalışanların eğitimine önem verdi, yüzlerce öğrencinin eğitimine katkıda bulundu. Hep ülkesine hizmet etmek istedi. Şöyle diyordu Bozkurt, "Hobim ne diye soracak olursanız çalışmak derim. Hep işime zaman ayırmak istiyorum. En büyük hobim makineleri incelemek. Yurt dışına gitmek, fabrika gezmek, fuarlara katılmak."

Sayın Bozkurt'a Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve tüm Hidromek camiasına sabır ve başsağlığı diliyoruz.

HABERLER

TAM'da Arabuluculuk Uygulamaları Bilgilendirme ve Genel Değerlendirme Toplantısı

1 Ocak 2018 tarihinden itibaren iş uyuşmazlıklarında, 01.01.2019 tarihinden itibaren ise ticari uyuşmazlıklar için dava açılmadan önce arabulucuya başvurulması zorunlu hale getirilmesi nedeniyle inşaat sektöründeki işçi ve işverenlere hizmet vermek amacıyla Türkiye Arabuluculuk Merkezi- TAM kurulmuştur. TAM'ın faaliyetlerine ilişkin seminer, eğitim ve bilgilendirme toplantıları düzenlemek amaçları arasındadır. Bu kapsamda 22 Aralık 2018 tarihinde TAM arabulucuları ve İNTES üye firmalarının ilgili birimlerinin katılımıyla bilgilendirme toplantıları gerçekleştirildi.

Türkiye Arabuluculuk Merkezi- (TAM)'nin faaliyetlerine başladığı 2018 yılında 20.000'i aşkın iş uyuşmazlığı kısa sürede tarafların menfaatini gözeterek çözüme kavuştu."

İNTES tarafından 2018 yılı başında kurulmuş olan Türkiye Arabuluculuk Merkezi (TAM)'nde, sektörümüzde iş uyuşmazlıklarının ve ticari uyuşmazlıkların arabuluculuk yolu ile çözümüne yönelik hizmet verilmektedir.

Arabuluculuk yolu ile sisteme ilişkin bilgi eksiklikleri ve uygulama hataları sistemin etkin işleyişi açısından sorunlara yol açabilmektedir. Bu nedenle TAM'ın Ankara'da bulunan Genel Merkezinde arabulucuların ve üye

firmalarının hukuk birimleri ve insan kaynakları uzmanlarının katılımıyla iki oturumda Arabuluculuk sistemi bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Toplantıya hem TAM merkezine bizzat gelerek, hem de merkezde kurulan sistem üzerinden farklı illerden on-line katılım sağlandı. Toplantının her iki bölümünde de eğitimler Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Görevlisi Alper Bulur tarafından gerçekleştirildi.

TAM Merkezine kurulan bir sistem ile yurt içinde ve yurt dışında iş üstlenen firmalarımızda çalışmakta olan işçilerimiz ile on-line görüşmeler yapılarak uyuşmazlıklar çözüme kavuşturulmaktadır. Bu kapsamda toplantının ilk bölümünde TAM bünyesine dahil olan Arabulucular ile Toplantıda başlatılmış olan on-line görüşmelere ilişkin olarak teknik bilgiler paylaşıldı.

Toplantının her iki oturumunda da Alper Bulur tarafından TAM'ın faaliyetleri, çalışma prensipleri, 2019 yılı arabuluculuk tarifesinde yapılan değişiklik ve 1 Ocak 2019'dan itibaren yürürlüğe girecek olan ticari uyuşmazlıklarda dava şartı olarak arabuluculuk konularında ayrıntılı bilgi verildi.

İNTES ve TAM temsilcileri tarafından, çalışmaların hukuka, hakkaniyete uygun, güven ve dürüstlük kuralları çerçevesinde yürütülmesinin Yönetim Kurulu tarafından talimatlandırıldığını

belirten Bulur, TAM'ın Arabulucularına titiz çalışmaları için teşekkür etti.

Toplantının İNTES üye firmalarının insan kaynakları, hukuk birimi ve ilgili bölümlerinde görevli personeline yönelik düzenlenen ikinci oturumunda ise Bulur, arabuluculuk faaliyetiyle ilgili mevzuat ve uygulama bakımından genel bilgilendirme, arabuluculuk yoluyla uyuşmazlık çözümünün hukuki ve mali yönlerden faydaları, arabuluculuk faaliyeti öncesinde yapılması gereken işlemler ve hazırlanması gereken belgeler, arabuluculuk faaliyetinin yürütüleceği mekânın düzenlenmesi, arabuluculuk görüşmelerinde işveren temsilinde dikkat edilmesi gereken hususlar, arabuluculuk faaliyeti sonrasında yapılması gereken işlemler, arabuluculuk sürecinde yüz yüze ve telekonferans yöntemiyle yapılan görüşmelerde dikkat edilmesi gereken hususlar hakkında değerlendirmelerde bulundu.

Bulur, İNTES ve TAM temsilcileri tarafından, çalışmaların hukuka, hakkaniyete uygun, güven ve dürüstlük kuralları çerçevesinde yürütülmesinin Yönetim Kurulu tarafından talimatlandırıldığını belirtti.

HABERLER

Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Akif Özkaldı'ya Ziyaret

İNTES Başkanı Celal Koloğlu, 2 Kasım 2018 tarihinde Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Akif Özkaldı'yı makamında ziyaret ederek tebrik ve başarı dileklerini iletti.

Koloğlu, ziyarette, Bakan Yardımcısı Akif Özkaldı'ya sektör mensuplarımızın karşılaştıkları sorunları iletti. Görüşmede; Sayıştay sorgularının sözleşme uygulamaları üzerinde yarattığı sorunlar, ödenek

yetersizliği nedeniyle iş programı ve fiyat farkı uygulamalarında ortaya çıkan sorunlar ve tasfiye kararname çalışmaları konuları değerlendirildi.

Bakan Yardımcısı Özkaldı, sektör sorunlarını yakından bildiğini,

konuların Tarım ve Orman Bakanımız Bekir Pakdemir'e arz edilerek ilgili genel müdürler nezdinde takip edilerek sonuçlandırılması için gereken çabayı göstereceklerini belirtti.

HABERLER

Türk Sanayi Devi Gürış'ten Kosova'ya Büyük Yatırım

İnşaat sektörünün her alanında inşa ettiği eserlerle önemli bir marka olan Gürış, özellikle enerji sektöründe Türkiye'nin öncü ve yenilikçi firmaları arasında yer almakta. Gürış son olarak Kosova'nın İlk Rüzgar Enerji Santralini kurarak elektrik üretimine başladı.

Türkiye'nin lider enerji firmalarından Gürış Holding, yurtdışındaki ilk Rüzgar Enerji Santrali yatırımını Kosova'nın Kamenica/Kitka bölgesine yaptı. Kosova'nın İlk Rüzgar Enerji Santrali olan 'Kitka RES'in 32.4 MW kurulu gücü ile yılda 95.600.000 kWh elektrik üreterek Kosova'nın yıllık enerji ihtiyacına büyük katkı sağlayacak.

'Kitka RES' projesinin elektrik satış anlaşması PPA (Power Purchase Agreement) Kosova sistem operatörü KOSTT ile karşılıklı olarak imzalandı.

PPA anlaşmasına göre Kosova Devleti/ KOSTT 12 yıl boyunca elektrik alımını Gürış Holding'e garanti etti. 9 Adet GE 3,6 MW (110 metre kule yüksekliği ve 137 metre rotor çapı) türbinden oluşan santral 11.10.2018 tarihinde ticari işletmeye açılmıştır.

1958 yılından beri faaliyet gösteren GÜRİŞ Holding; kurulduğu günden bugüne liman, baraj, termik santral, hastane, okul, metro, tünel ve benzeri işleri yaptı. Bunun yanında imalat sektörü, otel işletmeciliği, madencilik, rüzgar-jeotermal- hidroelektrik santralleri gibi yenilenebilir enerji santrallerinin yapımı, yatırımı ve işletmeciliği gibi birçok konuda Türkiye'ye değer katmaya devam etmektedir.

GÜRİŞ son olarak Türkiye'nin en büyük, Avrupa'nın 5. büyük çelik ve alüminyum döküm tesisi "Döktaş"ı satın aldı. GÜRİŞ Holding' in 6000'den fazla çalışanı vardır.

HABERLER

Ankara'nın Şehir Hastanesi Hasta Kabulüne Hazır

Türkiye'nin sağlık alanındaki en büyük 'Kamu-Özel İşbirliği' projesi olan ve CCN Yatırım Holding tarafından anahtar teslim olarak yatırımı yapılan Ankara Şehir Hastanesi Bilkent önümüzdeki günlerde hasta kabulüne başlayacak.

Türkiye'nin sağlık alanındaki en büyük 'Kamu-Özel İşbirliği' projesi olan ve CCN Yatırım Holding tarafından hayata geçirilen Ankara Şehir Hastanesi Bilkent hasta kabulü için gün sayıyor.

CCN Yatırım Holding Yönetim Kurulu Başkanı Murat Çeçen "Dünyaya örnek olacak nitelikte bir sağlık kampüsü olan Ankara Şehir Hastanesi'ni 1.1 milyar Euro yatırımla yapım, teknik ekipman ve kurulum süreçlerini tamamlayarak başarıyla hayata geçirdik. Bu sağlık kampüsü; dünyanın tek seferde inşa edilen, Avrupa'nın ise en büyük hastanesi, yatak kapasitesi ile de yine dünyada üçüncü sırada yer alması gibi ilklere sahip. Ayrıca Türkiye'deki en büyük

ve kapsamlı radyoterapi merkezi, Avrupa'nın ve Türkiye'nin en büyük nükleer tıp merkezi, en kapsamlı genetik DNA testleri yapılabilecek Genetik Hastalıkları Tedavi Merkezi ve dünyanın en geniş kapalı alanına sahip Acil Servis'i Ankara Şehir Hastanesi Bilkent bünyesinde yer alacak. Tüm tıbbi hizmetlerin Sağlık Bakanlığı'nın profesyonel hekim kadrosu tarafından verileceği hastanemizde yüksek teknolojinin tüm imkânları hastalarımızın sağlıklarına kavuşmaları için kullanılacak" dedi.

105 bin 472 metrakare alanı ile Türkiye'nin ilk çocuk hastanesi

Ankara Şehir Hastanesi'nin yatırım sürecinde tam teşekküllü bir çocuk

hastanesi projesi de kapsama alınarak hastanenin 105 bin 472 m²'lik alanı Çocuk Hastanesi'ne ayrıldı. Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi içinde 120 yataklı Yenidoğan bölümünün yer aldığı hastanede Kadın Hastalıkları ve Doğum Hastanesi ile Çocuk Hastanesi'nin servis katlarında Aile Oteli, Anne Oteli, Anne Bebek Uyum Servisleri bulunuyor

Dünyanın en geniş kapalı alanına sahip Acil Servis'i

Ankara Şehir Hastanesi'nde, ayakta ve yatan hastalar için ayrı ayrı düzenlenmiş tedavi üniteleriyle Türkiye'nin en fazla yatak ve tedavi alanına sahip en büyük Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi yer

alıyor. Hastanenin Acil Servis Merkezi, 39 bin m2 alanda, Erişkin, Kadın Doğum, Çocuk Hastalıkları ve Acil Ambulans servislerinde, günlük 8000 acil muayenenin yapılacağı, 500 ambulansın günlük giriş yapacağı ve 2 heliport ünitesi ile hava ambulans ihtiyacının karşılanabileceği bir merkez olarak planlandı. Dünyanın en geniş kapalı alanına sahip Acil Servis Merkezi'nde 24 tedavi gözlem arenasında 290 gözlem yatağı, 20 triaj muayene odası, 50 uzman doktor poliklinik odası, 4 ameliyathane özellikleri ile dizayn edilmiş CPR ünitesi, 32 Yataklı Acil Kritik Yoğun Bakım yatağı ile 24 Yataklı Travma Gözlem Arenası, Erişkin, Kadın Doğum ve Çocuk ve Ambulans Acil Servisi'nde bulunan 3 adet KBRN (Kimyasal, Biyolojik, Radyoaktif ve Nükleer) Ünitesi, acil doğumlar ve küçük müdahaleler için dizayn edilmiş Cerrahi Girişim Odaları ile birlikte Acil Servis için dizayn edilmiş Acil Laboratuvar ünitesi bulunuyor.

Kamu Hastaneleri'nde kurulan en üst model Tomoterapi ve Radyocerrahi Linac Cihazı ile Türkiye'nin en büyük

alan ve kapasitesine sahip Kemoterapi İlaç Hazırlama Merkezi, Ankara Şehir Hastanesi Bilkent'te yer alıyor. Türkiye'nin en büyük merkezi ve uydu laboratuvarlarının yer aldığı bu dev sağlık kampüsü, numune verme ve sonuç alma sürecine kadar tüm aşamaların mobil uygulamalarla HBYS üzerinde kayıt altına alındığı ilk hastane olma özelliği gösteriyor. Türkiye'nin en geniş test paneline sahip tıbbi genetik tanı merkezi olan Ankara Şehir Hastanesi Bilkent'te ayrıca Türkiye'nin en büyük alan ve ekipman kapasitesine sahip sterilizasyon ünitesi de yer alıyor.

13 bin kişi görev yapacak

Ankara Şehir Hastanesi Bilkent, Avrupa'nın en büyük, dünyanın ise tek seferde inşa edilen en büyük hastanesi olma özelliği gösteriyor. 1 milyon 312 bin m²'lik kapalı alanda 3704 yatak kapasitesi ile dünya sıralamasında üçüncü sırada yer alan Ankara Şehir Hastanesi Bilkent, kısa sürede yerel ve uluslararası alanlarda tercih edilen bir sağlık merkezi olmayı hedefliyor.

Bir sağlık kampüsü şeklinde inşa edilen hastanede 1554 tek kişilik hasta odası,

82 VIP hasta odası, 725 çift kişilik hasta odası ve 700 yoğun bakım yatağı bulunuyor. Ayrıca kampüs içinde 100 yataklı tıbbi gözlem kliniği yer alıyor.

Tüm tıbbi hizmetlerin Sağlık Bakanlığı'nın hekim kadrosu tarafından verileceği hastanede yaklaşık sayılarla, akademik kadroları ile birlikte 2700 doktor, 6300 sağlık çalışanı ve 4000 idari ve destek personel ile birlikte 13000 kişilik kadro görev yapacak.

Günde 100 bin hastaya hizmet verilecek

Ankara Şehir Hastanesi Bilkent; genel hastane, ana hastane binası, kalp ve damar hastanesi, nöroloji hastanesi, çocuk hastanesi, kadın doğum hastanesi, onkoloji hastanesi, fizik tedavi ve rehabilitasyon hastanesi ve psikiyatri hastanesi olmak üzere 9 ana binadan oluşuyor. 904 poliklinik odası, 259 poliklinik destek odası ile günlük 40 bin poliklinik hastasının tedavi edileceği Ankara Şehir Hastanesi günde 100 bin hastaya hizmet verecek. 131 ameliyathanesi bulunan hastanede günlük 650 ameliyat kapasitesine ulaşılabileceği planlanıyor.

HABERLER

Limak'ın Sosyal Sorumluluk Projelerine Yurt Dışından Ödül Yağdı

Limak İnşaat ulusal ve uluslararası arenada gerçekleştirdikleri yatırımları yanında sosyal sorumluluk projeleriyle de adından söz ettiriyor. Bugüne kadar eğitimden, çevreye, kültür ve spora kadar çeşitli alanlarda faaliyet gösteren Limak son olarak Türkiye'nin mühendis kızları projesi ve zihinsel ve bedensel engelli çocukların eğitim göreceği Gülseren Özdemir Özel Eğitim Uygulama Okulu projesi ile örnek ve önemli bir hizmet verdi.

Limak Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Özdemir, “Limak olarak, toplum için yarattığımız her katma değerın uzun vadede işimize ve işimizin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacağını bilinciyle çalışıyoruz.

Mühendis Kızların Eğitimine Destek

Limak Vakfı tarafından 2015 yılında iş hayatında kadınları güçlendirmek için başlatılan Türkiye'nin Mühendis Kızları (TMK) Projesi'ne ve Limak Vakfı'na Avrupa'da düzenlenen iki farklı organizasyonda toplam 5 ödül verildi. Limak Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Özdemir, sivil toplum “Yılın Yöneticisi” kategorisinde Altın Stevie'ye layık görülürken, Türkiye'nin Mühendis Kızları (TMK), “Yılın En İyi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Programı-Avrupa”, Yılın En İyi İletişim ve Halkla İlişkiler Kampanyası - Kamu

Hizmeti” ve “Yılın En İyi İletişim ve Halkla İlişkiler Kampanyası - Küresel Sorunlar” kategorilerinde gümüş Stevie ile ödüllendirildi.

'Doğru yolda ilerlediğimize yönelik inancımız artıyor'

Gala gecesinde konuşan Limak Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Özdemir, “Limak olarak, toplum için yarattığımız her katma değerın uzun vadede işimize ve işimizin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacağını bilinciyle çalışıyoruz. Bu çerçevede sosyal sorumluluk çalışmalarımızın, iş dünyasının

prestijli ödülllerinden Stevie'ye layık görülmesi bizleri gururlandırırken, doğru yolda ilerlediğimize yönelik inancımızı artırıyor, bu alanda daha fazla çaba sarf etmek için bizleri cesaretlendiriyor” dedi.

Kurumsal sorumlulukta altın ödül

2015 yılında hayata geçirilen ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın Limak Vakfı ile paydaş olduğu TMK, lise ve üniversitede okuyan kız öğrencilere yönelik iki ayrı programdan oluşan bir proje.

Üniversitelere yönelik olarak; devlet üniversitelerinin elektrik-elektronik, endüstri, inşaat, makine, bilgisayar ve çevre mühendisliği bölümlerinde okuyan kız öğrencilere burs, mentorluk, staj imkanı ile mesleki ve kişisel gelişimlerine yönelik eğitimlere ve İngilizce dil eğitimine katılım hakkı ve mezun olduktan sonra da, ihtiyaçlar çerçevesinde Limak ve diğer kuruluşlarda istihdam gibi olanaklar sağlıyor. Projeye dâhil olan öğrenciler sosyal sorumluluk görevi yüklenmeye de teşvik ediliyor. Bugüne kadar projeden mezun olan öğrenciler, Limak ve diğer şirketlerdeki önemli projelerde iş hayatına başladı.

Zihinsel ve bedensel engelli çocuklara eğitim imkanı

Limak Vakfı tarafından zihinsel ve bedensel engelli çocukların eğitim göreceği Gülseren Özdemir Özel Eğitim

Uygulama Okulu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve eşi Emine Erdoğan'ın katıldığı törenle açıldı.

Limak Holding Yönetim Kurulu Başkanı Özdemir'in 2016 yılında kaybettiği değerli eşi merhume Gülseren Özdemir'in anısına yaptırılan okul, ülkemizde özel eğitim kurumları içerisinde ilk, orta, lise seviyelerini bir arada barındıranların 5 bin metrekare kapalı alanı ile Türkiye'de bir ilk ve en büyüğü oldu. Okul toplam 300 öğrenci kapasitesine sahip

Okul'un açılış töreninde konuşan Özdemir, engelli çocukların toplumda eşit fırsatlara sahip bireyler olmasının en büyük arzuları olduğunu belirterek, şunları kaydetti "Bu bakış açısıyla çocuklarımızı kucaklayacak, her türlü teknik donanımı bünyesinde barındıran bu okul ile onları desteklemek ve gelecek yıllarda

başarılarını kutlamak, bizlere sonsuz bir mutluluk yaşıyor."

Limak vakfından verilen bilgiye göre, özellikle birden fazla engeli olan öğrenciler için en iyi koşullarda eğitim verecek şekilde planlanan okulun en önemli özelliklerinden biri de öğrencilerin yanı sıra aileler için de eğitim verilecek olması.

Okulun bir diğer amacı da engelli çocuklara eğitim verebilecek donanıma sahip öğretmenlerin yetiştirilebilmesi, tecrübelerinin artması ve uzmanlaşmaları olacak. Bu amaçla okul bünyesinde özel bölümler ve sınıflarda stajyer öğretmenler için bağımsız gözlem odaları oluşturuldu.

Okul katları çocukların kolaylığı için renklerle kodlandı ve güvenlikleri için binanın dış hatları yuvarlak olarak inşa edildi. Yaklaşık 5 bin metrekare kapalı alan içerisinde 27 derslik ve 12 bireysel eğitim sınıfından oluşan okulun içinde oyun odaları, uygulama evleri, atölyeler, müzik derslikleri, görsel sanatlar derslikleri ve beden eğitimi salonları bulunuyor.

Ayrıca kütüphane/bilgisayar odası, veli bekleme salonu, okul aile birliği odası, fizyoterapi ve konuşma terapisi salonu, revir, yemekhane, 100 kişilik konferans salonu, kulis ve fuayesi, 2 adet (sedye alabilecek ebatta) asansör, bahçede eğitim ve oyun istasyonları, açık hava derslikleri var.

Öte yandan Gülseren Özdemir Özel Eğitim Uygulama Okulu, dünyanın önde gelen gayrimenkul ve inşaat projelerinin değerlendirildiği European Property Awards'ta (Avrupa Gayrimenkul Ödülleri) "En İyi Kamu Hizmet Binası" ödülüne layık görüldü. Ödüllü proje, Mimar/Mühendis Durul Kuşdemir tarafından tasarlanırken European Property Awards, gayrimenkul ve inşaat projelerinin değerlendirilmesinde dünyanın en saygın organizasyonlarından biri olarak sayılıyor.

HABERLER

Türkiye'nin İlk ve Tek Süpersonik Raylı Test Hattı Açıldı

Habras Harp Başlığı Raylı Sistem Test Altyapısı ve hattın bulunduğu Test Kampüsü, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıldı. Yapı Merkezi tarafından anahtar teslim olarak tamamlanan proje, tamamen yerli imkanlarla gerçekleştirildi. TÜBİTAK SAGE Süpersonik Raylı Test Hattı, 2 bin metrelik uzunluğu ile Avrupa'nın en uzun ve en yüksek kapasiteli hattı olarak hizmete açıldı.

Habras Harp Başlığı Raylı Sistem Test Altyapısı ve hattın bulunduğu Test Kampüsü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından törenle açıldı. Açılış töreninde Yapı Merkezi Holding Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ersin Arıoğlu, Yapıray Genel Müdürü Volkan Okur Yılmaz, Yapı Merkezi İDİS Genel Müdürü Tamer Taşkın ve TÜBİTAK Üst Yönetimi de hazır bulundu. Habras Harp Başlığı Raylı Sistem Test Altyapısı ve hattın bulunduğu Test Kampüsü'nde; delici delme etkinliği,

ses üstü hızlarda aerodinamik testler, savaş jetlerinde fırlatma koltuğu testleri, roket motoru testleri, çeşitli bileşenler üzerinde yüksek ivme testleri başta olmak üzere çok çeşitli testlerin gerçekleştirilmesi ve uçuş çevre simülasyonlarının yapılması planlanıyor.

Projenin hayata geçmesiyle bugüne kadar başka ülkelerin altyapıları kullanılarak ve her biri milyon dolar mertebesinde maliyetlerle gerçekleştirilen testlerin dışa bağımlı kalmadan, çok daha düşük maliyetlerle ve tamamen yerli imkanlarla yapılması mümkün olacak.

Roket motorlarıyla süpersonik hıza ulaşıyor

Raylı test hattı, çok yüksek miktarda patlayıcı malzeme ile hassas mekanik ve elektronik alt bileşenler içeren sistemlerin raylı bir test hattı üzerinde, roket motorları yardımıyla süpersonik (ses-üstü) (>1200 km/s) hızlara çıkartılarak dinamik ortamdaki davranışlarının test edilmesine olanak sağlayacak.

Yapı Merkezi hattın inşaatını anahtar teslim olarak tamamladı

Test Kampüsü ve test altyapısının ihtiyaç duyduğu tüm ekipmanları ile testleri gerçekleştirmek için ihtiyaç duyulan tüm yardımcı binalar, Yapı Merkezi ve TÜBİTAK SAGE tarafından tasarlandı. Yapı Merkezi tarafından anahtar teslim olarak inşaatı tamamlanan Test Kampüsü içerisinde; kontrol binası, müşteri kabul binası, enerjik malzeme deposu ve enerjik malzeme bütünleme atölyelerinden oluşan 1.280 m² inşaat alanına sahip 9 adet servis binası ve 2000 metre uzunluğunda bir raylı test hattı bulunuyor.

Çeşitli test kalemlerinin istenen hızlara çıkartılarak gerekli testlerin yapılıp ilgili verilerin toplanmasına olanak verecek şekilde tasarlanıp inşa edilmiş olan Raylı Test Hattı, 1000 kg kütleli bir test konusu cismin 2000 km/s hızda test edilmesine imkân tanıyor.

Projeye özel tasarım

Testler sırasında raylar üzerinde oluşacak büyük dinamik yükleri güvenli bir şekilde altyapıya aktaracak kapasitede ray bağlantı elemanları,

Yapı Merkezi tarafından bu projeye özel olarak tasarlanmış ve patenti alınmış bulunuyor.

Üst düzey güvenlik ve teknolojik altyapının yer aldığı projede Roket Motoru Ateşleme Sistemi için geliştirilen kontrol ve izleme yazılımı FIRESOFT, çift anahtar ile güvenli ateşleme imkânı sağlıyor. Yapı Merkezi bünyesinde yüzde 100 Türk mühendisleri tarafından gerçekleştirilmiş olan Roket Motoru Ateşleme Sistemi, kimyasal reaksiyonun başlatılması için gereken ısıyı içinde bulunan direnç üzerinden akım ile sağlıyor.

2000 km/s hızlara erişilebilen test hattında, Doppler Radar ile hat boyunca kesintisiz hız ölçümü de yapılabilir. Hız ölçüm sisteminin tasarımı, hattın olası uzama veya çok daha yüksek hızlara çıkma gereksinimleri öngörülerek planlanarak uygulamaya alınmış bulunuyor. Test sırasında kullanılacak Hız Ölçme, Ateşleme, Kapalı Devre Kamera ve Data sistemleri arasında dijital veri aktarımı ile bağlantı kuruluyor.

HABERLER

Fernas Uluslararası Alanda Ülkemizi Yeni Görevlerle Temsil Ediyor

Dünyanın en saygın meslek örgütlerinden birisi olan Uluslararası Boru Hatları ve Deniz İşleri Mütahhitleri Birliği'nin (IPLOCA)'nin yeni yönetiminde Fernas İnşaat A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Genel Müdürü Yaşar Giregiz de görev aldı

40'tan fazla ülkedeki üyeleriyle IPLOCA, dünya çapındaki kara ve deniz boru hattı inşaat endüstrisindeki kilit oyuncularının dahil olduğu 250 üye firmayı temsil etmektedir.

IPLOCA boru hattı endüstrisinin geliştirilmesi iş fırsatlarının kolaylaştırılması ve endüstride en yüksek standartların geliştirilmesi ve sektörde faaliyet gösteren paydaşların katılımını sağlamak amacıyla 1966 yılında Paris'te kurulmuş bir meslek örgütüdür.

Birlik, sadece üyeleri arasında değil, ayrıca üye olmayan diğer müteahhitlerin, mal sahiplerinin, operatörlerin, yasal ve diğer kuruluşların ve genel halk arasında iş birliğine dayalı ilişkileri teşvik etmeyi de amaçlamaktadır.

Sağlık, Emniyet ve Çevre (SEÇ) konularında da üyelerine standartlar oluşturan ve başarılı uygulamaları ödüllendiren IPLOCA birlik üyeleri ve çalışanları arasında verimliliği de teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

IPLOCA, 25 büyük boru hattı müteahhitleri ve hizmet şirketlerinin üst düzey yöneticilerinden oluşan yönetim kurulu üyelerinin gönüllülük esasına göre görev almalarıyla yönetilmektedir.

Yönetim kurulu üyeleri IPLOCA'nın düzenli üye firmalarının yöneticileri arasından seçilmektedir. Coğrafi bölgelere ayrılmış yöneticiler ile ortak üyeleri temsil eden bu yöneticilerin görev süresi iki yıldır.

2018-2019 IPLOCA Yönetim kurulu başkan ve üyelerinin seçimleri 13 Eylül 2018 tarihinde Londra'daki kongrede gerçekleştirildi.

Seçim sonuçları 14 Eylül 2018 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul toplantısında onaylandı ve yeni yönetim görevine bu tarih itibarıyla başladı.

IPLOCA'nın Yönetim Kurulunda ülkemizin boru hattı konularında yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirdikleri işlerle lider firmalarından Fernas İnşaat A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Genel Müdürü Yaşar Giregiz de seçilerek görev aldı.

Giregiz'i yeni görevi dolayısıyla tebrik ediyoruz.

SUMMARY

Hamdi Güleç: President of Public Procurement Authority

Also in our country, various goals have been set in order to ensure the preservation and improvement of domestic production and to reduce dependence on foreign countries. Both under the “2019 Presidential Annual Program” and also the “2019-2021 Medium Term Program” which was announced within the scope of the New Economy Program, goals to incent and improve domestic production and consumption, as well as to expand localization have been given wide coverage to.

As in developed countries, public procurements are being utilized as an economic and social policy tool also in our country. The fact that public procurements have a size that cannot be denied, has increased the importance of the policies to be determined in this field. Within this framework, regulations for implementing price advantage in favor of domestic goods or local bidders, and provisions aimed at contributing to the development of domestic industry and production through public procurement have been

covered under the Law No. 4734. It is seen that approaches which protect local bidders and domestic goods, and which encourage the preferences of purchase in this direction have increased considerably both in terms of legal regulations and concrete applications.

In line with the goals set under the “Technology Development and Domestic Production Program through Public Procurement” included within the Tenth Development Plan covering the years 2014-2018; since 2014, the legislative infrastructure has been strengthened in terms of supporting domestic production through public procurement, and implementations for the promotion and preservation of domestic goods and local bidders have been expanded in the public tenders.

Comprehensive regulations have been covered under the Law No. 4734, in terms of promoting only local bidders to participate the tenders and according price advantages in favor of local bidders or the bidders who offer domestic goods.

With regard to construction tenders and tenders for the procurement of services, a price advantage of up to 15% is to be applied for local bidders. Moreover, it is possible to make arrangements for the participation of only local bidders in the tenders the approximate costs of which are below the threshold value. During the execution of a contract for construction works, there are certain obligations regarding the use of domestic goods and the administrations are given the possibility to bring some additional conditions.

SUMMARY

Ömer Bulut: President of Housing Development Administration (TOKİ)

To have an insight into domestic and national production is one of the most important policies which developed countries focus on. An economy with increased localization and efficiency can produce lower costs and enable cheaper and quality goods to compete in world markets.

Our government has also taken serious decisions to support domestic and national production. The machinery, materials and equipment included in the list announced under the Circular issued by the Ministry of Environment and Urbanization, which are to be used in the work to be the concern of the subject tender, are stipulated to be domestic goods.

Among these, for approximately 130 machines and equipment requiring

medium-low, high, medium-high technology, domestic goods are obliged to be used. In addition, around 100 materials are also required to be domestic goods.

Having carried out its activities successfully in 2018, TOKİ sold a total of 49 thousand houses in the first 11 months of the year and delivered 42.461 thousand houses to our citizens.

In the projects carried out by the Housing Development Administration, particular importance is placed for choosing the building materials indicated in the site lists and technical specifications, from those which are included and described under the unit price manual of the Ministry of Environment and Urbanization.

With regard to the special unit price materials which are outside the unit price manual, TOKİ has a basic policy for not using materials that are not domestic and not national. Especially in the tender specifications and special unit price lists, it is stated that these materials must be domestic materials.

Regarding the materials to be used for the realization of all the works within the scope of the tender; in addition to the requisite of owning TSE certificate, as well as complying with quality, durability, longevity and financial requirements which are essential issues, the materials to be used to be domestic is also stipulated in the specifications.

SUMMARY

Aziz Kocaoğlu: İzmir Metropolitan Municipality Mayor

İzmir Metropolitan Municipality has implemented important works in the name of localization and nationalization. Our municipality, as a local government for the first time in Turkey, has started procurement of flowers and ornamental plants through contract manufacturing model. This initiative to support the domestic producer has boosted the economic life in the region. With this contract manufacturing model, variety and quality increased. Having survived their crisis, the florists of Bayındır are now selling flowers to many countries in the world. By our Municipality, milk has been distributed to schools for the children, and this milk has been obtained from domestic producers. By means of this project, the amount of

milk production has increased in Tire exactly 6 times the average in Turkey.

Also in terms of transportation sector, local and national organizations are preferred. 15 passenger ships used for the development of sea transportation have been produced by Turkish industrialists and engineers. The ships to be the concern of the project which has been implemented entirely through domestic manufacturing, have been made of carbon composite material used in defense, aviation and aerospace technologies. The ships that were built in Yalova opened a new horizon for the Turkish shipbuilding sector. Due to the light material in which their hull is made of, these ships need a much lower machine force to reach high speeds compared

to similar types of ships. This feature makes the ship economic as well as environmentally friendly, considering the exhaust emissions. The Turkish shipbuilding industry announced its name to the whole world in a new field, thanks to these new ships which are manufactured comfortable enough to meet the expectations of people in a modern city and also with a social perspective to offer convenience for the disabled citizens.

Regarding the infrastructure projects realized by the municipality, the possible distinction is made in favor of the local companies and the use of domestic products, within the framework of the existing legal regulations and the current procurement legislation.

SUMMARY

Prof. Dr. Âdem Şahin: President of Turkish Standards Institution (TSE)

In order to achieve a high and sustainable economic growth rate and to close their developmental gap with developed countries, the developing countries need to produce and export high value added, high technology products.

The Turkish Standards Institution contributes significantly to 'domestic and national production' works with standardization and conformity assessment services.

Through our standardization services, we contribute to our producers by way of providing standards that will enable them to produce high quality goods and services in compliance with the standards in the international market. TSE also contributes to domestic

and national production with its conformity assessment services, which have a large market worldwide.

By taking inspection-supervision services to its focus in its conformity assessment activities, TSE has increased its services both in terms of quantity as well as quality in areas that are important for domestic and national production such as product, personnel and system certification, transportation-logistics, test-calibration and information technologies.

The Land Vehicles Test Center, which TSE will establish together with the Defense Industry Presidency, is a project that will accelerate domestic and national production in itself.

On the other hand, our Institute supports the Domestic and National Production Support Policy implemented by the Ministry of Industry and Technology, at full strength. Within this scope, the Institute, in coordination with the Ministry and in line with the needs and demands of the business world, has introduced a package with a financial value reaching 74 million TL which will be valid from 1 September 2018 until 31 December 2019. As a result, in order to support our manufacturers, 25 percent discount is applied on certain items in their certification.

For all KOSGEB member companies, 100 percent certification support also continues for the certifications to be made by TSE.

SUMMARY

Seminar on Labor Law Practices in the Construction Sector in Light of the Supreme Court Decisions

Seminar on Labor Law Practices in Light of the Supreme Court Decisions took place on December 15, 2018 at Tekfen Tower Conference Hall in Istanbul. The opening speeches of the seminar were made by Mehmet Çamur, Head of Civil Chamber No. 9 of the Supreme Court of Appeals, and Kemal Gülerüz, Vice President of the Executive Board of İNTES.

Mentioning that the sector is working all over the world and under all kinds of difficult conditions, Kemal Gülerüz conveyed as follows: “We know that we achieve success in our work, together with our workers and engineers. Within this framework, we believe that the worker, employer and most importantly the workplace should be protected to the same extent”.

Gülerüz pointed out that, alongside employing workers, employers especially in the construction sector also encounter heavy cost burdens due to lawsuits which are in most cases filed despite the employer's various acts in good faith throughout the long lasting

worker-employer relations, and in many cases, take a long, challenging and unpredictable process due to difficulty of proof or other reasons. In his speech, Gülerüz also mentioned about the mediation system as a key solution for the job disputes and referred to the studies of İNTES in this respect.

Head of Civil Chamber No. 9 of the Supreme Court of Appeals Mehmet Çamur held the floor for his opening speech. Mehmet Çamur underlined that the seminars organized by İNTES contribute to creating accurate solutions to the problems of the sector.

Indicating that the increase of investments in a country, inflow of foreign investments or the ability of our investors to do business abroad is based upon legal security, Çamur emphasized that legislative regulations must be executed to be supportive of the sector.

Çamur stated that he himself also observed that although the performance of the sector in overseas contracting services has increased,

the number of workers has decreased due to legal difficulties. Noting that Turkish contractors work with foreign workers, he communicated as follows: “Sectors such as the construction sector which act as power generators of the economy of the country should be supported by the state through positive discrimination, also for securing the investments in this sense. They have to come to a conclusion only by evaluating the conditions of the country. Our primary expectation is that the legislative organ turns a hand to these issues and contributes to the solution. “

The first and second sessions of the seminar were chaired by Mehmet Çamur. During the sessions, Member of the General Assembly of Civil Chambers of the Supreme Court of Appeals Bektaş Kar, Member of the Faculty of Law of İstanbul University Prof. Dr. Gülsevil Alpagut, Member of the Faculty of Law of Bilgi University Dr. Kübra Yenisey and Member of the Civil Chamber No. 9 of the Supreme Court of Appeals Şahin Çil made presentations.

SUMMARY

Electronic Tender Practices in Construction Works and General Assessment Meeting

Electronic Tender Practices in Construction Works and General Assessment Meeting organized by the Public Procurement Authority and ASMÜD-İNTES-TMB was held on December 24, 2018. The opening speeches of the meeting were made by the President of the Public Procurement Authority Hamdi Güleç and the Vice President of the Board of İNTES, Member of the Board of Turkish Contractors Association (TMB) and Accounting Member of the Board of Asphalt Contractors Association (ASMÜD) Deha Emral.

Speaking on behalf of three non-governmental organizations, Emral started his speech referring to the amendment that will enable the liquidation and transfer of the contract which is in the agenda of the General Assembly of the Grand National Assembly of Turkey. He also stated that, in the same legislative proposal, there will also be changes to the qualification criteria in the construction sector,

further noting that this arrangement will enable more qualified and more sufficient bidders to participate in the tenders.

Emral indicated that the economic fluctuations encountered in 2018 brought some risks in terms of sustainability of investments, and that the Decree on Price Differential which is still in force and effect, play an important role in the current problems to become more serious. He further remarked that the Decree on Price Differential should be revised in 2019.

Sharing his opinions on extremely low offers, Emral conveyed as follows: "We do not find it appropriate that excessively low bids compete in the same lane with accountable offers. This is one of the issues that we must continue to work towards finding a solution."

Following after Emral, President of the Public Procurement Authority Hamdi Güleç made his opening speech. Güleç made explanations about the concept

of electronic procurement and stated that the practice of e-procurement has become an important tool in terms of public procurement procedures to be more effective and efficient, and the use of resources to be apt to the purpose. He further added that this tool to be used more efficiently has been adopted also by our Government.

Güleç also mentioned that the electronic reduction method has also been put in practice as a new application in the field of public procurement. He explained that this application will allow the bidders who submit offers for a tender to re-compete by reducing their prices in electronic environment.

Communicating that monetary limits will be totally cancelled in the procurements which can be made through e-Tenders as of January 2, 2019, Güleç also added that it will be made possible to conduct construction works through this method.

Güleç listed their future work plans as follows: making regulations for expanding collective and mass purchases and establishing an electronic platform within this context, preparing and putting in force the required legislations for the use of public procurement aimed at regional development and technological improvement, and establishing a dynamic reception system which will form a fast and effective procurement structure in the purchase of goods.

During the meeting, Public Procurement Authority Specialists Burak Yağız Atlı and Fatih Mehmet Oflazoğlu, and Public Procurement Authority Investigation Department Director Yusuf Uslu made technical presentations.

